

НАУКОВИЙ ВІСНИК

МУЗЕЮ ІВАНА ФРАНКА
У ЛЬВОВІ

Випуск
17

ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ЛІТЕРАТУРНО-МЕМОРІАЛЬНИЙ
МУЗЕЙ ІВАНА ФРАНКА

НАУКОВИЙ ВІСНИК

МУЗЕЮ ІВАНА ФРАНКА
У ЛЬВОВІ

ДОКУМЕНТИ І МАТЕРІАЛИ
ПРО ІСТОРІЮ МУЗЕЮ
В 1956–1960 роках

17
Випуск

Апріорі • Львів • 2014

УДК 069.02:929(477.83-25)"1944/1950"(082)

ББК 4744(4Ук-25Львів)6я43+Ш5(4Ук)5/6-4Франкол61я43

Н 535

Н 535 Науковий вісник Музею Івана Франка у Львові: Випуск 17. –
Львів : Априорі, 2014. – 196 с.
ISBN 978-617-629-227-2

Сімнадцятий випуск «Наукового вісника музею Івана Франка у Львові» продовжує публікувати сторінки історії музею за 1956–1960 роки. Головна тема цього періоду – 100-річчя від дня народження Івана Франка – підготовка до ювілею і вшанування письменника згідно з рішенням Всесвітньої Ради Миру у багатьох країнах світу.

*Друкується
за ухвалою Науково-методичної ради
Львівського національного літературно-
меморіального музею Івана Франка.*

Упорядники:
Роман Горак, Віра Бонь,
Ольга Глібовицька, Петро Зозуляк

Підготовка текстів:
Віра Бонь, Марія Войціцька,
Ольга Глібовицька, Яким Горак

Відповідальний за випуск
Петро Зозуляк

Видається з 2000 року

Зор 0586

ISBN 978-617-629-227-2

© Львівський національний літературно-меморіальний музей Івана Франка, 2014
© Видавництво «Априорі», 2014

ЗМІСТ

ДОКУМЕНТИ І МАТЕРІАЛИ (1956–1960 рр.)

- № 1 1956 р., січня 3. – Наказ № 1 по музею про повернення із профвідпустки М. Давидової і призначення заступника директора по науковій частині В. Бонь відповідальною за експозицію музею 13
- № 2 1956 р., січня 3. – Лист Міністерства культури УРСР директору музею Я. Цегельнику, начальнику Дрогобицького обласного управління культури С. Чорноморцю, директору Дрогобицького обласного краєзнавчого музею Г. Кисіль про надання допомоги в поліпшенні експозиції Нагуєвицького музею І. Франка 14
- № 3 1956 р., початок року. – Лист акторів Київського драмтеатру ім. І. Франка до Радянського комітету захисту миру 15
- № 4 1956 р., без дати. – Лист до Стокгольма голові радянської делегації на сесії Всесвітньої Ради Миру О. Корнійчуку 16
- № 5 1956 р., лютого 19. – Лист Ю. Назаренка членові Урядового ювілейного Франківського комітету Тарасові Франку 17
- № 6 1956 р., березня 14. – Лист Українського товариства культурного зв'язку з закордоном колективу музею з подякою за участь у створенні експозиції Музею Івана Франка для Товариства об'єднаних українських канадців 18

№ 7	1956 р., березня 17. – Лист директора музею Я. Цегельника директору Львівського художнього комбінату П. Шашкину	19
№ 8	1956 р., березня 21. – Наказ № 12 по музею про призначення Л. Полюги відповідального за перебудову музею Франка в селі Нагуєвичих	19
№ 9	1956 р., березня 22. – Лист ректорату Львівського університету першому секретарю ЦК КПРС М. Хрущову про відзначення столітнього ювілею Івана Франка.....	20
№ 10	1956 р., без дати. – Лист Міністра культури УРСР К. Литвина голові виконкому Дрогобицької облради депутатів трудящих І. І. Яворському про перебудову експозиції музею Івана Франка в рідному селі письменника	22
№ 11	1956 р., квітня 5. – Стаття М. Неврлі «Відзначення в Чехословаччині ювілею Івана Франка»	24
№ 12	1956 р., квітня 8. – Лист директорів Львівського музею українського мистецтва про передачу матеріалів, пов'язаних з іменем Івана Франка	27
№ 13	1956 р., квітня 9. – Рішення Всесвітньої Ради Миру про відзначення в усіх країнах світу 100-річчя з дня народження І. Франка	27
№ 14	1956 р., травня 17. – Лист Київської кіностудії науково-популярних фільмів директорів музею про зйомки кінофільму «Іван Франко»	28
№ 15	1956 р., травня 17. – Лист від музею заступникові голови Львівського філіалу АН УРСР Я. І. Середі	29
№ 16	1956 р., травня 24. – Лист-звернення музею до О. Корнійчука щодо відзначення столітнього ювілею Івана Франка.....	30
№ 17	1956 р., червня 3. – Лист внучки Івана Нечуя-Левицького Віри Левицької до редакції газети «Советская культура» про незадовільне висвітлення відзначення 100-літнього ювілею І. Франка на сторінках центральної преси СРСР ...	30

- № 18 1956 р., червня 16. – Лист інтелігенції – родичів українських письменників-класиків до Ради Національностей Верховної Ради СРСР з ширшою інформацією про 100-літній ювілей І. Франка в Росії і союзних республіках..... 31
- № 19 1956 р., червня 20. – Лист М. Яцкова до Комісії літератур народів СРСР про Франківський 1956 рік..... 34
- № 20 1956 р., червня 26. – Лист Д. Лукіяновича до ювілейної Франківської комісії при Спілці письменників СРСР про Франківський 1956 рік..... 34
- № 21 1956 р., липня 11. – Наказ № 31 по музею про відрядження наукового працівника Л. Полюги до музею І. Франка в Нагуєвичах..... 35
- № 22 1956 р., липня 11. – Лист в.о. голови Львівського філіалу АН УРСР Я. Середи директору музею Я. Цегельнику про те, що Львівська бібліотека АН УРСР не може передати музеєві згадану літературу..... 36
- № 23 1956 р., липня 19. – Наказ № 1382 Міністра культури УРСР із зобов'язанням в.о. директора музею В. Бонь перевірити стан музею в селі Івана Франка і надати допомогу в побудові експозиції..... 37
- № 24 1956 р., липня 25. – Лист директора Слов'янської бібліотеки в Празі Й. Стрнадела до музею про висилку матеріалів відзначення столітнього ювілею І. Франка в Чехословаччині..... 38
- № 25 1956 р., без дати. – Лист до румунського науковця Сергія Яремського з подякою за надіслані матеріали з Румунії..... 39
- № 26 1956 р., без дати. – Лист працівників музею до організаторів музею І. Франка в Канаді з привітанням з відкриттям музею у м. Вінніпезі 39
- № 27 1956 р., серпня 7. – Допис «Весь світ шанує пам'ять великого Каменяра»..... 40
- № 28 1956 р., серпня 7. – Наказ № 34 по музею про відкриття розділу експозиції «Вшанування пам'яті І. Франка» 41

№ 29	1956 р., серпня 10. – Висновки комісії Львівського обкому КП України по прийому нової експозиції музею	42
№ 30	1956 р., серпня 17. – Наказ № 35 по музею про відрядження до Нагуєвич В. Бонь і Л. Полюги для побудови експозиції музею.....	44
№ 31	1956 р., без дати. – Протокол комісії по попередньому огляду творів образотворчого мистецтва для музею.....	45
№ 32	1956 р., серпня 21. – Наказ № 36 по музею про звільнення з роботи наукових працівників Є. Христича та М. Масютка за власним бажанням	51
№ 33	1956 р., серпня 22. – Наказ № 37 по музею про повернення Л. Полюги і В. Бонь з відрядження із дводенним запізненням	51
№ 34	1956 р., серпня 24. – Лист заступнику міністра культури УРСР Г. Шаблію з проською допомогти музеєві у зборі матеріалів про столітній ювілей І. Франка.....	52
№ 35	1956 р., серпня 25. – Інтерв'ю колумбійського письменника Хорхе Саламеа з приводу святкування 100-річчя з дня народження І. Франка.....	53
№ 36	1956р., серпня 27. – Виступ М. Шолохова з приводу 100-річчя з дня народження І. Франка.....	53
№ 37	1956 р., серпня 27 – Повідомлення про заходи Всесвітньої Ради Миру в зв'язку з відзначенням 100-річчя з дня народження І. Франка.....	54
№ 38	1956 р., серпня 29. – Лист-звернення групи діячів української культури в сектор друку ЦК КПРС з приводу недостатньої інформації про столітній ювілей І. Франка.....	55
№ 39	1956 р., серпня 31. – Допис «Сторіччя з дня народження Івана Франка. Ювілейна сесія Академії наук УРСР»	58
№ 40	1956 р., вересня 10. – Лист Марії Тобілевич-Кресан до Українського товариства культурного зв'язку з закордоном про недостатність інформації центральної преси про столітній ювілей І. Франка	59

№ 41	1956 р., вересня 17. – Лист голові правління УТКЗ К. Литвину про передачу музеєві матеріалів про відзначення столітнього ювілею І. Франка за кордоном.....	61
№ 42	1956 р., вересня 18. – Наказ № 45 по музею про зниження продуктивності праці деяких працівників музею.....	62
№ 43	1956 р., жовтня 3. – Лист директора Слов'янської бібліотеки у Празі Й. Стрнадела про висилку матеріалів відзначення ювілею Івана Франка в Чехословаччині	63
№ 44	1956 р., жовтня 10. – Наказ № 48 по музею про відрядження В. Бонь	64
№ 45	1956 р., жовтня 12. – Лист директорів Слов'янської бібліотеки у Празі Й. Стрнаделу	64
№ 46	1956 р., жовтня 30. – Лист до комісії УРСР в справах ЮНЕСКО про збір матеріалів столітнього ювілею І. Франка і зосередження їх у музеї письменника	65
№ 47	1956 р., листопада 29. – Лист директора Слов'янської бібліотеки в Празі Й. Стрнадела.....	67
№ 48	1956 р., грудня 11. – Довідка про наукову роботу музею	67
№ 49	1956 р., грудня 14. – Лист Тараса Франка до заступника голови Урядового Франківського комітету К. Литвина про передачу до музею І.Франка в Канаді видань творів письменника мовами народів СРСР.....	68
№ 50	1956 р., грудня 17. – Лист Франтішеку Главачеку	69
№ 51	1956 р., грудня 30. – Наказ № 69 по музею з подякою деяким працівникам музею.....	70
№ 52	Звіт про роботу музею в 1956 році	71
№ 53	1956 р. – Спогади Миколи Павловича Кулиничча про Івана Франка.....	89
№ 54	1957 р., січня 4. – Наказ № 2 по музею про виконання плану роботи	92
№ 55	1957 р., лютого 2. – Протокол № 2 засідання Науково-методичної ради музею	94

№ 56	1957 р., лютого 6. – Лист до Міністерства культури УРСР з представленням працівників музею до грошової нагороди.....	100
№ 57	1957 р., лютого 16. – Лист Франтішека Главачека до Інституту літератури ім. Т. Шевченка в Києві.....	101
№ 58	1957 р., березня 13. – Лист до письменниці Етель-Ліліан Войнич	102
№ 59	1957 р., квітня 19. – Лист директорів музею Івана Франка у Вінніпезі з подякою за надіслані матеріали.....	103
№ 60	1957 р., травня 7. – Лист директору «Бібліотеки Народової» у Варшаві.....	103
№ 61	1957 р., травень. – Лист виконуючого обов'язки директора Варшавської «Бібліотеки Народової» Б. Городиського про висилку франківських матеріалів	104
№ 62	1957 р., травня 20. – Лист до А. Білецького з подякою за надіслані з Канади матеріали	104
№ 63	1957 р., травня 21. – Лист директорів польсько-радянського інституту у Варшаві з проханням надіслати матеріали святкування ювілею І. Франка	105
№ 64	1957 р., серпня 5. – Лист Гримичу з подякою за надіслані матеріали з Румунії.....	106
№ 65	1957 р., серпня 5. – Лист Д. Онищуку з подякою за надіслані матеріали з Румунії.....	106
№ 66	1957 р., серпня 15. – Лист до О. Мороза про підготовку до друку «Хроніки святкування сторіччя з дня народження І. Франка»	107
№ 67	1957 р., серпня 30. – Лист до Стадникової про портрет І. Франка, який колись був виданий у Канаді	108
№ 68	1957 р., серпня 30. – Лист до художника П. Сахра з проською оглянути портрет І. Франка роботи Ю. Панькевича.....	109

№ 69	1957 р., серпень. – Лист до музею та спогади Олексія Цибуляка про Івана Франка	109
№ 70	1957 р., вересня 2. – Лист-подяка.....	115
№ 71	1957 р., жовтня 2. – Лист заступника голови правління Українського товариства культурного зв'язку з закордоном М. Іваницького про надіслання музею канадської газети «Ukrainian Canadian» з матеріалами про відзначення столітнього ювілею письменника	116
№ 72	1957 р., жовтня 11. – Лист до Петра Лукана про портрет Івана Франка, виданий у Канаді.....	116
№ 73	1957 р., жовтня 26. – Лист директора чесько- радянського інституту Й. Грозенчика про пересилку до музею збірника наукових праць.....	117
№ 74	1957 р., жовтня 28. – Лист директорів Слов'янської бібліотеки у Празі.....	118
№ 75	1957 р., жовтня 29. – Лист редактору Словацького видавництва художньої літератури в Братиславі з проханням надсилати словацькі видання.....	118
№ 76	1957 р., листопада 6. – Наказ № 45 по музею з подякою працівникам музею за роботу в 1957 році.....	119
№ 77	1957 р., листопада 20. – Наказ № 48 по музею про проведення інвентаризації усіх майново- матеріальних цінностей у музеї.....	120
№ 78	1958 р., січня 10. – Лист директора Слов'янської бібліотеки в Празі Й. Стрнадела про висилку книг для музею	121
№ 79	1958 р., лютого 21. – Лист-подяка Онищукові з Румунії	122
№ 80	1958 р., березня 17. – Лист голові Товариства взаємної допомоги «Білоруське вогнище» (Аргентина)	122
№ 81	1958 р., березня 19. – Лист до болгарського вченого Петко Атанасова з проханням вислати матеріали про відзначення франківського ювілею	123

- № 82 1958 р., березня 21. – Лист редактора газети-тижневика «Наше слово» (Варшава) М. Щирби з проханням надіслати матеріали про вшанування І. Франка у Польщі..... 124
- № 83 1958 р., травня 15. – Звернення працівників музею до українських письменників з проханням вписати свої вірші, висловлювання, думки про І. Франка в альбом для експозиції музею 125
- № 84 1958 р., травня 17. – Лист до азербайджанської письменниці Мірзоевої..... 126
- № 85 1958 р., травня 25. – Спогад І. І. Салагуби «Мій спогад про Франка Івана Яковича» 127
- № 86 1958 р., червня 24. – Лист головному прокурору Львова Ляшенкові у справі розслідування трудової книжки наукового працівника музею І. Возняка..... 129
- № 87 1958 р., серпня 12. – Лист до білоруського поета П. С. Пестрака з проською надіслати в перекладі на білоруську мову книгу Івана Франка «Коли ще звірі говорили» 130
- № 88 1958 р., серпня 15. – Лист до директора Словенського видавництва 130
- № 89 1958 р., серпня 15. – Лист директорів Державного художнього музею в Москві про твори українського графіка В. Литвиненка – ілюстратора творів І. Франка 131
- № 90 1958 р., серпня 16. – Лист працівників музею до редактора газети-тижневика «Наше слово» М. Щирби з проханням надіслати матеріали про І. Франка..... 131
- № 91 1958 р., вересня 16. – Лист Львівського обласного управління культури про підбір і виділення матеріалів про Маркіяна Шашкевича для бібліотеки с. Підлисса Олеського району Львівської області..... 132
- № 92 1958 р., вересня 17. – Лист до польського вченого Мар'яна Якубця..... 132
- № 93 1958 р., вересня 22. – Лист до М. Щирби з проханням надіслати матеріали про І. Франка 133

№ 94	1958 р., вересня 24 – жовтня 4. – Із «Висновків по перевірці експозицій літературно-меморіальних музеїв Чернівецької, Станіславської та Львівської областей, проведеній інспектором Управління музеїв тов. Забарилі Л. К. протягом 24 вересня – 4 жовтня 1957 р.»	134
№ 95	1958, вересня 25. – Лист Головного Управління в справах культосвітніх установ про те, що в експозиції музею не показано боротьбу І. Франка проти релігії Ватикану	136
№ 96	1958 р., жовтня 9. – Лист до Ю. Назаренка з подякою за надіслані матеріали про відзначення столітнього ювілею Івана Франка	136
№ 97	1958 р., жовтня 18. – Лист до Івана Білинкевича	137
№ 98	1958 р., листопада 13. – Лист начальника Слов'янського відділу Гарвардської коледжської бібліотеки Чарльза Р. Гредлера (переклад з англійської)	138
№ 99	1958 р., грудня 26. – Наказ № 1020 – ОС Міністерства культури УРСР про призначення Кіх Марії Семенівни директором музею і звільнення з цієї посади Я. Цегельника	139
№ 100	1959 р., січня 7. – Наказ № 1 по музею про матеріальні цінності музею	139
№ 101	1959 р., лютого 10. – Лист Українського товариства культурного зв'язку з закордоном директору музею М. Кіх про надсилання видань творів Івана Франка	140
№ 102	1959 р., жовтня 1. – Лист директора музею М. Кіх голові виконкому Львівської міської ради депутатів трудящих В. Ніколаєнку	140
№ 103	1959 р., грудня 1. – Лист директора музею головному редакторові Львівського книжково-журнального видавництва Тимошеві Одудькові щодо публікації збірника наукових робіт працівників музею	141
№ 104	1960 р., серпня 1. – Наказ № 43 по музею про прийняття на роботу М. Косіва	141

№ 105	1960 р., листопада 9. – Лист Одарки Бандрівської до директора музею Марії Кіх про передачу Франкових першовидань для музею	142
№ 106	1960 р., листопада 9. – Акт № 35 про передачу в дар Одаркою Бандрівською рідкісних книг для музею	142
№ 107	1960 р., грудня 2. – Наказ № 68а по музею про відрядження М. Давидової до Криворівні	144
№ 108	1956 р. – Зі статті Володимира Дорошенка «Радянське франкознавство»	144
109	1956 р. – Рецензія Олексія Дея на путівник по музею	145
№ 110	Повідомлення Юрія Назаренка «Перший в історії України міжнародний ювіляр»	148
№ 111	1956 р., серпня 26. – Спогад В. Матвєєва «Чоло з печаттю важких дум»	149
№ 112	Хронологія святкувань сторіччя з дня народження Івана Франка	153
Світлини		164

Документи і матеріали (1956–1960 рр.)

№ 1

*1956 р., січня 3. – Наказ № 1 по музею
про повернення із профвідпустки М. Давидової
і призначення заступника директора по науковій частині
В. Бонь відповідальною за експозицію музею*

§ 1

2 січня 1956 р. двірник Вербова К. М. повернулася з профвідпустки і приступила до виконання своїх обов'язків.

§ 2

3 січня працівник Давидова М. С. повернулася з профвідпустки і приступила до виконання своїх обов'язків. Наказують. Давидовій до 8 січня 1956 р. навести справжній порядок в збереженні від псування всіх фондів речей, склавши до фондів всі музейні речі (крім скульптур і великих полотен), що знаходяться поза експозицією.

§ 3

В зв'язку з перегруженістю тов. Полюги комсомольською роботою і призначення його відповідальним за організацію глядача звільнити з нього матеріальну відповідальність за експозицію музею з 3 січня 1956 р.

§ 4

Призначити з цього числа відповідальною за експозицію музею заступника директора по н/ч Бонь В. Л.

Тов. Бонь потрібно завести книгу для запису всіх експонатів, які будуть передані в нову експозицію музею, забравши від тов. Давидової М. С. картотеку на них.

Директор Львівського літ.-
меморіального музею І. Франка Цегельник

ЛНЛММІФ. – Архів музею. – Оп. 1. – Спр. 57. – Арк. 5-6.

№ 2

1956 р., січня 3. – Лист Міністерства культури УРСР
директору музею Я. Цегельнику, начальнику Дрогобицького
обласного управління культури С. Чорноморцю,
директору Дрогобицького обласного краєзнавчого музею
Г. Кисіль про надання допомоги в поліпшенні експозиції
Нагуєвицького музею І. Франка

Міністерство культури УРСР доручає Вам створити бригаду з двох наукових працівників Львівського державного літературно-меморіального музею І. Франка та одного наукового працівника Дрогобицького Обласного краєзнавчого музею і організувати роботу по поліпшенню експозиції Нагуєвицького літературно-меморіального музею Івана Франка.

Потрібно намітити заходи, погоджені з Дрогобицьким обласним управлінням культури, по поповненню експозиції новими експонатами, які більш широко розкривають ідейний зміст творчості письменника. Одноразово слід звернути увагу на художнє оформлення експозиції та впорядкування садиби музею (озеленення, посадка квітів, влаштування клумб, тощо).

Роботу по перебудові експозиції необхідно закінчити до 20 квітня 1956 року.

Прошу повідомити Міністерство про кількість відряджень до Дрогобицької області наукових працівників вашого музею і на який строк.

Заступник міністра культури УРСР М. Скачко

ЛНЛММІФ. – Архів музею. – Оп. 1. – Спр. 62. – Арк. 1.

№ 3

1956 р., початок року. – Лист акторів
Київського драмтеатру ім. І. Франка
до Радянського комітету захисту миру

В этом году советский народ отмечает знаменательную дату – столетие со дня рождения великого украинского писателя, революционера- демократа Ивана Франко, творчество которого широко известно не только в нашей стране, но и за ее пределами.

Вклад И. Франко в мировую культуру несомненно значителен, его поэзия, проза, драматические произведения, публицистика по праву вошли в сокровищницу литературной классики.

Вся жизнь поэта – великий человеческий подвиг в борьбе за взаимопонимание и дружбу народов.

Мы считаем, что Советский комитет защиты мира вправе поднять вопрос о праздновании столетия со дня рождения Ивана Франко в международном масштабе наряду с юбилеями других выдающихся деятелей мировой культуры.

По поручению коллектива Киевского ордена Ленина академического театра им. Ив. Франко

Народные артисты СССР:
А. Бучма, М. Крушельницкий,
Н. Ужвий, И. Юра,

Народные артисты УРСР:
Ф. Барвинская, Г. Бабенко,
В. Добровольский, Д. Милютенко,
П. Нятко, Е. Осмяловская,
Е. Петрова, Е. Пономаренко,
П. Сергиенко, В. Харченко.

№ 4

1956 р., без дати. – Лист до Стокгольма
голови радянської делегації на сесії Всесвітньої Ради Миру
О. Корнійчуку

У серпні цього року сповниться сто років зі дня народження діяча Івана Яковича Франка, ім'я якого відоме всьому світові. Великий ерудит, геніальний письменник, найвидатніший учений він залишив літературну й наукову спадщину – тисячі творів. Багато з них перекладено на російську, англійську, німецьку, польську, чеську та інші мови. Творчість Івана Франка це, безперечно, значний вклад до скарбниці світової культури. Смерть письменника в травні 1916 року, в розпалі першої світової війни, всі народи Європи сприйняли як велику втрату. Близько ста двадцяти статей-некрологів з'явилося тоді в різних країнах різними мовами. У Радянському Союзі та в країнах народної демократії громадськість широко відзначає сторіччя зі дня народження Франка. В Канаді відкривають пам'ятник письменникові. Від імені робітників, колгоспників та інтелігенції Львівщини та міста Львова, де жив, працював та вмер Іван Франко ми звертаємося до Вас з проханням: поклопотати перед Всесвітньою Радою Миру на теперішній надзвичайній сесії, щоб сторіччя зі дня народження Франка відзначили всі народи світу, як знаменну історико-культурну дату.

Голова президії Львівської філії
Академії Наук Української РСР Штокало
Ректор університету імені Івана Франка Лазаренко.
Професура: Крип'якевич, Свенціцький, Ярема,
Карпенко, Кияк, Карандеев, Рудницький.
Письменники: Яцьків, Лукіянович,
Козланюк, Мельничук, Вільде, Павличко.
Робітники та колгоспники: Мальчицький,
Гургаль, Оленіна, Баштик, Шевчук.

Художники: Кульчицька, Монастирський,
Сколотдра, Севера.

Композитори: Людкевич, Колесса,
Кос-Анатольський, Ярославенко.

Артисти: Романицький, Яременко, Любарт.

ЛНЛММІФ. – Фонди музею. – Група «Ор». – Ін. № 1449. – Із матеріалів
Юрія Назаренка «Україна і світ». – Том перший: Листування. – С. 152.

№ 5

1956 р., лютого 19. – Лист Ю. Назаренка
членові Урядового ювілейного Франківського комітету
Тарасові Франку

Вельмишановний Тарасе Івановичу!

1956 року Держлітвидав України готує книгу «Українська література за кордоном» – нарис і бібліографія Олени Євніної (директора НТК Інституту світової літератури імені О. М. Горького).

Коли представник видавництва звернувся до фондів Республіканської публічної бібліотеки, де є п'ять мільйонів томів, то картотека «Іван Франко мовами народів світу» (крім російської й української мов) виявилася мізерною: два дослідження про Каменяра, тринадцять перекладів на мови народів світу, з них надруковано в СРСР дев'ять, за кордоном – чотири переклади. Директори РПБУ колишній т. Золотоверхий і теперішній Т. Дончик запустили це діло. Секретар Бібліотеки т. Коновалова у відповідь на звернення іноземної комісії Спілки письменників України про включення до наукового плану на 1956 рік бібліографії українських авторів мовами народів СРСР та світу відповідала жартома, що в ХХ столітті цього не доведеться зробити...

В грудні група діячів культури звернулася з листом до президента Академії наук Української РСР, де приверталося

увагу на таку індиферентність РПБУ щодо колекціонування української літератури мовами народів СРСР та світу, зокрема на жалюгідну картотеку по І. Франку (ось копія тієї бібліографії). Ефекту досі щось не відчувається в РПБУ.

Ювілейній франківській комісії чи не включити б до плану досліджень і бібліографії про Івана Франка мовами народів СРСР, мовами зарубіжних народів (у Львові?).

Чи Українське товариство культурного зв'язку з закордоном (УТКЗ) уже виконує рекомендацію урядової ювілейної комісії про тексти Івана Франка (з підрядниками для віршів) для закордону – народно-демократичних країн та капіталістичних? Після критичного виступу Олександра Корнійчука на XIX з'їзді КПУ УТКЗ має активніше ворушитися.

З тов. привітом Юрій Назаренко

ЛНЛММІФ. – Фонди музею. – Група «Ор». – Ін. № 1449. – Із матеріалів Юрія Назаренка «Україна і світ». – Том перший: Листування. – С. 107–108.

№ 6

1956 р., березня 14. – Лист Українського товариства культурного зв'язку з закордоном колективу музею з подякою за участь у створенні експозиції Музею Івана Франка для Товариства об'єднаних українських канадців

Правління Українського товариства культурного зв'язку з закордоном висловлює Вам подяку за Вашу активну і сумлінну участь в створенні експозиції Музею Івана Франка для Товариства об'єднаних українських канадців (Канада), що є значним вкладом в справу розширення культурних зв'язків України і Канади, в справу зміцнення миру і співробітництва між народами.

Голова правління УТКЗ Л. Кизя

ЛНЛММІФ. – Архів музею. – Оп. 1. – Спр. 62. – Арк. 48.

№ 7

1956 р., березня 17. – Лист директора музею Я. Цегельника директору Львівського художнього комбінату П. Шашкину

Просим сделать эскиз экспозиции музея 10 комнат, размер которых составляет 704,2 м. кв. Работу просим поручить худ. Форостецькому, который одновременно будет проводить всю консультацию по перестройке экспозиции. Калькуляцию просим сделать в течение 2–3 дней.

Оплата по перечислению. Эскиз экспозиции музея должен утвердить Ваш художественный совет и Львовский обком КП Украины не позднее 30 апреля сего года.

Список объема работ прикладывается.

Директор музея Ивана Франко Цегельник

ЛНЛММІФ. – Архів музею. – Оп. 1. – Спр. 62. – Арк. 50.

№ 8

1956 р., березня 21. – Наказ № 12 по музею
про призначення Л. Полюги відповідального за перебудову
музею Франка в селі Нагуєвичях

§ 1

В зв'язку з відбуттям назначеного іспитового терміну, зарахувати на постійну посаду бібліотекаря Костіну Людмилу Олександрівну, на посаду секретарки-машиністки Миколів Ярославу Іванівну.

§ 2

На основі наказу Міністерства культури, враховуючи побажання дирекції Дрогобицького краєзнавчого музею та Івано-Франківського літ.-меморіального музею, наказую:

1. Назначити Полюгу Л. М. постійно відповідальним за надання практичної й методичної роботи в справі перебудови музею в селі Івана Франка.

2. Командирувати тов. Полюгу Л. М. в с. Івана Франка терміном на 3 дні (з 26/Ш по 28/Ш) для складання ескізу експозиції музею і вивчення об'єму роботи на місці.

Директор музею І. Франка Цегельник

ЛНЛММІФ. – Архів музею. – Оп. 1. – Спр. 57. – Арк. 10.

№ 9

1956 р., березня 22. – Лист ректорату
Львівського університету першому секретарю
ЦК КПРС М. Хрущову про відзначення
столітнього ювілею Івана Франка

Глубокоуважаемый Никита Сергеевич!

27 августа 1956 года исполняется сто лет со дня рождения гениального сына украинского народа Ивана Яковлевича Франко. Вся многотрудная жизнь великого писателя-революционера была посвящена борьбе за социальное и национальное освобождение украинского народа, за его воссоединение и процветание «в народів дружних колі».

И. Я. Франко впервые познакомил украинскую общественность с некоторыми работами основоположников научного коммунизма К. Маркса и Ф. Энгельса и принял самое активное участие в популяризации их идей среди трудящихся.

Имя Ивана Франко – пропагандиста революционных идей, идей дружбы и братства народов – известно далеко за пределами украинской земли.

В своих художественных произведениях Иван Франко создал яркие образы рабочих, выступивших на борьбу против капиталистического строя.

Иван Франко постоянно разоблачал империалистическую, колонизаторскую политику буржуазных государств. Еще в 80-е годы прошлого столетия Франко заклеил политику милитаризации, гонку вооружений и непомерное разбуха-

ние армий капиталистических государств. «Приготування до війн – с возмущением отмечал Франко, – тривають так само ненастанно і то всюди і в такому розмірі, про який давніші віки і не чували. І в найспокійніший час європейські народи стоять наготові до війн, удержують величезні постійні війська, видають величезні гроші на зброю і прокормлення вояків, одним словом стогнуть під гнітом мілітаризму, котрий чим далі, тим дужче змагається, з котрого тепер і виходу не видно».

Иван Франко был неутомимым популяризатором лучших достижений мировой культуры. Многие произведения индийской, египетской, иранской литературы, стихотворения и поэмы Данте и Сервантеса, Гете и Гейне, Шекспира и Бернса, Гюго и Золя, Мицкевича и Словацкого и многих других выдающихся писателей разных народов Иван Франко перевел на украинский язык. В печати многих европейских стран помещались художественные, научные и публицистические произведения Франко. Вся эта многогранная грандиозная деятельность Франко способствовала сближению народов, обмену культурными ценностями. Бессмертной заслугой Ивана Франко является его многолетняя борьба за укрепление революционных, экономических, культурных связей украинского народа с русским народом. Иван Франко – крупнейший переводчик и пропагандист передовой русской литературы.

Художественное наследие Ивана Франко составляет значительный вклад в сокровищнице мировой культуры. Классик мировой литературы, Иван Франко известен зарубежным читателям многих стран как гениальный мастер художественного слова, воплотивший в себе лучшие черты талантливого украинского народа. Крупнейший немецкий поэт-коммунист Эрих Вайнерт незадолго до смерти выпустил в Берлине в 1952 году книгу стихотворных переводов Ив. Франко «Я видел мысленно безграничные поля». В предисловии к сборнику он писал: «Франко был не только большим ученым и поэтом, но и настоящим социалистом».

Иван Франко был великим гуманистом, пламенным борцом за мир, материальное и культурное процветание народов, за социально справедливый общественный строй в интересах трудящихся. Эти черты незабвенного украинского писателя, титана мысли и труда, дают все основания для того, чтобы его имя было включено в список интернациональных юбиляров 1956 года, утвержденный Всемирным Советом Мира.

Коллектив Львовского государственного университета, носящего имя Ивана Франко, обращается к Вам, глубокоуважаемый Никита Сергеевич, с просьбой способствовать постановке этого вопроса советской делегацией на очередной сессии Всемирного Совета Мира в апреле 1956 года.

Ректор Львовского госуниверситета им. Ив. Франко,
член-корреспондент АН УССР Е. К. Лазаренко

Секретарь парткома ЛГУ В. Г. Сокуренок

ЛНЛММІФ. – Фонди музею. – Група «Ор». – Ін. № 1449. – Із матеріалів
Юрія Назаренка «Україна і світ». – Том перший: Листування. – С. 138–139.

№ 10

1956 р., без дати. – Лист

Міністра культури УРСР К. Литвина
голові виконкому Дрогобицької облради
депутатів трудящих І. І. Яворському
про перебудову експозиції музею Івана Франка
в рідному селі письменника

В зв'язку з підготовкою до відзначення 100-річчя з дня народження великого українського письменника І. Я. Франка, Урядовим ювілейним Комітетом і Міністерством культури УРСР запланована, в числі інших міроприємств, перебудова експозиції Львівського державного літературно-меморіального музею І. Франка. Таку ж роботу заплановано провести

в літературно-меморіальному музеї Івана Франка в селі Івана Франка, Дрогобицької області.

Міністерство культури УРСР зобов'язало Львівський літературно-меморіальний музей Івана Франка та Дрогобицький обласний краєзнавчий музей надати методичну та практичну допомогу в покращенні експозиції музею Франка в селі Івана Франка, а саме: виготовити нові фотоілюстрації, паспарту, забезпечити виготовлення окремих доброякісних копій з картин, малюнків, скульптур, тощо), які б повніше відобразили життя та діяльність письменника і поруч з цим надали б музею культурного музейного вигляду.

В зв'язку з тим, що музей Івана Франка в селі Івана Франка є музей районного підпорядкування, міністерство культури УРСР не має ніякої змоги виділити на це важливе міроприємство потрібні асигнування в сумі принаймні 60 тис. крб.

Отже, зваживши на те, що музей цей не може перебувати в такому незадовільному становищі на батьківщині письменника – в селі Івана Франка, яке під час ювілею буде відвідано численними гостями, Міністерство культури УРСР просить виконком Дрогобицької обласної Ради депутатів трудящих розглянути питання про виділення коштів в сумі 60 тис. карбованців на перебудову експозиції цього музею.

Міністр культури Української РСР *К. Литвин*

№ 11

1956 р., квітня 5. – Стаття М. Неврлі
«Відзначення в Чехословаччині ювілею Івана Франка»

Лист з Праги

Громадськість Чехословаччини готується гідно вшанувати 100-річчя з дня народження і 40-річчя з дня смерті Івана Франка – геніального українського поета, вченого і культурно-громадського діяча, поборника дружби слов'янських народів, щирого друга чеського й слов'янського народів.

Відділ україністики Чехословацько-радянського інституту Словацької Академії наук виявив ініціативу і вніс пропозицію провести наукову конференцію про чехословацько-українські зв'язки, присвячену пам'яті Івана Франка. Ця конференція відбудеться в Братиславі наприкінці травня 1956 р. Для участі в ній запрошуються чехословацькі й радянські вчені – наукові працівники братиславського Чехословацько-радянського інституту і Чехословацько-радянського інституту (Прага) та його філії в Брно, Вищого педагогічного інституту (Пряшів), Інституту літератури Академії наук УРСР, Інституту суспільних наук (Львів), науковці Київського, Львівського та Ужгородського університетів.

Завдання конференції – підкреслити прогресивні традиції, що зближували народи Чехословаччини з братнім українським народом в їх спільній боротьбі за свободу й прогрес, зміцнити дружбу народів Чехословаччини з народами СРСР і зокрема з українським народом, а також дружбу чехів і словаків з українцями, що проживають в Східній Словаччині і разом з ними борються за побудову соціалізму в республіці.

Для проведення конференції створено підготовчий комітет у складі: голова – Йозеф Грозенчік (директор Чехословацько-радянського інституту у Братиславі), секретар Михайло Мольнар (науковий працівник цього ж інституту), члени – академіки О. Павлік, К. Розенбаум, доцент В. Жачек, доктор М. Неврлі, доктор І. Кремпа, В. Гостічка і В. Штястний.

1 березня на засіданні цього комітету було ухвалено програму конференції і обговорено ряд питань організаційно-технічного порядку.

Конференцію відкриє президент Словацької Академії наук акад. А. Сірацький. Буде прочитано 10 доповідей: «З історії чехословацько-українських культурних зв'язків» (вступний реферат), «Коллар і західноукраїнське літературне відродження», «Шафарик і українці», «Спільні риси українських, чеських і словацьких пісень», «Значення творчості Ів. Франка для слов'янських літератур», «Ставлення Ів. Франка до чеської й словацької культури», «Взаємовідносини між революційними письменниками Західної України і революційною літературою Чехословаччини», «Про культурні зв'язки чехів і словаків із закарпатськими українцями», «Чехословаччина в українській літературі» та «Життя й культура українців в Чехословаччині колись і тепер».

На виставці чехословацько-української літератури, влаштованій до конференції, будуть такі відділи: чеські й словацькі переклади з української літератури, українська література Східної Словаччини, чеська й словацька література в галузі чехословацько-українських зв'язків (і україністика взагалі).

Передбачено після конференції провести при участі чехословацьких і радянських учених франківські читання в Празі, Брно і Пряшеві.

З нагоди ювілею в Чехословаччині мають вийти збірник «З історії чехословацько-українських взаємин», збірник Франкових праць, присвячених чеській й словацькій проблематиці, двотомник вибраних творів Ів. Франка, шеститомне видання творів Ів. Франка в словацьких перекладах та популярно-наукова брошура «Іван Франко – борець за прогрес».

На сцені пражького Реалістичного театру імені Зденека Неєдли поставлена соціальна драма Ів. Франка «Украдене щастя». Франківський ювілей буде також широко відзначений у чехословацьких наукових закладах, у щоденній пресі та в радіомовленні. Надійшли пропозиції одну з вулиць Браті-

слави – столиці Словаччини – назвати іменем Івана Франка. Слов'янська бібліотека влаштує виставку творів поета.

Завершенням франківських роковин в Чехословаччині буде встановлення меморіальної дошки на Слов'янському острові в Празі. Тут 1891 року відбувся 1-ий з'їзд слов'янської прогресивної молоді, на якому промовляв від імені галицько-українського радикального студентства Іван Франко. Тридцятип'ятилітній український поет-революціонер солідаризувався з рухом чеської прогресивної молоді, підбадьорював її до дальшої боротьби проти австрійського абсолютизму, католицької церкви і проти власної австрофільської реакції. Іван Франко, натхненний пропагандист соціалізму і активний учасник українського, польського, німецького і єврейського робітничого руху, своїм полум'яним захистом чеських «омладінарів» – жертв австрійського терору – ввійшов також і до чеського революційного руху, бо ж чеські юнацькі соціал-демократичні «Омладіни» були органічно спаяні з чеським робітничим рухом. Пропагуючи між чеським народом прогресивну українську й російську літературу, Іван Франко орієнтував чеське громадянство на революційний слов'янський Схід – туди, де сонце сходить...

Так братня Чехословаччина широко відсвяткує ювілей Івана Франка – «вічного революціонера», поборника дружби слов'янських народів, найбільшого в свій час пропагандиста чеської культури на Україні.

За дорученням підготовчого комітету,
доктор М. Неврлі.

«Літературна газета» (Київ), 5 квітня 1956 р.

№ 12

1956 р., квітня 8. – Лист директорів
Львівського музею українського мистецтва
про передачу матеріалів, пов'язаних з іменем Івана Франка

Просимо передати нашому музеєві матеріали, зв'язані з іменем Івана Франка:

1. Рукопис перекладу «Вперта свиня», зроблений Іваном Франком.
2. Автограф І. Франка.
3. Рукопис перекладу І. Франка з німецького твору.
4. Ілюстрації до «Впертої свині» з німецького журналу.
5. Печатка редакції ж. «Народ».
6. Печатка редакції ж. «Громадський голос».
7. Видання творів І. Франка.

Директор Львівського музею Івана Франка Цегельник
ЛНЛММІФ. – Архів музею. – Оп. 1. – Спр. 62. – Арк. 99.

№ 13

1956 р., квітня 9. – Рішення Всесвітньої Ради Миру
про відзначення в усіх країнах світу
100-річчя з дня народження І. Франка

Ми, члени бюро, схвалюємо пропозицію Радянського комітету захисту миру, який звернувся до Бюро з проською поповнити список великих ювілейних дат для нинішнього року, додавши до нього сторіччя з дня народження великого українського поета і прозаїка Івана Франка.

Ізабелла Блюм (Бельгія), Джеймс Ендікотт (Канада),
Лю Нін-і (Китай), Ілля Еренбург (СРСР),
Олександр Корнійчук (СРСР), Остап Длуський (Польща),
Назим Хікмет (Туреччина), Ежені Коттон (Франція),

Леопольд Інфельд (Польща), Сайфутдін Кітчлу (Індія),
 Ромеи Чакдра (Індія), Дункан Джонс (Англія),
 Моніка Фелтон (Англія), Фогліярезі (Італія),
 Фрота Морейра (Південна Америка), Хірано (Японія),
 Еміліо Гарсія Ітурраспе (Аргентина), Ярослав Івашкевич (Польща),
 Дхарловір Косамбі (Індія), Жан Лаффіт (Франція),
 Лі І-ман (Китай), Ян Мукаржовський (Чехословаччина),
 Сайонджі (Японія), Еміліо Серені (Італія),
 Олексій Сурков (СРСР), Джессі Стріт (Австралія),
 Антуан Табет (Ліван), Микола Тихонов (СРСР),
 Уенрайт (Англія)

Стокгольм, 9 квітня 1956 р.

«Вільна Україна» (Львів), 28 квітня 1956 р., №101.

№ 14

1956 р., травня 17. – Лист Київської кіностудії
 науково-популярних фільмів директорів музею
 про зйомки кінофільму «Іван Франко»

По заданию Министерства культуры УССР киностудия научно-популярных фильмов проводит съемки фильма «Иван Франко». Большая часть съемок будет произведена в Львовском музее И. Франко.

Просим оказать содействие и помощь нашей киностудии во время съемок фильма в Музее.

Все расходы, связанные со съемками фильма будут оплачены студией, согласно счетов Музея.

Расчеты доверяем произвести директору картины т. Снитко Б. Я.

Зам.директора студии Ю. Поляковский

Главный бухгалтер И. Завистовский

№ 15

1956 р., травня 17. – Лист від музею
заступникові голови Львівського філіалу АН УРСР
Я. І. Середі

В зв'язку з підготовкою до сторіччя з дня народження І. Франка дуже просимо передати на постійне користування:

1. Бюст І. Франка (зі терракоти) невідомого скульптора (знаходиться в буд. по вул. Радянська нр. 24).
2. 2 книжкові шкафи і один стіл, яким користувався І. Франко (Радянська нр. 24).
3. Портрет невідомої особи (похожої на І. Франка) роботи І. Труша (знаходиться в адміністративному будинку в кладовій, по інвентарю не числиться).
4. На постійне або тимчасове користування книги:
 - 1) І. Франко, «Балляди і розкази», 1876 р.
 - 2) І. Франко «На дні», 1880 р.
 - 3) І. Франко, «Лис Микита», перше або друге видання.
 - 4) «Програма соціалістів галицьких», на польській мові.
 - 5) «Що то є соціалізм», на польській мові.
 - 6) «Боа констріктор», перше видання.Газети й журнали (по одному номеру) або місячний комплект.
 - 1) Журнал «Новий громадський голос».
 - 2) Газета «Хлібороб».
 - 3) Журнал «Жизнь».
 - 4) Журнал «Отечественные записки».
 - 5) Журнал «Киевская Старина».
 - 6) Журнал «Современник».
 - 7) Журнал «Праця» на польській мові.
 - 8) Журнал «Правда» на польській мові.

[не підписано]

№ 16

1956 р., травня 24. – Лист-звернення музею
до О. Корнійчука щодо відзначення столітнього ювілею
Івана Франка

Шановний Олесандре Євдокимовичу

В зв'язку з відзначенням 100-річчя з дня народження Івана Франка колектив працівників нашого музею перебудовує експозицію. Нам необхідно поповнити фонди музею цінними експонатами, а також експонувати їх перед численними відвідувачами.

Ми дуже просимо Вас надіслати нашому музеєві оригінал Постанови Всесвітньої Ради миру про відзначення сторіччя Івана Франка в усьому світі (якщо це можливо), або повідомити, як би змогли дістати ці матеріали.

У Вас є текст із Стокгольма, ми б попросили вислати його для музею разом із червоною папкою, в якій цей текст Ви одержали.

Дуже просимо не відмовити нашому прохання і повідомити нас.

Директор музею Бонь

ЛНЛММІФ. – Архів музею. – Оп. 1. – Спр. 62. – Арк. 130.

№ 17

1956 р., червня 3. – Лист внучки Івана Нечуя-Левицького
Віри Левицької до редакції газети «Советская культура»
про незадовільне висвітлення відзначення 100-літнього ювілею
І. Франка на сторінках центральної преси СРСР

Уважаемый тов. редактор!

Впервые должен отмечаться в этом году по линии Всемирного Совета Мира столетний юбилей деятеля украинской культуры Ивана Яковлевича Франка (27 августа).

Удивительно, что до сих пор масштаб публикуемых во всесоюзной периодике в Москве – журналах и газетах не может идти ни в какое сравнение с масштабами чествования таких классиков мировой литературы как Александра Сергеевича Пушкина (1937, 1949), Тараса Шевченко (1939), Николая Гоголя (1952). Значительно шире был организован и Мицкевичский год.

«Советская культура», «Литературная газета» и другие повременные московские издания не пишут о мировом звучании творчества Ивана Франко, о его месте в литературах народов СССР, о новаторстве Франко, как драматурга, революционного поэта, о том, что он один из первых в литературе писал о превращении стихийного протеста рабочего класса в организованную борьбу против предпринимателей (бориславские повести) и т. д.

Хотелось бы, чтобы после XX съезда больше уделялось внимания украинской культуре, в частности и проведению международного юбилея Ивана Франко.

Киев, 62, Брест-Литовское шоссе № 1, кв. 1
Вера Апполиновна Левицкая,
педагог 96-й школы гор. Киева.
Віра Левицька (внучка Ів. Нечуя-Левицького)

ЛНЛММІФ. – Фонди музею. – Група «Ор». – Ін. № 1449. – Із матеріалів Юрія Назаренка «Україна і світ». – Том перший: Листування. – С. 170.

№ 18

1956 р., червня 16. – Лист інтелігенції – родичів українських письменників-класиків до Ради Національностей Верховної Ради СРСР з ширшою інформацією про 100-літній ювілей І. Франка в Росії і союзних республіках

Решение чрезвычайной сессии Всемирного Совета Мира в Стокгольме о включении столетия со дня рождения классика

мировой литературы Ивана Яковлевича Франко (27 августа 1956) в число международных юбиларов этого года наполнило сердца трудящихся не только Украины, но, пожалуй, и всего мира искренней радостью.

В зарубежных странах, особенно в странах народной демократии, уже чествуют этот юбилей. Так, в мае состоялась международная конференция памяти Ивана Франко в Чехословакии. Ряд книг украинского писателя вышел на языках народов СССР, а также на польском, немецком, словацком, чешском и других языках зарубежных народов. За годы советской власти в нашей стране издано на 21 языке почти десять миллионов книг Ивана Франко, а при жизни поэта вышло лишь девяносто тысяч экземпляров его книг.

Однако печать русского и других народов нашей Родины еще мало освещает юбилей автора гимна «Вечный революционер». Не следует сводить проведение юбилея лишь к одному дню 27 августа.

Было бы желательно, чтобы 1956 год был франковским годом, как 1939 год был шевченковским, 1949 год – пушкинским, 1952 год – гоголевским, а 1955 – мицкевичским.

Библиотеки, школы, высшие учебные заведения, пресса, кино, театр, радио, телевидение РСФСР и других союзных и автономных республик могли бы на протяжении оставшихся месяцев сделать огромный вклад в дело популяризации творчества великого певца дружбы народов Ивана Яковлевича Франко.

16 июня 1956.

Людмила Шевченко, внучка Тараса Шевченко, научный сотрудник Института искусствоведения, фольклора и этнографии Академии наук Украинской ССР.

Тарас Франко, сын Ивана Франко, кандидат филологических наук, заведующий библиотекой И. Я. Франка в Институте украинской литературы им. Т.Г. Шевченко Академии наук Украинской ССР.

Зиновия Франко, внучка Івана Франко,
старший научный сотрудник Института языковедения
им. А. А. Потебни Академии наук Украинской ССР

Кирило Стефаник, сын Василя Стефаника,
директор літературно-меморіального музею
Василя Стефаника в Русове на Станіславщині

Мария Тобилевич, дочь Івана Карпенка-Карого (Тобилевича),
член Союза писателей Украины, Киев.

Михаил Рудченко, сын Панаса Мирного,
директор літературно-меморіального
музею Панаса Мирного в Полтаве.

Ирина Коцюбинская, дочь Михаила Коцюбинского,
директор республиканского Дома литераторов в Киеве.

Наталія Семанюк, вдова Марка Черемшини,
директор літературно-меморіального музею
Марка Черемшини в Снятині на Станіславщині.

Вера Левицкая, внучка Івана Нечуя-Левицкого,
учительница 96-й школы гор. Киева.

Екатерина Островская, сестра Николая Островского,
директор літературно-меморіального
музею Николая Островского в г. Сочи.

Килина Дубина, вдова Степана Васильченко,
Миргород на Полтавщині.

Бронислава Гирене, Вильнюс, вдова народного поэта
Литовской ССР Людаса Гиры, переводчика Т. Г. Шевченко
(в 1912 году вышла книга), гостя на Шевченковском
юбилее на пленуме Союза писателей ССР
в мае 1939 года в Киеве и Каневе.

ЛНІММІФ. – Фонди музею. – Група «Ор». – Ін. № 1449. – Із матеріалів
Юрія Назаренка «Україна і світ». – Том перший: Листування. – С. 190–191.

№ 19

1956 р., червня 20. – Лист М. Яцкова
до Комісії літератур народів СРСР
про Франківський 1956 рік

Председателю

Не только мне, современнику Ивана Яковлевича Франко, но и всем читателям, зрителям спектаклей и фильмов, радиослушателям бессмертных произведений украинского классика большое удовлетворение принесло стокгольмское решение о международном столетии Франко.

Было бы очень хорошо, если бы 1956 год был франковским, подобно тому, как 1937 год был пушкинским, 1939 – шевченковским, а 1955 – мицкевичским.

Автора «Вечного революционера» знают многие читатели Советской страны: на 21 языке издано свыше десяти миллионов его книг, а при жизни Каменяра вышло только девяносто тысяч.

Михайло Яцкив
член Союза писателей (1873 года рождения)

ЛНЛММІФ. – Фонди музею. – Група «Ор». – Ін. № 1449. – Із матеріалів
Юрія Назаренка «Україна і світ». – Том перший: Листування. – С. 206.

№ 20

1956 р., червня 26. – Лист Д. Лукіяновича
до ювілейної Франківської комісії
при Спільці письменників СРСР
про Франківський 1956 рік

С 1887 года я имел счастье встречаться с Иваном Яковлевичем Франко, на протяжении ряда лет работать с ним. Мне пришлось быть свидетелем всенародного уважения к

Каменяру, в частности при его 25-летнем и 40-летнем юбилеях литературной, общественной и научной деятельности.

Я, как и все многонациональные труженники Страны Советов, глубоко радуюсь, что чрезвычайная сессия Всемирного Совета Мира в Стокгольме 9 апреля дополнительно включила Ивана Франко в число международных юбиляров.

Весьма хотелось бы, чтобы, по примеру пушкинского года 1937 и шевченковского 1939, 1956 год был франковским годом в братских республиках, автономных областях и многонациональных округах СССР.

С искренним уважением

Денис Лукиянович,
член Союза писателей

ЛНЛММІФ. – Фонди музею. – Група «Ор». – Ін. № 1449. – Из матеріалів Юрія Назаренка «Україна і світ». – Том перший: Листування. – С. 220.

№ 21

1956 р., липня 11. – Наказ № 31 по музею
про відрядження наукового працівника Л. Полюги
до музею І. Франка в Нагуєвичах

Командирувати наукового працівника Полюгу Л. М. в с. Івана Франка на одні сутки для надання практичної допомоги музеєві.

Директор музею Цегельник

ЛНЛММІФ. – Архів музею. – Оп. 1. – Спр. 57. – Арк. 17. – Рукопис.

№ 22

1956 р., липня 11. – Лист в.о. голови Львівського філіалу АН УРСР Я. Середи директору музею Я. Цегельнику про те, що Львівська бібліотека АН УРСР не може передати музеєві згадану літературу

На Ваш № 127 від 17.V. ц.р.

Після перевірки та в'яснення можливості вдоволення Вашого прохання повідомляю Вас про слідуєче:

1. Портрет невідомої особи, який знаходиться в будинку Львівського філіалу АН УРСР (вул. Коперніка 15) може бути переданий Вам на постійне користування.
2. Бюст І. Франка (з терракота) невідомого автора знаходиться в Інституті суспільних наук АН УРСР (вул. Радянська, 24). Чи І. Франко користувався шафами або столами, які знаходяться також в згаданому Інституті встановити не вдалось. В справі передачі бюсту прошу звернутися до дирекції Інституту.
3. Львівська бібліотека АН УРСР не має дублетів книг, журналів і газет, названих у Вашому листі і тому не може їх передати в постійне або тимчасове користування, тим більше, що наявна література використана для виставки в бібліотеці.

В.о. голови Львівського Філіалу АН УРСР,
член-кореспондент АН УРСР Я. Середа

ЛНІММІФ. – Архів музею. – Оп. 1. – Спр. 62. – Арк. 124.

№ 23

1956 р., липня 19. – Наказ № 1382

Міністра культури УРСР із зобов'язанням
в.о. директора музею В. Бонь перевірити стан музею
в селі Івана Франка і надати допомогу в побудові експозиції

Про надання допомоги
в побудові експозиції літературно-меморіальному
музею І. Я. Франка в селі Івана Франка

З метою надання практичної допомоги в побудові експозиції Літературно-меморіальному музею І. Я. Франка в селі Івана Франка (колишні Нагуєвичі), Підбузького району, Дрогобицької області, зобов'язати Львівський державний літературно-меморіальний музей І. Я. Франка (в.о. директора музею т. Бонь) перевірити стан експозиції музею та подати на місці допомогу в побудові експозиції і художньому оформленні музею.

Контроль за виконанням цього наказу покласти на Начальника Управління музеїв образотворчих мистецтв і охорони пам'ятників культури тов. Яценка В. Ф.

Міністр культури УРСР Р. Бабійчук

Наказ розіслано: Управлінню музеїв, львівському Державному літературно-меморіальному музею І. Я. Франка та Літературно-меморіальному музею І. Я. Франка в селі Івана Франка, Підбузького району, Дрогобицької області.

ЛНІММІФ. – Архів музею. – Оп. 1. – Спр. 63. – Арк. 15.

№ 24

1956 р., липня 25. – Лист
директора Слов'янської бібліотеки в Празі
Й. Стрнадела до музею про висилку матеріалів
відзначення столітнього ювілею І. Франка
в Чехословаччині

Для вшанування пам'яті великого сина українського народу влаштувала Слов'янська бібліотека з власних матеріалів виставу його творів, наукових праць та літератури про нього. Посилаємо Вам фотографії вітрин, де була уміщена література. Виставка тривала від 6.VII до 22.VII 1956 р.

Ч. 1 – фрагмент вітрин про життя І. Франка,

Ч. 2 – життя письменника,

Ч. 3. – його проза,

Ч. 4. – його поезія і драматичні твори,

Ч. 5. – переклади творів Франка на чеську та інші мови,

Ч. 6. – переклади Франка з інших мов на мову українську,

Ч. 7. – наукова діяльність Франка (дві фотографії)

Ч. 8. – дві фотографії частини читальні Слов'янської бібліотеки.

Крім цього посилаємо Вам 1) програму вечора І. Франка, 2) та запрошення та приятельську бесіду з додатковим повідомленням про зміну дня бесіди.

Зі щирою до Вас пошаною
Др. Й. Стрнадел, директор

ЛНІММІФ. – Архів музею. – Оп. 1. – Спр. 66. – Арк. 1.

№ 25

1956 р., без дати. – Лист
до румунського науковця Сергія Яремського
з подякою за надіслані матеріали з Румунії

Високоповажаний Сергію Івановичу!

Вибачте, що турбують Вас незнайомі люди. Цього листа пишуть Вам зі Львова з такою метою, щоб щиро подякувати за ті матеріали, які Ви були ласкаві передати Львівському музеєві І. Франка. Вони прийшли, ми їх вже поклали в експозицію серед ряду інших матеріалів багатьох країн.

Нам дуже трудно збирати такі матеріали за кордоном. Наші міжнародні організації цим не займаються і тому доводиться просити приватних осіб. Звернулись ми до редакції Вашої української газети «Новий вік». Тов. Білівський був так добрий, що зайнявся цією справою і, як бачимо, дійшов аж до Вас, а Ви передали нам ці матеріали, які збирали для себе.

Від імені всіх наших працівників у зв'язку з цим засилаю Вам сердечне спасибі. В знак подяки прошу прийняти від нас скромний подарунок, який висилаємо окремо.

З глибокою пошаною до Вас

Заступник директора по науковій частині Бонь

ЛНІММІФ. – Архів музею. – Оп. 1. – Спр. 66. – Арк. 4.

№ 26

1956 р., без дати. – Лист працівників музею
до організаторів музею І. Франка в Канаді
з привітанням з відкриттям музею у м. Вінніпезі

Дорогі друзі.

Кожна вістка про популяризацію творчості великого українського письменника – Івана Франка, глибоко зворушує наші серця, сповнює нас гордості за його великий талант, за само-

віддану працю на благо трудящих. Іван Франко палко любив свій народ і віддавав йому всі свої сили. У важкій боротьбі з галицьким рутенством, з несправедливим суспільним ладом, великий Каменярь людського щастя сказав своєму народові:

«Я ж весь вік свій, весь труд тобі дав
У незламнім завзяттю
І підеш ти в мандрівку століть
З мого духа печаттю».

Колектив працівників музею Івана Франка у Львові щиро вітає Вас, дорогі земляки, у зв'язку з відкриттям у Вашій країні музею великого Каменяря. Ми віримо, що організація цього музею послужить справі глибокого вивчення літературно-громадської діяльності Івана Франка Вашим народом. Бажаємо Вам успіхів у цій благородній і великій справі популяризації своєї рідної культури в усьому світі. Сподіваємось, що це велике наше спільне свято буде ще одною ниткою, що скріпить зв'язки прогресивних кіл Канади з нашим радянським народом.

Працівники музею Івана Франка у Львові:
Бонь, Давидова, Полюга, Масютко,
Миколів, Шаульський, Костіна

ЛНІММІФ. – Архів музею. – Оп. 1. – Спр. 66. – Арк. 6.

№ 27

1956 р., серпня 7. – Допис

«Весь світ шанує пам'ять великого Каменяря»

Весь світ шанує пам'ять великого Каменяря

У Вінніпегу (Канада) відкрився музей Івана Франка. Експонати музею розповідають про життєвий і творчий шлях українського класика. У Торонтському видавництві «Україн-

ська книга» вийшла з друку англійською мовою книга «Іван Франко» – вибрані вірші та оповідання.

В ці дні видавництва Болгарії підготували кращі твори І. Франка в нових перекладах. Газета «Літературний Фронт» – орган Спілки болгарських письменників – готує спеціальний номер, присвячений великому Каменяреві.

До 100-річчя з дня народження видатного українського письменника-революціонера І. Франка український театр міста Пряшева і північно-Чеський театр міста Ліберці (Чехословаччина) здійснили нову постановку п'єси «Украдене щастя». П'єса користується великим успіхом серед чеських глядачів.

«Черкаська правда» (м. Черкаси), 7 серпня 1956.

№ 28

*1956 р., серпня 7. – Наказ № 34 по музею
про відкриття розділу експозиції
«Вшанування пам'яті І. Франка»*

Згідно розпорядження Міністерства культури і львівського обкому КП України, наказую:

1. Відкрити для відвідувачів розділ експозиції «Вшанування пам'яті І. Франка» 12 серпня 1956 року. Відповідальність за перебудову експозиції покладаю на Бонь В. Л.
2. Тов. Полюзі Л. М. закінчити перебудову експозиції в с. Івана Франка до 11/VIII 1956 р. 11 серпня відкрити нову експозицію в с. Івана Франка. Для розвішування експонатів командирувати тов. Полюгу Л. М. і Масютка М. С.

Директор Львівського музею І. Франка Я. Цегельник.

№ 29

1956 р., серпня 10. – Висновки комісії Львівського обкому КПУ України по прийому нової експозиції музею

Комісія в складі: директора Львівського філіалу Центрального музею В. І. Леніна В. К. Дудикевича (голова комісії), начальника Львівського обласного управління культури Я. Д. Вітошинського, заввідділом літератури Інституту суспільних наук Львівського філіалу АН УРСР О. Н. Мороза, заввідділом культури і вузів Львівського ОК КПУ Й. Д. Черниша, кандидата філологічних наук Я. П. Білоштана, голови правління спілки художників Львівського відділення Я. І. Чайки, інструктора Львівського МК КПУ М. А. Філонова, директора Львівського історичного музею Ю. Г. Гошка, директора Львівського музею українського мистецтва В. О. Сем'ярчука, директора Львівського державного літературно-меморіального музею І. Франка Я. Х. Цегельника, оглянувши новопобудовану експозицію Львівського літературно-меморіального музею І. Франка, постановила відкрити її для глядачів.

Комісія відзначила, що експозиція музею відповідає загальним вимогам радянського франкознавства та музеєзнавства. Експозиційну площу значно розширено за рахунок сусіднього будинку нр. 154. Нова експозиція побудована в суворо хронологічній послідовності. В ній виділені експонати першочергового значення. Епоха, в яку жив і працював І. Франко, тісно пов'язана з усією літературною та громадсько-політичною діяльністю письменника.

В експозиції досить чітко висвітлено формування світогляду письменника під впливом робітничого руху, вивчення марксизму і передової російської літератури. На фактичних матеріалах розкрито боротьбу І. Франка з українським буржуазними націоналістами, релігією і Ватиканом; показано зв'язки письменника з російською соціал-демократією. Належащу увагу в експозиції приділено науковій і громадсько-політичній діяльності І. Франка.

Цікавим є розділ «Вшанування пам'яті І. Франка», де експонуються матеріали про боротьбу трудящих західних областей України за вшанування пам'яті І. Франка до 1939 року, про соціалістичні перетворення в цих областях після воз'єднання, про досягнення радянського франкознавства, п'єси І. Франка, які з успіхом йдуть на сценах радянських театрів, матеріали про відзначення сторіччя з дня народження Каменяра в країнах народної демократії і за кордоном. У розділі «Франко в мистецтві» зібрані кращі художні роботи, присвячені ювілею І. Франка.

Комісія відзначає досить хороше оформлення експозиції. Добре підібрано паспорту, рамки, які виконані в одному стилі, і добре відповідають змісту експонатів.

Разом з цим комісія відзначає деякі недоліки, які потрібно усунути, щоб покращити експозицію:

1. окремі стіни експозиції надто перевантажені матеріалами;
2. в експозиції подано забагато цитат;
3. в підрозділі «І. Франко – студент університету» слід дати вітрину з творами, які читав письменник в цей час;
4. частина етикеток під великими картинами зроблена нашвидко, тому їх потрібно замінити кращими;
5. мало уваги звернено на драматургію. Слід дати фотографії перших виконавців ролей із п'єс письменника;
6. потрібно збагатити робочий кабінет письменника рукописами, меморіальними речами І. Франка;
7. придбати імітації, муляжі особистих речей І. Франка;
8. перемістити або зняти бюсти Т. Шевченка, Лесі Українки, М. Коцюбинського тому, що вони стоять в дуже невідповідних для них місцях.
9. Дати фотографії рідних І. Франка.
10. У нововідкритому розділі експозиції глибше продумати і переглянути структуру окремих підрозділів, додавши нові підрозділи «Возз'єднання західноукраїнських земель в єдиній Українській радянській державі», а

також підрозділ «П'єси І. Франка на сценах радянських театрів». Замінити іншими однотипні фотографії, де показано покладення вінків на могилі І. Франка в різні роки.

11. Зняти картину худ. В. Любчика «Суд над І. Франком», яка виконана на дуже низькому ідейно-художньому рівні. Запропонувати автору безкоштовно переробити її.
12. Зібрати ювілейні матеріали про відзначення сторіччя з дня народження І. Франка в СРСР та за кордоном, після чого організувати окрему кімнату з розділом «Відзначення ювілею І. Франка в усьому світі».

Голова комісії: *Дудикевич*

Члени комісії: *Білоштан, Вітошинський,
Гошко, Мороз, Севера, Сем'ярчук,
Цегельник, Черниш, Чайка, Філонов*

ЛНЛММІФ. – Архів музею. – Оп. 1. – Спр. 60. – Арк. 10-12.

№ 30

*1956 р., серпня 17. – Наказ № 35 по музею
про відрядження до Нагуєвич В. Бонь і Л. Полюги
для побудови експозиції музею*

Командирувати тт. Бонь В. Л., Полюгу Л. М. в с. Івана Франка Дрогобицької області терміном на 3 суток для побудови нової експозиції в музеї І. Франка. Нагадую, що до цієї справи потрібно поставитись з усією відповідальністю і серйозністю. За невиконання цього наказу буду накладати найсуворіші стягнення.

Директор Львівського музею І. Франка *Я. Цегельник*

ЛНЛММІФ. – Архів музею. – Оп. 1. – Спр. 57. – Арк. 19. – Рукопис.

№ 31

1956 р., без дати. – Протокол комісії
по попередньому огляду творів образотворчого мистецтва
для музею

Присутні:

1. Начальник управління музеїв, образотворчого мистецтва і охорони пам'ятників і культури тов. Яценко В. Ф.
2. Представник закупівельної комісії Міністерства культури директор Київського музею українського мистецтва тов. Кнюх О. Т.
3. Інструктор обласного управління культури тов. Волков В. М.
4. Директор Львівського історичного музею тов. Гошко Ю. Г.
5. Директор Львівського літературно-меморіального музею Івана Франка тов. Цегельник Я. Х.
6. Художник Григорійчук П. Н, скульптор Севера І. В., художник Левицький Л., скульптор Рябінін М. Л., художник Турин Р., мистецтвознавець Островський Г. С., наукові працівники музею Івана Франка тов. Бонь В. Л., Полюга Л. М., Масютко М.

Слухали:

1. Картина художника Форостецького на тему «Львівський університет ім. І. Франка». Олія. Розм. 120x190 см. З обговоренням виступив тов. Севера, який сказав, що картина правильно відбиває панораму міста Львова. Особливо чітко, як це і потрібно, виділений університет ім. І. Франка центральне місце цієї картини. Тов. Севера зробив такі зауваження: менше передавати тіні будинків і дерев на вулицях, пригасити різкість вікон університету, підкреслити рельєф парку. При обговоренні участь прийняли товариші Турин, Левицький, які позитивно оцінили роботу тов. Форостецького.

Пропозиція комісії: Рекомендувати роботу тов. Форостецького для виставки в музеї і рекомендувати дев'ять тисяч карбованців.

2. Картина худ. Тов. Форостецького «Іван Франко читає поему «Мойсей» М. Коцюбинському та В. Гнатюкові». Пастель, 40х50 см. Виступаючі тов. Турин, Григорійчук, Севера, Кнюх говорили про статичність образів, змальованих на картині, і вказали, що картину треба переробити.
3. Картина худ. П. Сахра «І. Франко, О. Кобилянська, Леся Українка, К. Квітка слухають гру на сопілці гуцула пісні про Довбуша». Олія. Розм. 100х40. Тов. Севера сказав, що картина робить дуже приємне враження. Худ. дуже гарно передає образи Гуцульщини. Цікава композиція твору, вдало передано характери. Інші товариші Турин, Григорійчук, Рябінін вказали на те, що треба оживити групу письменників, а тов. Левицький виступив за те, щоб не ставити письменників симетрично.

Пропозиція комісії: Якщо художник виправить відзначені недоліки в картині, то оцінити її не менше 15 тисяч карбованців.

4. Портрет І. Франка на тлі Карпат роботи худ. П. Сахра. Олія. Розмір 80х60. При обговоренні Севера, Яценко, Григорійчук вказали на невикінченість роботи.
5. Картина «І. Франко на березі Чорного моря». О. Музика. Олія. Розмір – 75х110 см. Виступаючі товариші Островський, Турин, Григорійчук, Кнюх, Левицький зауважили, що картина невірно відтворює образ Франка. Франко не зв'язаний змістовно з морем і не вписаний у кольори картини. Тов. Турин зауважив, що образ Франка треба подати спокійнішим, зробити його менш героїчним. Товариш Григорійчук відмітив, що на картині дуже не природно написано небо, а портрет Франка треба кольорово вписати в картину. Тов. Левицький сказав, що художникові треба зробити портрет Франка більш людяним і уникнути монохронізму в картині. Тов. Яценко рекомендує

образ Франка зробити більш стриманим, виявити його внутрішню силу – (покласти спокійніше руку на камінну скалу), а картину писати більш теплими кольорами, щоб передати підсоння півдня.

Пропозиція комісії: У зв'язку з тим, що музеєві дуже потрібна картина «І. Франко на березі Чорного моря» запропонувати художникові переробити її і пізніше подати на оцінку комісії.

6. Робота худ. Горбалука. «Ваза з портретом І. Франка та ілюстраціями до його творів». Висота 70 см. Кераміка. На вазі буде 6 тематичних моментів з різних творів Франка та 2 тексти. При обговоренні члени висловили дуже позитивно оцінку роботи.

Пропозиція комісії: Горизонтальну картину оцінити на 2 тисячі карбованців, вертикальну – одна тисяча п'ятсот карбованців.

7. Дві картини художника Гуторова «Соціалістичний Борислав» Олія. Розм. 60х42 см. Члени комісії вказали на приземне передання обставин і видів м. Борислава.

8. Картина художника В. Савіна і В. Забашти «Франко на етапі». Олія. Розм. 60х80 см. При обговоренні товариші Левицький і Севера зробили зауваження художникові відносно форми одягу австрійського поліцейя і вказали на любовну теплоту в образі І. Франка.

Рішення комісії: у зв'язку з тим, що картина тов. Савіна є варіантом попередньої його картини, комісія рекомендує оцінити її на 6 тисяч крб.

Скульптура М. Скібінського «Мрії Каменяра». Мармур. Висота 60 см. У своїй роботі автор хотів передати любов до Франка трудового народу, щоб увічнити пам'ять Франка, Каменяра на скелі висікає його образ. При обговоренні товариші Рябінін, Турин, Левицький говорять про надзвичайну тонку роботу автора і вказують, що фігура Каменяра і портрет при своєму окремому доброму виконанні не поєднуються. Тов. Севера відмітив, що авторові вдалося

дуже чітко гарно вирізьбити портрет Франка та постать Каменяра. Тов. Севера пропонує нанести тільки контури портрету Франка на скелі. Тоді ця робота буде мати свою думку. Пропозиція комісії придбати скульптуру. При оцінці більшість членів комісії висловилося на 12 тисяч крб. Скульптор Рябінін при голосуванні утримався.

9. Робота худ. О. Сухорукова портрет І. Франка. Мозаїка. Розм. 70х50. При обговоренні товариші вказали на велику кропітку роботу автора, відмітили деякий відхід від особливостей мозаїчного способу зображення. При оцінці з'ясувалося, що автор просить за роботу 15 тисяч крб. Комісія оцінила її на 6 тисяч крб.
10. Роботи худ. Сіпера: «Вулиця біля музею І. Франка», «Університет ім. І. Франка», «Франко-експедитор соціалістичної літератури». При обговоренні комісія вказала на низьку мистецьку вартість робіт і запропонувала [переробити] їх, а після цього виставляти на оцінку.
11. Офорти Кратохвілі-Відимської: «Портрет Ольги Рошкевич», розмір 20х26. «Садиба в с. Лолині, де бував І. Франко». Розмір 20х26. Члени комісії відмітили старанну і гарну роботу художниці.
Пропозиція комісії: Закупити три відтиски портрету Ольги Рошкевич по 250 крб. Разом 750 крб. 1 відтиск садиба в Лолині, де бував Франко – 250 крб.
12. Робота народного майстра І. Кудлака. Тарілка з портретом І. Франка. Діаметр 35 см. Різьба по дереву. При обговоренні товариші Севера, Левицький, Турин, Кнюх, Яценко, Григорійчук відмітили надзвичайно старанну з великим почуттям зроблену роботу тов. Кудлака. Вказуючи на її оригінальність і майстерне виконання, комісія пропонує оцінити роботу тов. Кудлака на 2 тисячі крб.
13. Картина худ. Любчика «І. Франко і Леся Українка в селі Колодяжне в 1891 році». Олія. Розмір 65х84. Відмітивши актуальність і потрібність теми, товариші вказали на слабку майстерність виконання і запропонували зміни-

ти композицію твору. Після цього подавати картину на комісію.

14. Роботи художника І. Плесканка. Гравюри – 2 ілюстрації до повісті І. Франка «Захар Беркут» та кольорова ліногравюра «Околиці старого села Нагуєвич». При обговоренні всі члени комісії відмітили майстерність виконання всіх робіт. Пропозиція комісії: придбати музеєві обидві ілюстрації до «Захара Беркута» (дереворити), розмір 14х17. Закупити їх по 3 штуки, оцінивши кожен по 200 крб. Разом 6 штук оплатити 1200 крб. Кольорової ліногравюри (розмір 12х14) придбати по 150 крб. Всього 750 крб.
15. Робота народного майстра тов. І. Позинича (Миргород). Ваза з портретом Івана Франка та ілюстраціями до творів Івана Франка. Дерево. Висота 60 см. При обговоренні члени комісії відмітили оригінальність виконання цієї роботи. Робота виконана в суто народному стилі. Пропозиція комісії: придбати цю вазу для експозиції музею за 5 тисяч.
16. Робота народного майстра Грицей (м. Долина). Портрет Івана Франка, випалений голкою на дереві. Розмір 80х60. Члени комісії відмітили майстерність у виконанні цього портрету, подібність образу І. Франка, самостійність у виконанні. Пропозиція комісії придбати для експозиції музею два портрет Грицей. Один портрет за 2500 крб, другий – за 1500 крб. Тов. Грицей відмовилась продавати свої роботи за такою ціною.
17. Робота любителя мистецтва Махріної (Чернівці). Портрет Івана Франка, вишитий шовком. Розмір 60х45. Члени комісії відмітили недостатню подібність образу Івана Франка, але майстерність виконання, оцінили цю роботу 1000 крб. Тов. Махріна відмовилась продати для музею свою роботу по такій ціні.
18. Робота художника В. Патики картина «Старе село Нагуєвичі». Олія. Розмір 50х65. Пропозиція комісії оцінити картину на 2000 крб.

19. Безкаравайний (Ленінград). Дві ілюстрації до творів Івана Франка. Акварелі. Розмір 40х30. Члени комісії вказали на необхідність характерів людей і одягу.
20. Обговорено проект килиму художниці Нікуліної. Вовна. Розмір 150х220. Комісія вирішила прийняти килим на місці в Києві після її закінчення.
21. Обговорено роботу художниці Ніни Божко. Портрет І. Франка. Автолітографія. Комісія ухвалила передати роботу музею безкоштовно. Розрахунок з автором зробить міністерство культури УРСР (Виступ тов. Кнюха О. Т.)

Підписи:

Зав. відділом культосвітніх установ та мистецтва
Облуправління культури Волков В. М.

Начальник управління музеїв, образотворчого мистецтва
і охорони пам'ятників культури тов. Яценко В. Ф.

Представник закупівельної комісії
міністерства культури директор Київського музею
українського мистецтва тов. Кнюх О. Т.

Директор Львівського історичного музею тов. Гошко Ю. Г.

Директор Львівського літературно-меморіального
музею Івана Франка тов. Цегельник Я. Х.

Художник Григорійчук.

Скульптор Севера І. В.

Художник Левицький Л.

Скульптор Рябінін М. Л.

Художник Турин Р.

мистецтвознавець Островський Г. С.

Наукові працівники музею І. Франка
Бонь В. Л., Полюга Л. М., Масютко М. С.

№ 32

1956 р., серпня 21. – Наказ № 36 по музею
про звільнення з роботи наукових працівників
Є. Христича та М. Масютка за власним бажанням

Звільнити з 20 серпня 1956 року наукових працівників Христича Є. Г. та Масютка Мих. С. з посад, які вони займали, згідно їх заяв про звільнення за власним бажанням.

§ 2

Вважати, що тов. Костіна (Чазова) Л. А. перебуває з VIII 1956 року у декретній відпустці.

§ 3

1. зарахувати тимчасово на посаду бібліотекаря з 20/VIII 1956 р. Христич Анастасію Романівну. Освіта: незакінчена вища.
2. зарахувати з 20/VIII на посаду наукового працівника Нея Василя Андрійовича з іспитовим часом на один місяць.
3. зарахувати з 21/VIII на посаду наукового працівника з іспитовим часом на 1 міс. Возняка Івана Якимовича. Освіта тт.: вища філологічна.

Директор львівського музею І. Франка Я. Цегельник

ЛНЛММІФ. – Архів музею. – Оп. 1. – Спр. 57. – Арк. 19.

№ 33

1956 р., серпня 22. – Наказ № 37 по музею
про повернення Л. Полюги і В. Бонь з відрадження
із дводенним запізненням

Цього числа тов. Полюга Л. М. повернувся з командировки (з запізненням на 2 дні) і приступив до виконання своїх обов'язків.

§ 2

Тов. Бонь повернулась з командировки цього числа, але на роботу не з'явилась. У зв'язку з цим наказую тов. Бонь подати виправдовуючий документ про свій вимушений прогул, а також звіт за пророблену роботу в командировці. Крім того, тов. Бонь наказую здати мені на затвердження акти про передачу експонатів в музей І. Франка в с. І. Франка.

Директор львівського літ.-
меморіального музею І. Франка Я. Цегельник

ЛНЛММІФ. – Архів музею. – Оп. 1. – Спр. 57. – Арк. 20.

№ 34

1956 р., серпня 24. – Лист
заступнику міністра культури УРСР Г. Шаблію
з проською допомогти музеєві у зборі матеріалів
про столітній ювілей І. Франка

Просимо звернутися до всіх країн народної демократії з тим, щоб вони прислали усі ювілейні видання-твори І. Франка на своїх мовах для Львівського державного літературно-меморіального музею Івана Франка.

Робимо це згідно поради голови Правління УТЗК тов. Литвина.

Директор Львівського державного
літературно-меморіального музею
Івана Франка Цегельник

ЛНЛММІФ. – Архів музею. – Оп. 1. – Спр. 63. – Арк. 51.

№ 35

1956 р., серпня 25. – Інтерв'ю
колумбійського письменника Хорхе Саламеа з приводу
святкування 100-річчя з дня народження І. Франка

Письменники багатьох держав глибоко шанують пам'ять Івана Франка. Іспанці і латиноамериканці не можуть забути, наприклад, того, що він переклав на українську мову «Дон Кіхота» Сервантеса – шедевр іспанської літератури. Саме Іван Франко популяризував на Україні драматичні твори Кальдерона і Лопе де Вега. І тому латиноамериканські письменники вважають своїм обов'язком знайомити свої народи з поезією і прозою Івана Франка, пройнятою вічною життєвою правдою. І те, що я говорю про іспанців і латиноамериканців, також стосується англійців, італійців, французів, німців, бо всі вони зобов'язані Івану Франку тим, що шедеври їх літератур увійшли в українську культуру.

З цієї точки зору ювілей Франка набуває особливого значення. Так це розуміє Всесвітня Рада Миру, яка докладає великих зусиль для того, щоб в усіх країнах світу було гідно відзначено століття українського письменника.

Хорхе Саламеа

«Вечірній Київ» (Київ), 25 серпня 1956 р., № 201.

№ 36

1956р., серпня 27. – Виступ М. Шолохова
з приводу 100-річчя з дня народження І. Франка

Великий сын Украины

Навеки незабвенны светлые имена великих сынов Родины, чьи сердца, таланты и помыслы были обращены на служение породившему их народу. К числу таких имен по праву принадлежит имя – Ивана Франко.

Народы Советского Союза и, прежде всего, родной мне по крови украинский народ торжественно отмечает столетие со дня рождения Франко.

К миллиону голосов присоединяю и свой скромный голос большой любви и признательности великому писателю, великому сыну Украины.

М. Шолохов

«Правда Украины» (Київ), 27 серпня 1956 р., № 202.

№ 37

1956 р., серпня 27 – Повідомлення
про заходи Всесвітньої Ради Миру в зв'язку
з відзначенням 100-річчя з дня народження І. Франка

Могутній голос

Коли Всесвітня Рада Миру прийняла рішення рекомендувати всім народам світу відзначити сторіччя з дня народження Івана Франка, вона взяла на себе велику відповідальність, тому що в цьому разі йшлося про те, щоб не тільки закликати до святкування або до будь-якої офіційної церемонії, а про те, щоб з задоволенням взяти на себе обов'язок зробити відомим життя і творчість великого українського письменника в тих країнах, де він був досі маловідомий.

Всесвітня Рада Миру надає великого значення офіційному народному святкуванню ювілею Івана Франка в тих країнах, які мали можливість бути знайомими з його літературною творчістю і оцінювати його величезний вклад у культурний обмін між різними країнами. Але Всесвітня Рада Миру прагне більшого. Вона хоче, щоб творчість великого українського поета стала відомою, шанованою і любимою в усіх країнах світу. Для здійснення цього треба добитись, щоб святкування сторіччя з дня його народження не було лише академічним,

але щоб його творчість як поета, драматурга і письменника стала надбанням усіх народів.

Всесвітня Рада Миру певна, що в здійсненні цього завдання вона матиме цілком потрібну підтримку культурних організацій України і Радянського Союзу.

Іван Франко своїм життям, своєю творчістю здійснював ідеали розуміння і дружби між народами, ідеали, які ми сьогодні захищаємо. І тому ми повинні тепер згуртувати наші сили і зробити так, щоб голос Івана Франка допомагав нам і в майбутньому в нашій боротьбі за культурне співробітництво, яке є кращою гарантією миру.

Хорхе Саламеа,
член Всесвітньої Ради Миру

«Радянська Україна» (Київ), 27 серпня 1956 р., № 201.

№ 38

1956 р., серпня 29. – Лист-звернення
групи діячів української культури в сектор друку
ЦК КПРС з приводу недостатньої інформації
про столітній ювілей І. Франка

В сектор печати ЦК КПСС

С большой радостью сорокадвухмиллионный народ Советской Украины встретил решение Всемирного Совета Мира в Стокгольме 9 апреля «отметить столетие Ивана Франко во всех странах в числе великих культурных годовщин 1956 года («Правда» №110). Ведь это пока первый юбилей представителя литератур из национальных республик нашей Родины.

В Каневе на могиле Тараса Шевченко 26 августа на митинге в честь Ивана Франко член Всемирного Совета Мира, колумбийский поэт Хорхе Саламеа говорил, что «в семидесяти странах мира люди доброй воли отмечают в эти дни юбилей Ивана Франко».

Советская общественность из центральной прессы пока почти не проинформирована, как проходит юбилей автора гимна «Вечный революционер» в десятках братских республик, областей и национальных округов СССР. Что делается за рубежом?

«Правда» после стокгольмського рішення помістила об этом лишь одну информацию ТАСС в номере от 9 июля «Празднование в Канаде 100-летия со дня рождения Ивана Франко». В «Известиях» почему-то на протяжении четырех с половиной месяцев после Стокгольма не было ни звука о предстоящем юбилее – до 26 августа. Как ни странно, «Литературная газета» на протяжении года впервые поместила хронику о зарубежном чествовании Каменолома лишь 28 августа – о переводах из И. Франко в китайском журнале «Ивэнь». А «Советская культура» вообще ничего не писала о международном звучании классика мировой литературы Ивана Яковлевича Франко.

В Узбекистане, Москве, Белоруссии, Ленинграде, Чувашии организованы юбилейные франковские комиссии. На ряде языков братских народов вышли переводы украинского писателя. На протяжении одного года татарский театр показал 201 раз «Украденное счастье» в переводе Ризы Ишмурата. С успехом шла в Литве эта пьеса в постановке Паневежского театра. На 23 языках создано свыше десяти миллионов книг И. Франко в советскую эпоху (при жизни писателя – лишь девяносто тысяч экземпляров). В профсоюзных, колхозных клубах, школах, вузах, библиотеках национальных республик СССР немало делается в этом франковском году.

А что же найдет об этом читатель в центральной прессе? В «Правде» был лишь один абзац 28 августа о домах культуры Белоруссии и о выставке в Государственной библиотеке СССР имени В. И. Ленина. В «Известиях», как уже отмечалось, вообще ничего не писалось о юбилее. «Литературная газета» 23 июня напечатала одну строку о стихотворениях Ивана Франко в большой серии «Библиотека поэта» на 1957 год,

21 июля – четыре строки о книге сказок «Когда звери еще говорили» в Ленинграде, 11 августа – восемь строк «Бориславские рассказы» на белорусском языке. 13 строк за год о том, как в братских республиках, автономных областях, национальных округах чествуют память Ивана Франко – не маловато ли для специализированной газеты? В «Советской культуре» 28 июля было три строки о выходе первого тома русского десяти томника, 18 августа – четырнадцать строк о деятельности культурных учреждений Белоруссии в связи с юбилеем, 23 августа – тринадцать строк о том, как трудящиеся Армении отмечают столетие И. Франко, то есть за год – тридцать строк из республик СССР в органе Министерства культуры СССР, явно мало.

В Польше мицкевический год проводился шестнадцать месяцев – с января 1955 по апрель 1956 года («Славяне», №6, 1956). Надо бы в нашей центральной прессе до конца 1956 года разносторонне и полно вещать, как в десятках братских республик СССР, а также в зарубежных странах проходит франковский год.

29 августа 1956.

Киев, 25, ул. Владимирская 14, кв. 5

Агата Турчинская, Василь Ильич Касиян,
Александр Киселев, Леонид Болобан,
Василь Касиян, Юрий Костюк,
Денис Лукьянович, Володимир Сосюра,
Иван Рябокляч, Михаил Стельмах,
Наталья Гевдовская

№ 39

1956 р., серпня 31. – Допис
«Сторіччя з дня народження Івана Франка.
Ювілейна сесія Академії наук УРСР»

Ювілейна сесія Академії наук УРСР

Вчені України, як і весь радянський народ, разом з усім прогресивним людством, широко відзначають 100-річчя з дня народження великого сина українського народу, одного з видатних революційних діячів світової культури й науки – Івана Яковича Франка.

Учора, 30 серпня, в Києві відкрилась ювілейна сесія загальних зборів Академії наук Української РСР, присвячена знаменній даті.

У великому конференц-залі зібрались академіки, члени-кореспонденти Академії наук УРСР, діячі культури Радянської України, запрошені для участі в ювілейних торжествах учені Російської Федерації, Білорусії, Грузії, Молдавії, Вірменії, Литви, Туркменії та інших братніх союзних республік, а також Болгарії, Чехословаччини, Угорщини, Польщі, Румунії, Німецької Демократичної Республіки. Серед присутніх – делегація Товариства об'єднаних українських канадців на чолі з П. Д. Прокопчаком.

Вступним словом сесію відкрив президент Академії наук УРСР академік О.В. Палладін. Він охарактеризував Івана Франка як великого поета, белетриста, драматурга, перекладача найкращих творів світової художньої літератури, критика, видатного вченого-філолога, етнографа, театрознавця, публіциста, економіста, політичного і громадського діяча, видавця і редактора.

В усіх цих галузях І. Я. Франко – говорить О. В. Палладін, – успішно працював з самовідданістю борця за справу народу.

Вчора були заслухані доповіді академіків Академії наук УРСР М. Т. Рильського «Іван Франко – великий український письменник і громадський діяч», М. К. Гудзія «Іван Франко і

російська культура», М. П. Бажана «Іван Франко і радянська сучасність».

Ювілейна сесія триватиме два дні.

«Радянська Україна» (Київ), 31 серпня 1956 р.

№ 40

1956 р., вересня 10. – Лист Марії Тобілевич-Кресан до Українського товариства культурного зв'язку з закордоном про недостатність інформації центральної преси про столітній ювілей І. Франка

Виступаючи на могилі Тараса Шевченка в Каневі 26 серпня представник Всесвітньої Ради Миру сказав кільком тисячам людей, які зібралися на мітинг з нагоди сотої річниці Каменяра, що в семидесяти зарубіжних країнах люди доброї волі вшановують ювілей класика світової літератури Івана Яковича Франка. У селі Івана Франка на Дрогобиччині голова Радянського комітету захисту миру Микола Тихонов 5 вересня розвинув цю ж думку: «У кожній країні в ці дні широко й урочисто відзначають 100-річчя з дня народження великого сина українського народу Івана Франка».

На жаль, багатонаціональна громадськість нашої Вітчизни з центральної преси майже не обізнана з міжнародним масштабом ювілею Каменяра. «Правда» помістила одну замітку про святкування сторіччя в Канаді (9 липня), «Литературная газета» – хроніку, що китайський журнал «Дзень» у серпневому номері надрукував редакційну статтю про українського поета і опублікував шість віршів та два оповідання І. Я. Франка (28 серпня 1956). «Известия», «Советская культура» й зовсім не відзначили на своїх шпальтах, як же оті сімдесят країн, про які говорив у Каневі колумбійський літератор Хорхе Саламеа Борда, вшановують першого з національних республік СРСР міжнародного ювіляра. РАТАУ й ТАРС мовчанкою обійшли

міжнародну наукову конференцію, скликану трьома академіями наук (Чехословацькою, Українською та Словацькою) в Пряшеві в день сорокаріччя смерті українського генія. Це справило прикре враження в Чехословаччині.

Хорхе Саламеа Борда після спектаклю «Украдене щастя», говорив у Києві Миколі Тихонову, що коли б був іспанський переклад, шедевр Івана Франка поставили б у Латинській Америці.

Вихованець полтавського навчального закладу (1906–1911) ліванець Михайло Йосипович Куайме в серпні скаржився в Києві, що жодної книги Франка й творів про нього нема в розпорядженні перекладачів, літературознавців, журналістів-арабів.

Професор Люблянського університету (Словенія) др. Братко Крафт написав 26 серпня статтю про ювіляра в газеті «Словенські прочевалец», не маючи в Люблянні не те, що двадцятитомника Франка, а й жодного радянського видання творів Каменяра.

Будемо сподіватися, що К. З. Литвин, як член урядового франківського комітету, вживе протягом 1956 року заходів до широкої популяризації за кордоном творчості Каменяра, а для російської публіки допоможе матеріалами про вшанування автора «Вічного революціонера» на всіх континентах. УТЗК може багато зробити, щоб через пресу, радіо, телебачення інформувати суспільність: як святкували в усьому світі світовий ювілей поета, пристрасні рядки якого так злободенно звучали в Кремлі з трибуни сесії Верховної Ради при обговоренні питання «Про звернення Верховної Ради СРСР до парламентів різних країн з питання роззброєння»:

Ще те не вродилося
Гострее залізо,
Щоб ним правду й волю
Самодур зарізав!

Про це писала «Правда» в № 199.

Будемо сподіватися, що УТЗК не обмежиться лише зробленим, а й ще пропагуватиме серед людей доброї волі десятків країн спадщину пристрасного антимілітариста, речника дружби народів Івана Яковича Франка. Щодо методів зарубіжного поширення творів та інформацію про поета можна взяти за приклад ювілейну кампанію Адама Міцкевича, що тривала шістнадцять місяців.

З щирою пошаною

Марія Тобілевич-Кресан

10 вересня 1956

Київ, 40, Нова 751 вулиця № 12.

ЛНЛММІФ. – Архів музею. – Оп. 1. – Спр. 63. – Арк. 67.

№ 41

1956 р., вересня 17. – Лист

голови правління УТКЗ К. Литвину

про передачу музеєві матеріалів про відзначення
столітнього ювілею І. Франка за кордоном

Шановний Костянтинне Захаровичу.

Просимо переслати музею Франка у Львові всі матеріали про відзначення столітнього ювілею письменника за кордоном, а саме:

1. Афіші, запрошення на концерти, урочисті вечори, фотоальбоми, книги Франка про його творчість, ювілейні номери газет, значки, фотографії ювілейних торжеств і т. д. і т. п.
2. Просимо подарувати музею продукцію Вашого товариства, яку ви готували як подарунок для країн народної демократії, про що в свій час обіцяли музею тт. Кізя та Іваницький.
3. Просимо передати негативи фото, які були виготовлені для Канадського музею, які знаходяться в фотолабора-

торії Кулика П. С. В цьому нам також давали обіцянку уже протягом 3 років (див. Відповіді Товариства музею за 1954, 1955, 1956 роки).

Всі ці матеріали будуть використані для поширення експозиції музею Івана Франка.

З пошаною

Директор Львівського державного літературно-меморіального музею Івана Франка Цегельник

ЛНЛММІФ. – Архів музею. – Оп. 1. – Спр. 63. – Арк. 78.

№ 42

1956 р., вересня 18. – Наказ № 45 по музею
про зниження продуктивності праці
деяких працівників музею

В цьому році Партія і Уряд проводять велику роботу по підвищенню продуктивності праці в усіх заводах, фабриках, організаціях і установах.

У Львівському музеї І. Франка після закінчення перебудови експозиції продуктивність праці окремих працівників помітно знизилась.

29 серпня тов. В. Л. Бонь було доручено замовити таблички назв розділів і підрозділів експозиції. Це завдання невиконано ще і сьогодні. 17 вересня тов. Бонь В. Л. відвідала кілька організацій з метою одержати в них експонати. Повернулась без будь-яких результатів роботи. І такі випадки бувають досить часто. З метою перевірити завантаженість науковців роботою директор 3 рази просив тов. Бонь В. Л. як заступника директора по н/ч здати йому щоденники наукових працівників для перевірки. Протягом 15–18 днів тов. Бонь В. Л. цього не спромоглася зробити.

Виходячи з вище сказаного, наказую:

1. Заступнику директора по н/ч здати особисто свій щоденник роботи, а також щоденники н/працівників тов. Полюги Л. М., Возняка І. Я., Нея В. А. директору для перевірки (не пізніше 19 вересня 1956 р.).
2. Привести на протязі 2 днів в належний порядок всю документацію музею – протоколи засідання науково-методичної ради, звіти науковців про командировки, книги обліку відвідувачів. Книги передачі експозиції музею черговими, плани й графіки роботи – і здати їх мені для перевірки і затвердження й підпису. Звертаю увагу тов. Бонь В. Л. на те, що ця документація знаходиться в дуже запущеному і занедбаному стані.
3. Попередити тов. Бонь В. Л. про те, що за невиконання цього наказу на неї буде накладено суворе адміністративне стягнення.

Директор літ-меморіального
музею І. Франка Я. Цегельник

ЛНЛММІФ. – Архів музею. – Оп. 1. – Спр. 57. – Арк. 24.

№ 43

1956 р., жовтня 3. – Лист

директора Слов'янської бібліотеки у Празі Й. Стрнадла
про висилку матеріалів відзначення ювілею Івана Франка
в Чехословаччині

Слов'янська бібліотека посилає Вам різні друки, котрі вийшли з приводу урочистого концерту та відкриття меморіальної дошки, присвячених Івану Франкові.

Ці друки для Вашого Музею зібрав наш співробітник др. Микола Михальчук.

При цьому звертаємо Вашу увагу на те, що в дійсності концерт відбувався по програмі, котра має внизу значки Sčt-08-5182-F 246006.

Про одержання цих матеріалів просимо нас повідомити.
Зі щирою до Вас пошаною

др. Й. Стрнадел, директор

ЛНЛММІФ. – Архів музею. – Оп. 1. – Спр. 66. – Арк. 9.

№ 44

1956 р., жовтня 10. – Наказ № 48 по музею
про відрядження В. Бонь

Надати тов. Бонь В.Л. командировку в м. Станіслав, Коло-
мия, Косів, Кути, Чернівці на 8 суток з метою:

1. виявлення і зібрання всіх ювілейних матеріалів про І. Франка;
2. вивчення досвіду роботи музеїв «Гуцульщина», О. Ко-
билянської і Ю. Федьковича.

Про зроблену роботу скласти детальний звіт і щоденник
роботи за дні командировки, який здати мені на затверджен-
ня не пізніше через 3 дні після повернення з відрядження.

Директор Львівського меморіального
музею І. Франка Я. Цегельник

ЛНЛММІФ. – Архів музею. – Оп. 1. – Спр. 57. – Арк. 26.

№ 45

1956 р., жовтня 12. – Лист
директорові Слов'янської бібліотеки у Празі
Й. Стрнаделу

На музей надійшли матеріали, вислані Вами 3 жовтня
1956 року, за які сердечно дякуємо. Вони нам дуже потрібні і
будуть використані в експозиції. Через Вас, шановний дирек-

торе, засилаю також щиру подяку др. Миколі Михальчукові, який зібрав вище названі документи.

Якщо б Вам не було важко, дуже просимо хоча повідомити нас про всі відомі Вам видання творів Франка і матеріали про нього, зроблені до сторіччя з дня народження письменника. Найменше нам відомо про газетні і журнальні матеріали.

Ми радо закупили б ці речі.

Чи Ви не могли б нам порекомендувати спосіб, як це можна зробити.

Зі щирим привітом і повагою –

Директор львівського державного літературно-
меморіального музею Івана Франка *Цегельник*

ЛНІММІФ. – Архів музею. – Оп. 1. – Спр. 66. – Арк. 10.

№ 46

1956 р., жовтня 30. – Лист

до комісії УРСР в справах ЮНЕСКО

*про збір матеріалів столітнього ювілею І. Франка
і зосередження їх у музеї письменника*

Дуже важливою подією в Радянській Україні є утворення Комісії Української РСР в справах ЮНЕСКО, що дасть можливість краще зміцнити культурні зв'язки з прогресивними діячами культури за кордоном.

У нас ці зв'язки ще як слід не налагодженні, що може підтвердити такий факт: громадськість України, бажаючи знати про інтернаціоналізацію сотої річниці з дня народження І. Франка та про зарубіжні дослідження творчості поета, звернулось по цьому питанні до найбільшої в республіці бібліотеки Академії Наук УРСР. Виявилось, що ця бібліотека немає жодних докладних даних та матеріалів.

Необхідно, отже, зібрати всю зарубіжну франкіяну, тим більше, що представник Всесвітньої Ради Миру Саламеа

Борда, будучи на Україні сказав: Всесвітня Рада Миру прагне, щоб ім'я, життя і творчість Івана Франка дістали в усьому світі вшанування, захоплення і любов, які погасять несплачені раніше борги... зараз, коли Україна святкує цей ювілей, культура багатьох націй знаходиться в боргу перед Іваном Франком.

Бажано, щоб всі матеріали в галузі франкознавства, які появились досі різними мовами світу, зібрати у львівському музею Івана Франка – в будинку, де жив, працював і помер Великий Каменяр.

В цій справі може дати найбільшу допомогу комісія УРСР в справах ЮНЕСКО.

Директор Львівського державного літературно-меморіального музею І. Франка *Цегельник*

Ректор Львівського університету,
член-кореспондент АН УРСР *Є. К. Лазаренко*

Науковий працівник АН,
кандидат філологічних наук *І. Мудра*

Науковий працівник АН,
кандидат філологічних наук *Щурат*

Науковий працівник АН,
кандидат філологічних наук *Я. Білоштан*

Зав. Кабінетом Франкознавства ЛДУ,
кандидат філологічних наук *Я. Шуст*

Декан філфаку ЛДУ,
кандидат філологічних наук *В. Лесик*

ЛНЛММІФ. – Архів музею. – Оп. 1. – Спр. 63. – Арк. 137.

№ 47

1956 р., листопада 29. – Лист
директора Солов'янської бібліотеки в Празі
Й. Стрнадела

У відповідь на Ваш лист з 12 жовтня ц.р. повідомляємо Вас, що найліпшим інформатором про Івана Франка в Чехословаччині на нашу думку був би Франтішек Главачек, котрий особисто знав Івана Франка. Недавно мав «приятельську бесіду», на котрій розповідав про своє життя і про І. Франка. Він теж слідкує за нашими журналами і газетами. Його адреса:

František Hlavaček, Praha XII, Balbinova 18.

Ми зі свого боку також Вам будемо посилати матеріали про Івана Франка.

Зі щирим поважанням

Др. Й. Стрнадел, директор.

ЛНЛММІФ. – Архів музею. – Оп. 1. – Спр. 66. – Арк. 25.

№ 48

1956 р., грудня 11. – Довідка
про наукову роботу музею

На 56 рік було заплановано в зв'язку з підготовкою до сторіччя з дня народження Івана Франка видати путівник на друковані аркуші, підготувати в газетах і журналах 10 статей популяризаторського характеру про музей і творчість І. Франка.

Зроблено значно більше: 1) видано путівник розміром 3,25 др. аркуші, автори – Бонь, Полюга, Давидова; 2) книгу – альманах І. Франко в документах, ілюстраціях і матеріалах (37,2 друкованих аркушів) автори З. Т. Франко, Я. Х. Цегельник); 3) опубліковано статті наукового характеру в журналах, збір-

ках і книгах (автори Цегельник, Бонь, Полюга), надруковано 10 газетних статей і заміток про музей І. Франка, які мають популяризаторський характер.

Директор львівського державного літературно-меморіального музею Івана Франка Цегельник

ЛНЛММІФ. – Архів музею. – Оп. 1. – Спр. 63. – Арк. 139.

№ 49

1956 р., грудня 14. – Лист Тараса Франка
до заступника голови Урядового Франківського комітету
К. Литвина про передачу до музею І. Франка в Канаді
видань творів письменника мовами народів СРСР

Великий інтерес для музеїв Каменяра (Львів, Криворівня, село Івана Франка, Дрогобицький обласний музей) та для кабінетів франкознавства при навчальних закладах його імені – при Львівському університеті, Житомирському й Дрогобицькому педагогічних інститутах і для бібліотеки І. Я. Франка при інституті української літератури ім. Т. Г. Шевченка Академії наук Української РСР становлять зарубіжні видання творів Івана Франка й ювілейна періодика про класика світової літератури. У цьому може допомогти Українське товариство культурного зв'язку з закордоном.

Теж цікавляться книгами Каменяра й періодикою про нього у музеї Івана Франка у Вінніпегу (Канада, Вінніпег, 4, 603, Притчард авеню). Голова управи й директор музею Антін Білецький писав 28 листопада: «Ми були б дуже вдячні, якби ми могли дістати для музею видатні твори й окремі оповідання І. Франка мовами народів Радянського Союзу. Ми маємо лише кілька: в російській мові, дві литовські і одну в азербайджанській. У нас ще немає ХХ тому зі збірки праць І. Франка. Якщо можна, просимо вислати два примірники,

один для нашої бібліотеки, а другий для виставки. При музеї ми відкриваємо публічну бібліотеку, куди запрошені приходити і читати українські жителі Вінніпегу, особливо з націоналістичного табору. Самий музей зробив велике враження на частину з них, вони оглянули його й особисто зложували нам признання за наш почин. Нічого, це тільки початок, будемо старатися ще більше проникати в гущу нашого населення. Бажаю ще раз скласти друзям на Україні щиросердечну подяку за прислане».

Мабуть, і для канадського музею становитиме інтерес зарубіжна франкіана.

14 грудня 1956.

З пошаною Тарас Франко,
завідувач бібліотекою І. Я. Франка
в Інституті української літератури ім. Т. Г. Шевченка
Академії наук Української РСР

ЛНЛММІФ. – Фонди музею. – Група «Ор». – Ін. № 1449. – Із матеріалів
Юрія Назаренка «Україна і світ». – Том перший: Листування. – С. 520.

№ 50

1956 р., грудня 17. – Лист Франтішеку Главачеку

Шановний Франтішек Главачек.

Недавно нам стало відомо, що найкращим інформатором про Івана Франка в Чехословаччині були Ви. Надіємось, що про книги, журнали, газети, в яких друкувалися матеріали про Івана Франка, також найбільше відомо Вам.

А тому, дуже просимо повідомити нас про всі відомі Вам видання творів Франка, збірники і матеріали, виготовлені до ювілею його народження. Найменше нам відомо про статті та окремі збірники. Чи не могли б Ви дати нам потрібну в цьому допомогу-інформацію?

Одночасно ми дуже просили б Вас, якщо зможете, щоб Ви прислали нам свої спогади про І. Франка із власним автографом, які ми могли б використати в експозиції музею І. Франка.

Директор львівського державного літературно-меморіального музею Івана Франка Цегельник

ЛНЛММІФ. – Архів музею. – Оп. 1. – Спр. 66. – Арк. 31.

№ 51

1956 р., грудня 30. – Наказ № 69 по музею
з подякою деяким працівникам музею

1956 рік був для працівників музею великим Франківським роком! За цей рік була зроблена найбільша робота за всі 16 років існування музею І. Франка.

Увесь колектив музею в цілому багато потрудився над виконанням тих завдань, які були поставлені партією і урядом перед нашим музеєм в зв'язку з відзначенням 100-річчя з дня народження І. Я. Франка. Підводячи підсумки успіхам музею за цілий 1956 рік, оголошую подяку найкращим працівникам музею із занесенням в особову справу:

1. Шаульському Г. І. – за добру організацію ремонту будинків, за наведення справжнього порядку в господарстві музею, за добре поставлений облік всіх музейних цінностей;
2. Гавуру М. Я., Вербовому М. П., Дутко С. Д. – за добросовісне й сумлінне відношення до своїх обов'язків;
3. Возняку І. Я. та Христич Н. Р. – за найактивнішу участь в збиранні матеріалів, зв'язаних з відзначенням ювілею І. Франка, за проявлення ініціативи й тверезий підхід до виконання своїх обов'язків;
4. Просити міністерство культури Української РСР виділити 1200 крб. для преміювання грошима за 1956 рік

низькооплачуваних працівників музею Дутко, Вербо-
вого М. П., Скальського Р. В., Шаульського Г. І. та інших
(при наявності відповідних даних і грошового фонду.

5. Виношу сердечну подяку всім працівникам музею
І. Франка, а також тим працівникам Історичного музею,
музею українського мистецтва та картинної галереї,
які приймали участь в перебудові експозиції музею
до ювілею І. Франка.
6. Вітаю і поздоровляю увесь колектив музею І. Франка
з наступаючим Новим 1957 роком! Бажаю всім нових
успіхів і щастя в Новім році!

Директор Львівського літературно-
меморіального музею І. Франка Я. Цегельник.

ЛНЛММІФ. – Архів музею. – Оп. 1. – Спр. 57. – Арк. 35. – Рукопис.

№ 52

Звіт про роботу музею в 1956 році

І.

Львівський державний літературно-меморіальний му-
зей Івана Франка заснований 10-го жовтня 1940 року. Музей
розміщається в меморіальному будинку, який збудував Іван
Франко і жив в ньому з 1902 року по 1916 рік. В 1955 році
Львівська міська Рада передала музею на баланс другий бу-
динок по вул. І. Франка 154, в якому раніше була канцелярія
музею. В цьому другому будинку в 1956 році була збудована
нова експозиція до 100-річчя з дня народження І.Я. Франка.
Загальна площа музею становить 473 кв.м. В тому числі під
експозицією занято 380 кв.м. Експозиційна площа в 1956 році,
таким чином, збільшилась на 70 кв. м. за рахунок адміністра-
тивного приміщення.

Бюджет на 1956 рік становив 276900 крб., використано
276900 крб.

Штат музею затверджений в кількості 14 чоловік.
Музей має відділи:

- I. Дитячі та юнацькі роки І. Франка (1856–1875).
 1. Дитинство І. Франка.
 2. Початкова освіта (1862–1868).
 3. навчання І. Франка в Дрогобицькій гімназії (1868–1875).
- II. Початок літературної та громадсько-політичної діяльності І. Франка (1875–1880).
 1. І. Франко – студент Львівського університету. Початок творчості.
 2. І. Франко – популяризатор російської та західно-європейської літератури.
 3. Перший арешт І. Франка в 1877 році.
 4. Участь І. Франка у виданні революційного журналу «Громадський друг», «Дзвін», «Молот» (1878 р.)
- III. Літературна та громадсько-політична діяльність І. Франка в 1881–1900 рр.
 1. Повість І. Франка «Борислав сміється» (1881–1882) і «Захар Беркут» (1883). Статті, спрямовані проти українських буржуазних націоналістів Ватикану та релігії.
 2. Подорож І. Франка до Києва (1885–1886).
 3. Збірка поезій І. Франка «З вершин і низин» (1887). Третій арешт в 1889 році.
 4. Виборче беззаконня проти І. Франка.
 5. Недопущення І. Франка до викладання у Львівському університеті. І. Франко – вихователь молодих письменників. Двадцятип'ятилітній ювілей творчості письменника.
- IV. Життя і діяльність І. Франка в 1901–1914 рр.
 1. І. Франко про М. Горького.
 2. Відображення першої російської революції в творчості І. Франка.
 3. Літературна і наукова діяльність І. Франка в 1908–1914 рр. 40-літній ювілей літературної та громадсько-політичної діяльності І. Франка (1913 р.).

V. Останні роки життя, смерть і похорони І. Франка (траурна кімната).

VI. Робочий кабінет І. Франка.

VII. Вшанування пам'яті І. Франка.

1. Вшанування пам'яті Івана Франка на Радянській Україні в 1926 році.
2. Боротьба за вшанування пам'яті Каменяра на Західній Україні за часів панської Польщі.
3. Здійснення Франкових мрій у 1939 році – возз'єднання українських земель в єдиній Українській Радянській державі.
4. Сучасне село І. Франка (колишні Нагуєвичі).

VIII. Відзначення сторіччя з дня народження І. Франка у всьому світі.

1. Народ Радянської України увіковічнює пам'ять Івана Франка.
2. Твори І. Франка на сценах театрів і на екранах кіно.
3. Святкування ювілею Івана Франка у всьому світі.

IX. І. Франко в образотворчому мистецтві (ювілейна виставка).

Кімнати 7–9 були побудовані до 100-річчя з дня народження І. Я. Франка в 1956 році.

В 1956 році відбулось засідання науково-методичної ради і засідання виробничої наради, на яких розглядались питання, пов'язані з підготовкою до 100-річчя з дня народження І. Я. Франка і багато інших. Ось деякі найголовніші з них:

1. Обговорення і затвердження плану роботи музею на 1956 рік.
2. Обговорення путівника по музею.
3. Ознайомлення з положенням про літературно-меморіальний музей.
4. Обговорення ескізів мистецьких творів для експозиції музею.
5. Інформація директора музею тов. Цегельника про командировку в Київ.
6. Звіт Давидової про роботу у фондах.

7. Уточнення тематико-експозиційного плану радянського періоду.
8. Стан підготовки нової експозиції. Інформація тов. Цегельника.
9. Перегляд художніх робіт.
10. Про допомогу музею в селі Івана Франка.
11. Про побудову розділу експозиції Вшанування пам'яті Івана Франка в СРСР.
12. Читання лекцій про І. Франка серед населення.
13. Організація збору ювілейних матеріалів про Франка для музею.
14. Обговорення відкритих проведених науковими працівниками музею лекцій-екскурсій.
15. Про підвищення продуктивності праці працівниками музею.
16. Капітальний ремонт меморіального будинку.
17. Про інвентаризацію музейних цінностей.
18. Інформація Бонь про командировку.
19. Обговорення наукової роботи тов. Полюги.
20. Звіти наукових працівників музею тт. Полюги, Возняка про виконану роботу.
21. Декілька раз обговорювались питання про перебудову експозиції музею до 100-річчя з дня народження І. Я. Франка.

Вся робота в 1956 році велась відповідно до прийнятих і затверджених планів роботи музею.

Музей забезпечений необхідними протипожежними засобами згідно інструкції Міністерства культури. Вдень експозиційні зали охороняються двома наглядачами музею – по одному на будинок. Музей не має нічного вартового для охорони експозиції.

В 1956 році було проведено ремонт обох будинків, реставровано двері меморіального будинку. Сад було розчищено. Меморіальні дерева дбайливо огорожені штахетами. Зроблена від одного будинку до другого кам'яна доріжка. В саду

поставлені лавки для відпочинку відвідувачів, розбиті клумби й засаджені квітниками.

У зв'язку з відзначенням в 1956 році століття з дня народження І. Я. Франка, з метою внесення чіткості і ясності в роботу, а також збільшення відповідальності кожного працівника за доручену ділянку роботи, працівникам, кожному зокрема, була доручена робота, а саме:

Відповідальна за виготовлення й висилку фотографій для виставок різним культосвітнім установам, за виготовлення французьких штор і гардин, за виготовлення рам і вітрин, за наукову розробку і підбір матеріалів для експонатів – Бонь В. Л.

Відповідальний за виготовлення всіх таблиць, цитат для експозиції і вітрин, за виготовлення підставок під бюсти й квіти, за виготовлення художніх паспорту для книг – Полюга Л. М. Відповідальним за виготовлення таблиць (назви розділів і підрозділів експозиції), за виготовлення етикеток, за художнє оформлення експозиції – Масютко М. С.

За виготовлення паспорту для всіх експонатів, за виготовлення фотоматеріалів на всі розділи експозиції, а також для І. Франківського меморіального музею – Давидова М. С. За виготовлення столів і лав для подвір'я, за придбання потрібної канцелярської меблі, ремонт будинків – Шаульський Г. І.

Відповідальна за підбір і комплектування потрібної літератури для експозиції – Костіна Л. О. і Христич А. Р. Відповідальний за очищення саду і огороження меморіальних дерев, за купівлю і завезення потрібних матеріалів для ремонту – Вербовий М. П.

Відповідальна за своєчасну посадку квітів і упорядкування квітів – Дутко С. Д.

Консультацію по перебудові й художньому оформленні експозиції проводив художник В. Ф. Форостецький.

В основному всі працівники музею (за винятком Бонь, Давидової, Полюги) з покладеними на них завданнями справились добре. Тов. Бонь із усіх величезних завдань протягом року виконувала лише два: намагалася редагувати путівник

по музею і при допомозі бібліотекаря вислала фото-виставки для культосвітніх установ. Тов. Давидова пішла у довготривалу відпустку, а тов. Полюга із виконанням своїх завдань постійно спізнювався.

II. Експозиційна робота.

Експозиційна робота за минулий рік велася у напрямку покращання всієї експозиції. В першій половині минулого року експозиція була повністю перебудована і значно розширена. Зміни велися як в напрямку поглиблення змісту, так і в покращанні її оформлення.

Зараз експозиція побудована за суворо хронологічним принципом, що дає відвідувачам музею можливість ближче познайомитись з багатогранним життєвим і творчим шляхом І. Франка та його активною громадсько-політичною діяльністю.

Вся експозиція поділяється на два розділи:

I. Життя і діяльність І. Франка.

II. Вшанування пам'яті І. Франка в Радянському Союзі та у всьому світі.

В новій експозиції глибше й повніше вдалося висвітлити:

1. Зв'язки Франка з народом, відбити його погляди на народ як на рушійну силу розвитку суспільства (картини худ. В. Савіна «І. Франко читає селянам Шевченка», І. Гуторова «І. Франко на селянському вічі», ряд документів, фотокопій, листів.
2. Ширше показані зв'язки Франка із російською соціал-демократією, зокрема вивчення ним творів В. І. Леніна, зв'язки з Ленінською газетою «Іскра», знайомство з Плехановим тощо.
3. По-новому і глибше висвітлити зв'язки Франка з російською, а також з світовою культурою. Розкрита його величезна перекладацька діяльність.
4. На основі останніх даних Франкознавства глибше й повніше розкритий останній період життя І. Франка,

факти якого завжди перекручувались українськими буржуазними націоналістами.

5. Цінним є також те, що в новій експозиції подано багато матеріалів, які розкривають Франка в повсякденному житті, в побуті, показують його як живу людину.
6. Значно розширений розділ «Вшанування пам'яті І. Франка народами Радянського Союзу». Вперше висвітлено вшанування пам'яті І. Франка у всьому світі. Тут же підкреслено велич і всесвітнє значення творчості І. Франка.
7. В сусідньому будинку відкрито цілком новий розділ експозиції «І. Франко в образотворчому мистецтві» (ювілейна кімната), де зібрані художні речі, виготовлені переважно до 100-річчя з дня народження І. Франка.
8. Вся експозиція відповідно до змісту має тепер прекрасне оформлення (білі фацетні паспорту, а для провідних експонатів – художньо оформлені паспорту, нові багетні рами бронзового кольору, акуратно виготовлені поліграфічним способом етикетки, нові задрапіровані матерією тумбочки для бюстів, спеціально виготовлені столики, скляні ковпаки і т. д.).

Ці зміни були зроблені за останніми досягненнями музеєзнавства. Значно поліпшився ідейно-художній рівень олійних полотен. В експозиції зараз знаходяться закуплені за останній час високохудожні речі, напр. «Фігурний портрет І. Франка», «І. Франко на етапі» худ. В. Савіна, «І. Франко на селянському вічі» І. Гуторова, «І. Франко читає поему «Мойсей» М. Коцюбинському та В. Гнатюку» В. Форостецького і ряд інших. Картини, виконані на низькому рівні, були дороблені авторами: «Мітинг на бориславській толоці» худ. І. Гуторов, «І. Франко в робочому кабінеті» Ю. Щербатенка. Експозиція значно збагатилася новими художніми роботами: 4 скульптурами, 8 картинами, 2 вазами, 5 фарфоровими виробами, 10 акварелями, 1 килимом (роботи гуцульських майстрів), 2 різьбленими шкатулками, 2 різьбленими по дереву панно,

2 різьбленими по дереву фігурами, різними промисловими виробами тощо. Кращі з них такі:

1. І. Франко. Фігурний портрет роботи В. Савіна.
2. Ваза з портретом І. Франка та ілюстраціями до його творів. Худ. В. Горбалюк.
3. Декоративне панно. Худ. І. Весни та В. Епштейна.
4. І. Франко. Мозаїчний портрет роботи худ. А. Сухо-рукова.
5. Мрії Каменяра. Мармур. Худ. М. Скибинський.
6. І. Франко відмовляється від сповіді. Худ. І. Холоменюк.

Поруч з популяризацією і висвітленням творчості І. Франка в музеї, були підготовлені літературні виставки, присвячені важливішим датам найвизначніших письменників. За рік в музею було влаштовано 10 літературних виставок, присвячених генію людства В. І. Леніну, Г. В. Плеханову, Т. Г. Шевченкові, Лесі Українці, М. О. Некрасову, М. Островському і т. д.

Колектив музею надав також величезну допомогу музеєві І. Франка на його батьківщині (кол. с. Нагуєвичі): склав тематико-експозиційний план, виготовив в м. Львові й перевіз всі експонати, й абсолютно все – оформлення для їх, своїми власними силами побудував на місці в с. І. Франка цілком нову експозицію, яка була прийнята комісією й дістала надзвичайно високу оцінку громадськості під час ювілею І. Франка.

III. Масова робота.

В 1956 році музей відвідало 47852 чоловік. Всіх екскурсій за рік було 964, з них шкільних – 396. Екскурсантів-школярів було 18457 чоловік. Але відвідувачів фактично було більше, бо частина екскурсій проводилась без обліку, переважно у вихідні дні по експозиції.

1. Наукові працівники музею постійно вели агітацію серед колгоспників, робітників фабрик, заводів і різних організацій за відвідування музею. Ця робота проводилась на виробництвах під час читання лекцій про І. Франка.

2. Науковці музею прочитали безплатно 90 шефських лекцій про І. Франка серед трудящих м. Львова, а також в Сокальському, Велико-Мостівському, Лопатинському, Івано-Франківському районах на теми: 1. Життя і творчість І. Франка; 2. І. Франко – великий український письменник, вчений і громадський діяч; 3. І. Франко – письменник революціонер-демократ; 4. І. Франко – борець проти українських буржуазних націоналістів, Ватикану і релігії; 5. І. Франко – борець за дружбу слов'янських народів; 6. І. Франко як дитячий письменник; 7. Педагогічні погляди Івана Франка. 8. Ярослав Галан – полум'яний борець проти українських буржуазних націоналістів; 9. І. Франко і театр; 10. Львівський літературно-меморіальний музей Івана Франка.
3. Для популяризації музею І. Франка і його роботи наукові співробітники музею виступали з лекціями, замітками й оголошеннями по радіо, в газетах і журналах. Всього таких виступів було більше 15.
4. Працівники музею давали постійно консультації художникам Форостецькому В. Ф., Добронравову М. М., Гуторову І. Ф., Максименкові Л., Сіперу В. та іншим, які працювали над франківською тематикою. Всього було проведено до 60 таких консультацій.
5. Велика допомога була оказана музеєм київським кіностудіям, які працювали над кінофільмами про І. Франка (кіностудія художніх фільмів, науково-документальних фільмів, кінохроніки та випуску кіножурналів). При підготовці до постановки на сцені п'єс І. Франка давались консультації Львівському театру юного глядача ім. Горького, Львівському державному драматичному театру ім. М. Заньковецької, Кишенівському театру ім. Пушкіна, Станіславському театру ім. І. Франка та іншим.
6. Львівське книжково-журнальне видавництво випустило підготовлений музеєм плакат до 100-річчя з дня народження І. Франка.

7. Наукові працівники музею виготовили стенд-рекламу про діяльність музею, підготували матеріали для 4-ох агітаційних стендів про життя і діяльність І. Франка для міськради м. Львова.
8. Музей допоміг Київському і Львівському держфото випустити комплекти фотографій до святкування 100-річчя з дня народження І. Франка, а разом із львівським держфото виготовити і розповсюдити більше 1000 комплектів фото-виставок про життя і діяльність Великого ювіляра.
9. Протягом року музей тримав постійний творчий зв'язок з кафедрою української літератури та кабінетом франкознавства Львівського державного університету ім. І. Франка, з філіалом Академії Наук УРСР у Львові, Львівським педінститутом, з Історичним музеєм, музеєм українського мистецтва у Львові та ін. Цим установам була подана практична допомога в створенні ювілейних виставок.
10. Наукові працівники музею надавали допомогу студентам-дипломантам, які працювали над вивченням діяльності І. Франка на теми: 1. Дієслівна синоніміка в повістях І. Франка; 2. Зв'язки І. Франка з чеською літературою; І. Франко як театральний критик; 4. Журналістична діяльність І. Франка; 5. Історична повість І. Франка «Захар Беркут» і ряд інших.
11. Значну допомогу музей подавав львівським середнім школам ім. І. Франка, СШ нр. 36, СШ нр. 7, СШРМ нр. 6, Львівському Палацу піонерів і багатьом іншим школам області. В цих школах наукові співробітники музею читали на урочистих вечорах лекції про І. Франка, допомагали оформляти фотомонтажі і виставки.
12. Особливо широка популяризація творчості письменника була проведена серед широких мас населення м. Львова та Львівської області. Ця популяризація велася в школах, музеях, колгоспах, заводах, будинках культури, в артільх, в найрізноманітніших установах і організаціях, в домоуправліннях тощо. В загальному було відкрито в цих ор-

ганізаціях більше 60 виставок. Особливо багаті виставки були відкриті у Львівському міському парку культури ім. Б. Хмельницького, постійно діюча виставка в Львівському відділенні спілки радянських письменників України та у районній бібліотеці м. Івано-Франкова.

IV. Робота у фондах за 1956 рік.

Готуючись до святкування сторіччя з дня народження І. Франка, дирекція музею з метою виявлення і вивчення матеріалів про великого Каменяра та збагачення цими матеріалами фондів музею організувала командировки науковців в Дрогобицьку, Львівську, Станіславську області, в м. Київ, Ленінград і др.

Всі працівники на протязі цілого року постійно та систематично вишукували особисті та рідкісні речі, зв'язані з пам'яттю І. Франка.

В артілі ім. Лесі Українки у Львові виготовлено вишивану сорочку Франківку. В с. Кульчиці Станіславської області одержано оригінальний лист І. Франка, написаний власною рукою 1914 року до вчителя Кульчицького. Викладач Львівської консерваторії тов. Бандрівська передала у фонди музею перше видання збірки поезій І. Франка «З вершин і низин» й фото дочки І. Франка Ганни з двома малими синами, яке було подароване І. Франком батькові Бандрівської з автографом поета. Придбано 2 рідкісні портрети І. Франка і 2 такі ж портрети Шевченка. З Нагуєвич привезено 10 ювілейних значків І. Франка виготовлених в 1933 році. Дістали бронзову медаль з 1926 року та ювілейну медаль до сторіччя з дня народження І. Франка. В фонди поступило з різних областей СРСР та країн світу (з Чехословаччини, Польщі, Канади та інших країн) матеріали про святкування сторіччя з дня народження І. Франка. Музей придбав у цьому році ряд високо художніх картин таких визначних майстрів мистецтв як Монастирського, Савіна, Гуторова, Добронравова, Форостецького, Сахро і т. д.

В училищі та в інституті прикладного та декоративного мистецтва куплено й взято в тимчасове користування ряд речей, тематично зв'язаних з життям і творчістю І. Франка.

Був налагоджений тісний зв'язок з такими відомими народними майстрами як Бумбою, Яремою, Грицей, Кудлаком, Весною і Тимкович і т. д. Внаслідок цього експозиція музею значно збагатилась високохудожніми прекрасними творами народних митців: «Малий Франко в кузні свого батька» н./худ. М. Яреми, 2 портрети І. Франка, випалені голкою по дереву худ. О. Грицей, дерев'яна ваза з портретом І. Франка та ілюстраціями до його творів роботи худ. І. Пазанича, касетка з ілюстраціями до казок І. Франка роботи Кулака І. і ряд інших.

По збиранню матеріалів, присвячених 100-річчю з дня народження І. Франка, було проведено таку роботу: розіслано листів в різні області і райони СРСР – 340 штук.

У відповідь на листи одержали названі матеріали від 205 установ і організацій. В театри, університети, інститути, філармонії, консерваторії, школи та палаци піонерів відіслали 70 листів, на які одержали також багато цінних матеріалів.

У видавництва за кордон надіслали 16 листів, звідки одержали твори І. Франка на іноземній мові. Майже всю цю переписку (у зв'язку з бездіяльністю тов. Бонь) провела бібліотекар музею тов. Христич А. Р. та Возняк І. Я.

Дуже велику кількість різних ювілейних матеріалів одержали у Києві, Станіславі, Чернівцях, куди були командировані працівники музею.

Фонди музею за 1956 рік так збагатились, що тепер можна побудувати розділ «Відзначення ювілею І. Франка народами всього світу» на 2–3 великі кімнати.

VI. Робота бібліотеки.

Бібліотекарем збирались і систематизувались протягом всього 1956 року вирізки з газет на літературні теми про життя і творчість І. Франка. З них уже укомплектовано 5 альбомів 2350 вирізок.

Протягом всього року бібліотека поповнювалася критичною літературою про життя і діяльність великого Каменяра, а також інших українських письменників, новими виданнями творів І. Франка, присвячених сторіччю з дня його народження, найновішими творами класиків української літератури та радянських письменників.

З літератури, що вийшла до 100-річчя з дня народження І. Франка бібліотека придбала 85 нових книг, подаровано від різних організацій 35 книг. Одержано безкоштовно ноти, репертуарні збірники й інша література в кількості 30 екземплярів.

На 1 січня 1957 року в бібліотеці було 4 104 книги, за рік поступило 350 книг, вибуло 35 книг. На 1 січня 1957 року бібліотека має 4399 книг.

За рік відвідало бібліотеку 60 чоловік, книг видано 880. Журналів: на 1 січня 1956 року було 800 номерів, за 1 рік поступило 210 номерів, на 1 січня 1957 року маємо 1010 журналів.

Література різними мовами країн світу: мовами народів Радянського Союзу – молдавською, білоруською, туркменською, чуваською, фінською, осетинською. Мовами народної демократії: болгарською, румунською, чеською, польською, німецькою, китайською. Бібліотека має 90 книг.

Книжкових виставок до визначних дат було організовано 12. Зроблено каталог журнальних статей про І. Франка, які появились до 100-річчя з дня народження І. Франка.

В 1956 році проведено повну перереєстрацію всього бібліотечного фонду, заведено нові інвентарні книги.

Науково-дослідна робота.

Більша частина плану науково-дослідної роботи по вині заступника директора по науковій частині тов. Бонь В. Л. лишилась невиконаною.

Ще в 1955 році був закінчений «Путівник», в складанні якого приймали участь в 1954–1955 рр. працівники музею Цегельник, Христич, Полюга, Лукасевич, Крючок, Сорочук

і в останній час Давидова. Тов. Бонь протягом 3–4 місяців 1956 року оформляла «Путівник», роблячи в тексті легку літературну редакцію. Ігноруючи наказ директора і вказівку парторганізації про оформлення путівника, скориставшись з відсутності директора, який був у відпустці, тов. Бонь свавільно і незаконно поставила на путівнику своє прізвище як автора (якого вона не писала) і прізвище Полюги та Давидової, а всі останні самочинно викреслила. Для редактора путівника підбрала за принципом знайомства людину, яка нічого спільного не має з франкознавцем. Не диво, що уже появилось кілька рецензій на путівник, в яких гостро критикуються недоліки путівника і зокрема його редакційне оформлення (див. Статтю у Радянській культурі за 13.І. 1957 р. на 3 сторінці). Випустивши таким надзвичайним способом путівник (з одержанням гонорару за нього), тов. Бонь категорично відмовилась від його розповсюдження (продажі в кіоску музею) як про це було домовлено з Облкнигокультторгом. Тепер Облкнигокультторг загрожує судом стягнути з музею за непроданий путівник суму 24.500 крб. Путівник не має популярності серед глядачів, бо тов. Бонь, редагуючи старий текст, ігнорувала указівки директора і не спромоглася пристосувати його до нової експозиції музею.

Орієнтуючись на події, зв'язані з підготовкою до сторіччя з дня народження І. Франка, наукові працівники музею позапланово написали цілий ряд наукових робіт, статей, інформацій, які мають дуже важливе значення для популяризації творчості І. Франка і музею його імені.

В 1956 році були надруковані:

1. Книга на матеріалах музею «І. Я. Франко. Життя і творчість в портретах, ілюстраціях, документах», в-во «Радянська школа», 37,5 друк. аркушів, автори З. Т. Франко та Я. Х. Цегельник.
2. В газетах і журналах популяризаторських статей: Цегельник – 7, Полюга – 5, Давидова – 2, Бонь – 3, Масютко – 1.

3. Надруковано в Львівському книжково-журнальному видавництві плакат І. Франко, упорядкували Цегельник, Бонь, Полюга;
4. В 56 році було підготовлено на науковій основі описів для картин, акварелей, портретів та інших експонатів: Христич – 10, Цегельник – 25, Масютко – 15.
5. Крім того, тов. Цегельник опублікував статтю про Тудора (1½ др. аркуші) та рецензії на спектаклі у львівських театрах.
6. Підготовлено плакати для великих стендів, які були встановлені (біля 10 штук) для популяризації ім'я І. Франка у Львові.
7. Львівське обласне відділення товариства для поширення політичних і наукових знань надрукувало на гектографі у великій кількості екземплярів матеріали до лекції «Життя і творчість І. Франка у Львові», складену на основі експозиції музею І. Франка.
8. Було підготовлено і передано через львівське радіо біля 10 агітаційних текстів і коротких інформацій про музей І. Франка. Вся інша наукова робота підпорядковувалась завданням побудови нової експозиції, що, безумовно, було найважливішим в роботі музею.

VII. Підвищення ідейно-теоретичного рівня й ділової кваліфікації працівників музею.

1. Протягом року в музеї працював семінар по вивченню матеріалів XX з'їзду КПРС і пленумів ЦК КПРС (керівник В. М. Мінін-Колбасін), постійно по понеділках проводились політінформації (оглядові й тематичні). Так проведені були також бесіди з широким наступним обговоренням «Трудові подвиги Радянського народу на славу своєї Вітчизни», «Моральний облік Радянської людини» та ін. Напередодні знаменних дат читались кваліфіковані лекції або доповіді.

2. Наукові працівники дуже багато працювали індивідуально в робочий час над поглибленим вивченням величезної спадщини І. Я. Франка, знайомились з новинками критичної літератури про його життя і творчість. Але ця робота проходила стихійно, кожний читав те, що йому було найбільш необхідним в його роботі.
3. Тов. Бонь В. Л. та Полюга Л. М. далі працювали над закінченням своїх дисертацій.

Для підвищення ділової кваліфікації працівників і запозичення кращого досвіду музейної роботи були організовані командировки в музеї Москви, Ленінграда (тов. Цегельник), Чернівці, Станіслав (тов. Бонь), Києва (тов. Масютко, т. Давидова). Одноразово названі товариші проводили роботу по вишукуванню й збиранню ювілейних матеріалів про І. Франка. Були організовані для всіх працівників музею екскурсії на персональні виставки львівських художників (А. Монастирського, І. Форостецького, Г. Розмуса, Я. Чайки, С. Альбінської, а також харківських, а потім львівських графіків, які були влаштовані при спілці художників, а також на виставки російського мистецтва, українського мистецтва, радянського мистецтва, мистецтва країн народної демократії, на виставку Станіславського, угорського скульптора Кішфалуді Штробла і т.д. при Картинній галереї європейського мистецтва та в музеї українського мистецтва.

Згідно річного плану роботи заступнику директора по науковій частині тов. Бонь В. Л. було доручено:

- а) провести науково-теоретичну конференцію по вивченню літературної спадщини І. Франка (розробити її тематику).
- Б) Провести вивчення і обговорення книги «Советское музееведение».
- В) Щомісяця влаштовувати обмін новинками в галузі Франкознавства з метою використання їх в науковій роботі і експозиції музею.

Г) Організовувати для працівників музею лекції (з них «Організація глядача музею». Запросити доповідача з історичного музею та інші).

Тов. Бонь протягом цілого року обіцяла, що ці завдання будуть виконані, але в кінці року обіцянки виявились пустими, а частина плану – невиконаною.

VIII. Висновки, зауваження, недоліки, пропозиції.

1. Увесь колектив музею виконав своє головне завдання – побудував цілком нову (поширену за рахунок другого будинку) експозицію, яка одержала схвалення комісії і дуже високу оцінку глядачів.
2. Зроблено капітальний ремонт (зовнішні і внутрішній) обох будинків, сполучено їх прекрасною кам'яною доріжкою, приведено до належного порядку меморіальні дерева й присадибну ділянку музею.
3. Позапланово зібрано величезну кількість матеріалів про ювілей Івана Франка та надруковано чимало популяризаторських робіт про І. Франка і музей його імені.
4. Невиконано частину плану по розділах (Науково-дослідна робота, Підвищення ідейно-теоретичного рівня працівників музею) по причині повної бездіяльності й халатного, безвідповідального ставлення до своїх обов'язків заступника директора по науковій частині Бонь В. Л. Тов. Бонь В. Л. теоретично або практично всі свої обов'язки зводила до вивчення спадщини І. Франка до взагалі друкування наукових праць і статей про нього, вважаючи що всі інші обов'язки і функції в музеї повинні виконувати директор, завгосп, який в дійсності не існує, бібліотекар і технічні працівники.
5. Найбільшим недоліком в роботі музею було те, що ні директор, ні парторганізація не змогли перевиховати тов. Бонь і поставити її відповідно на своє місце. Тому її приклад почав наслідувати науковець Полюга і в деяких питаннях бувша зав. фондами тов. Давидова.

6. Великим недоліком в роботі було також те, що одна штатна одиниця наукового працівника за рік змінилася 3 рази. Науковий працівник Давидова з 15 червня, а бібліотекар Костіна з 15 вересня і по цей день перебувають в різних відпустках.
7. Майже половина інших працівників музею (директор Цегельник, бухгалтер Шаульський, двірник Вербовий, наглядач Вербова, прибиральниця Дутко по кілька разів на рік перебували на бюлетені, що також призвело до ускладнення справ в музеї.
8. В музеї не було штатної одиниці завгоспа і тому всі його обов'язки доводилося виконувати директору або бухгалтеру.
9. Організовувати у Львові або Чернівцях нараду, семінар або конференцію наукових працівників всіх літературно-меморіальних музеїв України, з метою обміну досвідом роботи і узагальнення деяких теоретичних питань музеєзнавства.
10. Створювати цілком нове, науково-підготовлене Положення про літературно-меморіальні музеї на Україні, про науково-методичні ради цих музеїв.
11. Допомогти Львівському музею І. Франка (можливо за рахунок скорочення штату в інших музеях) одержати штатні одиниці завгоспа і нічного вартового, без яких неможлива рівномірно нормальна робота музею.
12. З метою зібрання ювілейних матеріалів дозволити командировку двом науковим працівникам музею в музеї інших республік Радянського Союзу і одну командировку в країни народної демократії (наприклад, Чехословаччину або Болгарію).

Директор львівського державного літературно-меморіального музею Івана Франка Цегельник

№ 53

1956 р. – Спогади Миколи Павловича Кулиничча
про Івана Франка

Збирались їхати до Нагуєвич. Це була неділя. Ранкове сонце золотило верхи дрогобицьких кам'яниць, лапате листя кленів, що подекуди починало вже жовкнути під тиском ранньої осені, покрите росою, переливалось різнобарвними кольорами. А небосхил заливало зарево сонця. І від всього цього здавалося, ніби не осінь це, а рання весна.

Хотілось вирватися з тісного подвір'я, з вулиць, затиснених кам'яницями і вдихнути свіжого повітря широких полів.

Брат запрягав коні. Приходили сусіди святково вбрані, щоб поїхати разом з нами до Нагуєвич, почути великого Каменяра. А в моїй душі боролось два почуття. З одного боку велике бажання побачити, почути нашого видатного поета і мислителя, а з другого боку – страх: ректор гімназії суворо попередив всіх гімназистів в разі йому стане відомо, що хтось із них слухав Івана Франка, виключення буде остаточне і безапеляційне. Я був у той час гімназистом і мені дуже не хотілось розставатися з навчанням. Бути виключеним без права відновлення і вступу до іншої гімназії – наводило на мене жах. Проте мій брат Грицько мої вагання розв'язував дуже просто:

– Плюнь ти на свого ректора і ваших професорів. Хай не слухають, якщо їм не до смаку Франкове слово правди. Не сам там будеш. Пів Галичини туди з'їдесться. Вбери мій капелюх, якщо боїшся, щоб тебе не пізнали там, – агітував він мене ще вчора звечора.

Коні запряжені. Сусіди вже повилазили на воза і вмостилися хто як де зміг. Брат поправив сіно напередку, натягнув віжки, взяв у праву руку батога і скочив через колесо до воза.

– Ну, Миколо, над чим журишся? Сідай поруч.

Я інстинктивно кинувся до воза. За мить опинився біля брата, і віз заторохтів з подвір'я на вулицю, а там на бориславський гостинець.

Через пів години я вже не думав над тим, що мені може бути, коли в гімназії довідаються про те, що я слухав виступ Франка. Я розглядав навколишні села, що траплялися нам на шляху, викошені поля і луки, по яких ходили череди корів та отари овець, подекуди горіли ватри, розпалені маленькими чабанами. В долині тяглися пасма Карпатських гір, а смереки та ялини на їх підніжжю загадково коливали своїми витягненими галузями. Я думав про те, як побачу я нашого великого Каменяра, як почую його голос, і моє серце лоскотно тріпотіло при цій думці.

І я його таки побачив, я його почув. Його образ, його полум'яні слова залишилися в моїй пам'яті на все життя. Ось мені вже восьмий десяток пішов, з того часу минуло близько 60 літ, а я його бачу і зараз так само, ніби я його бачив учора.

Перед нами і за нами їхало кілька таких же фір як і наша, наповнені дорослими, дітьми, молодицями, хлопцями, дівчатами. Це був час підготовки до виборів у австрійський сейм, і Франкові, як народному кандидатові у депутати, вільно було говорити з своїми виборцями. Він виступав раз-у-раз по околицьніх селах Дрогобича, Самбора, Стрия.

Перед Нагуєвичами нас стріли жандарми. Вони снувалися по дорогах, по вулицях, по подвір'ях. Їхні чорні мундури виразними силуетами вирізблялися на тлі парканів, дерев, хат. Півниче пір'я жандармських капелюхів пишно розвивалося при їхній енергичній біганині, а з боку у кожного виблискували низки кайданів-наручників.

– Де їдеш, пся-крев? – вигукнув пикатий жандарм до брата.

– В гості! – відповів брат, спиняючи коні.

– Уважайте, люди, – звернувся до всіх нас другий довгоший жандарм, – слухатимете Франка – ось вам нагорода буде! – І він підніс перед нами в'язку ланцюгів-наручників, що висіла в нього на боці при поясі.

Заїхали у вузеньку вулицю Нагуєвич. Віз захитався на вибоїнах дороги. Легко зліз з воза і пішов пішки. Ось на горі вулиця кінчиться і повертає дорога праворуч.

– Тут була хата старого Франка, – хтось показав на рівне місце на бугрі при самому звороті вулиці.

Виїхавши нагору, ми побачили в долині на толоці силу возів і людей, що розташувалися хто де хотів, як на ярмарку.

Вулиця, що йшла праворуч, мала тільки з правого боку ряд хат, а з другого боку вона була відгороджена рядами верб над потоком чистої води, за яким розкинулася в долині толока. На цій толоці й розташовувалися приїжджі. Люди злазили з возів і ходили вздовж вулиці, намагаючись підійти ближче до хати Франкового дядька, недалеко від будинку громадського уряду, де вже стояв перед стодолою столик, приготовлений спеціально для виступу, але вздовж вулиці снували жандарми і погрожували кожному в'язками наручників.

Ось серед людей почулося: «Вийшов, вийшов Франко!» – і всі рушили до стодоли. Жандармські загрози і переслідування були марні. Скоро перед стодолою створився багатолюдний натовп. Франко виліз на столика і я побачив усю його постать. Він вбраний був у бронзового кольору костюм, на вишиваній сорочці майоріла червона стрічка. Високе чоло його овивали кучері білявого, трохи рудоватого волосся.

Синіми очима, за якими відчувалася глибока мудрість, він оглянув багатолюдний натовп.

Люди поскидали шапки і всі впилися в нього своїми поглядами як на єдину надію. Голос м'якого срібного тембру вирвався з його уст, і припинився усякий рух. Навіть жандарми вже не бігали, а стали в напруженні. Франкові слова, що змальовували гірку долю галицьких селян і бориславських робітників нафтовиків западали глибоко кожному в душу на саме дно.

– Час подумати нам про те, хто повинен бути господарем нашої землі. Чи той, хто день і ніч вкриває її своїм потом і кров'ю з діда-прадіда, хто рие її вздовж і вглибину, добуваючи своєю працею незчислимі скарби з неї, чи той, хто нічого не робить, користується цими скарбами.

– Люди! – закликав Франко, – не йдіть працювати до панів, до зайдів, пройдисвітів нікчемних за 25 крейсарів на

день! Вони за цю мізерну платню витягають з вас усі жили, висисають з вас усі соки. Вони, це людські п'явки, розкидають вашу криваву працю по вулицях Відня і Кракова на повій, на заморські вина, на всілякі розпустницькі вигадки.

Чим далі говорив Франко, тим голос його ставав переконливішим і я бачив, як у очах людей займався вогник самосвідомості. Франкова правда, як криголом, руйнувала віковичний лід людської покорі.

Та ось почувся зойк у натовпі. Когось схопили жандарми. Один жандарм зняв з плеча карабін і вистрілив угору. Зчинився крик, лемент. Натовп хвилювався. Жандарми бігали поміж людей, загрозливо викрикували і брязкали кайданами. Люди почали розбігатися. Франко щось ще говорив про сковану свободу, але його вже ніхто не слухав. Кожен хотів скорше добігти до свого воза, чи сховатися у сусідньому подвір'ї.

Коли пізніше, за кілька тижнів, я довідався, що Франко не пройшов депутатом в сейм тому, що пани-ліберали та москвофіли об'єдналися з поляками проти «радикала» Франка, моє серце стислося від гніву на лукавих панів, мені стало невимовно жаль нашого нещасливого, покривдженого трудящого люду.

ЛНЛММІФ. – Фонди музею. – Група «Ор». – Ін. № 1471. – Машинопис. Вкінці тексту напис невідомою рукою червоним олівцем:

«Львів, Ломоносова 19/10 Кулинич Микола Павлович, натурщик Поліграфічного Художнього Інституту»

№ 54

*1957 р., січня 4. – Наказ № 2 по музею
про виконання плану роботи*

Заслухавши звіти н/працівників про виконання квартального плану, науково-методична рада встановила, що тов. Возняк І. Я. виконав свій план лише на 57%, а тов. По-

люга Л. М. – тільки на 56%. Враховуючи те, що тов. Возняк І. Я. виконував позапланово добросовісно цілий ряд інших доручень дирекції музею (зібрав велику кількість ювілейних матеріалів про Франка, наводив порядок в підвалах і кладовках, багато працював по прийому (12 днів) фондів і наведенню порядку в них) можна цілком вважати, що його план перевиконаний.

Тов. Полюга Л. М. не виконав свій план в найважливіших його пунктах (виготовити етикетки поліграфічним способом, встановити ряд фотографій для експозиції, із 9 запланованих написав тільки 6 наукових карток, написати лекцію на тему «Іван Франко про дружбу слов'янських народів», із 6 запланованих для населення лекцій прочитав лише одну). Невиконання важливіших пунктів плану привело до того, що колектив музею не зміг до кінця 1956 року закінчити ювілейну перебудову експозиції музею. Більшість пунктів свого плану тов. Полюга повинен був виконати за 2 місяці згідно плану, а цього він не зробив навіть за повні 3 місяці. Враховуючи те, що тов. Полюга і раніше несвоечасно виконував свій індивідуальний план, безвідповідально ставиться до виконання своїх обов'язків і окремих доручень (редагування підписів до альбому «м. Борислав», ведення щоденника), наказую:

1. Приступити тов. Полюзі та Возняку негайно до виконання плану за минулий рік і закінчити цю роботу до 1 лютого 1957 року.
2. Оголосити тов. Полюзі Л. М. за невиконання квартального плану без виправдовуючих причин догану із занесенням в особову справу.

Директор музею Я. Цегельник

№ 55

1957 р., лютого 2. – Протокол № 2
засідання Науково-методичної ради музею

Присутні: Директор музею тов. Цегельник, заступник директора тов. Мінін-Колбасін, наукові працівники музею тов. Бонь, Полюга, Ней, Возняк, Давидова, і бібліотекар тов. Христич, інспектор Міністерства культури тов. Сімон, заввідділом пропаганди і агітації тов. Кравцов, секретар Червоноармійського райкому комсомолу Томашевський.

Порядок денний: Інформація директора музею тов. Цегельника про підсумки роботи музею І. Франка за 1956 рік.

Слухали: Директор музею тов. Цегельник свою інформацію про підсумки роботи музею за минулий рік побудував на основі матеріалу річного звіту музею.

В своїй інформації доповідач коротко зупинився на історії музею, підкреслив, що 1956 рік – це найважливіший рік в історії музею І. Франка як ювілейний, святкування сторіччя з дня народження І. Франка.

В інформації, зокрема, було підкреслено, що треба було великого вкладу праці і турботи з боку дирекції музею та окремих працівників музею, щоб подолати та виконати завдання, що стояли перед музеєм в цей ювілейний рік.

В цьому ж, 1956 р., перебудовано експозицію, оновлено технічно музей. Було видано також путівник і ряд інших науково-популярних книг, написано статті та замітки в газети та журнали.

Одним із завдань, що стояли перед літературно-меморіальним музеєм І. Франка в ювілейний 1956 рік, було перебудувати музей Івана Франка в Нагуєвичах. Літературно-меморіальний музей І. Франка надав велику допомогу при організації музею І. Франка в Канаді, а також кіностудіям та художникам, передаючи їм з фондів музею відповідні матеріали. Для популяризації музею в школах, вузах, на заводах, і фабриках організовано виставки, присвячені І. Франку.

Велику допомогу дано також працівникам музею дипломантами та аспірантами.

В кінці своєї інформації тов. Цегельник відмітив, що поряд зі значними успіхами в роботі музею були і недоліки. Останнє в великій мірі стосується роботи в фондах музею. Робота у фондах була запущена, фонди знаходились в хаотичному стані. Тов. Давидова, йдучи у відпустку, фондів не передавала нікому. Мала місце роздача матеріалів виставки без дозволу директора музею.

Представник комісії:

Тов. Литвиненко запитує про те, як організовано в музею І. Франка роботу в справі покращання рівня ведення екскурсій, де ділись старі лекції Христича, який також працював над путівником.

Директор музею тов. Цегельник пояснив, що для покращання справи ведення екскурсій організовано відкриті лекції-екскурсії та стосовано взаємовідвідування, що обговорювано на засіданнях наукових рад.

Матеріали лекцій тов. Христича використались до путівника, який вийшов до сторіччя з дня народження І. Франка.

Путівник із своїм авторством видали тт. Бонь, Полюга і Давидова. Хоча він (тобто т. Цегельник) вклав дуже багато праці у випуску путівника: Давидова не дала згоди на те, щоб співавтором путівника був директор музею і заявила, що в протилежному разі вона спалить свою лекцію-екскурсію.

Літературний матеріал та фотографії для путівника підготувались у робочий час, отже, путівник повинен являтися власністю музею.

Для того, що головним редактором був тов. Дей, який достатньо не знає експозиції і творчості І. Франка, допущено в редагуванні ряд помилок.

Інспектор Міністерства культури тов. Сімон запитує, чи відзначено та нагороджено і премійовано когось із працівників музею І. Франка, як це мало місце в одеських музеях, де премійовано працівників музею місячним окладом.

Директор музею тов. Цегельник Я. Х. заявляє, що він на відзначення подав працівників, а про грошову премію для працівників музею І. Франка вислав у Міністерство культури окремий лист, не вказуючи прізвища працівників, для яких повинна бути (дана) грошова премія.

Слухали: Тов. Мінін-Колбасін заявив, що він прикріплений райкомом партії до парторганізації музею має зв'язок з музеєм І. Франка. В загальному бачить, що працівники музею відносяться до роботи добросовісно, але від часу до часу можна зауважити певні порушення у виконанні планів та у відношенні деяких працівників до директора музею тов. Цегельника. Від часу до часу можна бачити грубу поведінку тов. Полюги безпосередньо до директора та часто на зборах. Тов. Бонь часто забувала про свої доручення, які давав їй директор. Товариші Полюга, Бонь і Давидова неправильно поставились до директора під час видання путівника, вважаючи, що ця людина, яка найбільше вклала праці в цей путівник, не потрібна як відповідальний редактор путівника.

Директор музею тов. Цегельник поставився до цієї справи ліберально. Ганебним являється поступок комсомольця Полюги, який подав на директора музею – члена комуністичної партії – в суд. Тов. Давидова, що була завфондами, не добросовісно ставилась до своїх обов'язків. Фонди знаходились у вкрай жахливому стані. Експонати були розкинені у різних місцях. Не велось акуратно обліку експонатів, роками експонати не записувались...

Частина експонатів не мала певного відповідного місця збереження. Також, як і тов. Полюга, часто була неввічливою, грубою у відношенні до директора тов. Цегельника.

Тов. Мінін-Колбасін ставить пропозицію, щоб тт. Полюгу і Давидову зняти з роботи в музею.

Підсумки роботи показали, що ці працівники відносяться до своєї роботи недобросовісно і для того теж дирекція музею в порозумінні з партійною організацією винесла рішення дати тов. Давидовій попередження, а тов. Полюзі – догану.

Службовий лібералізм директора музею спричинить дуже несприятливу обстановку в роботі тим, що згадані працівники музею стали анархістами і недисциплінованими.

Нові працівники, такі як тов. Ней і Возняк, ставляться до роботи чесно, виконують доручення директора музею, дисципліновані, в поведінці скромні та гуманні.

Тов. Полюга в своєму виступі заявляє, що зміст річного звіту не у всіх місцях вірний з дійсністю, є ряд неточностей в цілому по роботі музею і зокрема про його роботу.

Перш за все звіт не був обговорений на засіданні наукової ради. Згадується, що Полюга є причиною ряду порушень, винен у невиконанні річного плану, як наприклад в тому, що не виготовлено етикеток, плакатів, чи в тому, що бібліотекар тов. Христич, а не тов. Бонь писала листи в різні організації чи установи. Масютко нічого не робив для музею, а тільки мав одну роботу – виготовляти матеріали для книги директора.

Міністерство мало цікавиться і вникає в роботу музею.

В дні будови експозиції всі працювали з 8 години ранку до 12 год. ночі. В звіті було висвітлено роботу побудови експозиції в музею в Нагуєвичах. Згідно наказу тов. Яценка він (Полюга), а не директор відповідав за побудову експозиції в Нагуєвичах, і він це завдання виконав. Крім того, працівники музею дуже багато зробили для Київської кіностудії, організовували виставки для шкіл, парку культури.

Дуже багато допомогли СШ нр. 10, учні якої ставили п'єсу І. Франка «Будка ч. 27», організовували урочисті вечори.

Отже, зроблено значно більше, як подано у звіті.

Мета директора одна – звільнювати часто працівників. Це його система праці.

Член комісії тов. Литвиненко: Дивно, що деякі працівники, виступаючи, хвалять себе, високо висувають своє «я». До таких товаришів можна віднести тов. Полюгу та Бонь.

Є ряд недоробленостей в роботі музею, а про це мовчать. Нічого не говориться у річному звіті про наукову роботу, організацію обслуговування глядача.

Працівники повинні відноситись до своєї роботи критично і справедливо, себе взаємно критикувати, бо здорова і розумна критика покращує роботу організації.

Тов. Бонь, що виступила, заявила, що Полюга найбільше зробив для музею і працював по підготовці перебудови старої експозиції, вів найбільш трудні лекції. Тов. Полюга за дуже короткий строк побудував експозицію в Нагуєвичах.

Масютко по суті нічого не зробив для музею.

Тов. Давидова навіть під час відпустки подавала допомогу музею.

Директор музею тов. Цегельник: Кожен хоче показати те, що він зробив, а не хоче критично віднестись до своїх недоліків. Часто трапляється, що наукові працівники пишуть листи, лекції чи оформляють до друку документацію неграмотно.

Не правдою є те, що директор сам складав річний звіт. Річний звіт складали всі працівники, а директор тільки вносив корективи.

Дуже ріже тов. Бонь про «міфічний подвиг» в роботі тов. Полюги. Робота повинна лягти на плечі працівників як кровний обов'язок, а не як якийсь «міфічний подвиг».

Дуже багато говорилось про технічні оформлення, а ці оформлення тягнулись цілі місяці.

Фонди на протязі кількох років були у безладі. Експозиція не закінчена.

Представник відділу пропаганди і агітації Червоноармійського райкому партії:

Кидається у вічі, що дехто з працівників музею не ставиться як слід до роботи. Річний план роботи не виконано повністю, і не виконано його в найважливіших ділянках.

Не закінчена робота по влаштуванню експозиції. Робота над нею повинна бути постійною і повинна займати весь запланований час.

Бібліотекар музею тов. Христич заявила, що з самого початку перед нею було поставлено завдання про збір матеріалів і вона з цим справиться.

Коли не виступає тов. Полюга, – одне говорить, а друге робить. Якщо йдеться про висилку листків за кордон, то не тов. Полюга, а вона цим займається.

Путівник також має ряд недоліків, а це тому, що не допущено до того, щоб редагував його тов. Цегельник. Групування в музею повинно бути зліквідоване, праця повинна йти одним фронтом під керівництвом дирекції, при допомозі партійної організації.

Інспектор Міністерства культури тов. Сімон в своєму виступі покликався на те місце у виступі Міністра культури СРСР Михайлова на нараді, де він вказує недоліки, які є в роботі культосвітніх установ, зокрема в роботі музеїв.

Необхідною умовою всякої культурної роботи є її практичність, а практичність в роботі музею полягає у наявності великої кількості екскурсій. Лекції-екскурсії повинні бути побудовані на високому ідейно-політичному рівні з врахуванням актуальних державно-громадських питань.

Робота в музеї повинна бути побудована на реальних планах, які повинні бути систематично виконувані.

Провіряючи протоколи засідань наукової ради, виявлено ряд недоліків, які відносяться до самого оформлення.

Річний звіт музею за 1956 рік має також ряд недоліків, а з них основним недоліком є те, що звіт не відображає повністю роботи музею.

В звіті повинно бути показано все докладно.

Необхідним є негайно перебудувати роботу музею і працювати по-новому.

Однією з умов в покращенні роботи музеїв є взаємовідвідування різних музеїв.

Голова зборів Цегельник

Секретар Возняк

№ 56

1957 р., лютого 6. – Лист до Міністерства культури УРСР з представленням працівників музею до грошової нагороди

Коллектив сотрудников Львовского литературно-мемориального музея И. Франко в связи с 100-летием рождения И. Франко, которое отмечалось во всем мире в 1956 году, очень напряженно работал. Эта напряженная работа была вызвана перестройкой всей экспозиции, оборудованием под экспозицию трех новых комнат и постройки в них новой экспозиции, ремонтом двух больших домов внутри и снаружи, прокладкой совершенно новых каменных дорожек в саду, установление в саду новых лавок, насаждение цветов, кустов, огорождение мемориальных деревьев. В этой большой организационной и непосредственно практической работе особенно себя проявили ряд сотрудников музея, которых в целях поощрения следует премировать месячным окладом и грамотами министерства культуры УССР. Представляем к премированию следующих товарищей:

1. Цегельник Яков Фомич, директор музея. Работает с октября м-ца 1952 года.
2. Шаульский Григорий Иванович. Работает в музее с июля м-ца 1954 года, старший бухгалтер и секретарь парторганизации музея.
3. Дутко София Доминиковна, работает в музее с начала его основания, т.е. с 1940 года, уборщица.
4. Чазова Людмила Александровна. Работает в музее с января м-ца 1956 года, библиотекарь.
5. Вербовой Михаил Петрович. Работает в музее с июля м-ца 1952 года.

Замдиректора музея Ивана Франко
Минин-Колбасин

№ 57

1957 р., лютого 16. – Лист Франтішека Главачека
до Інституту літератури ім. Т. Шевченка в Києві

Колектив Вашого інституту ушанував мене телеграмою з нагоди мого вісімдесятиріччя.

Я дуже утішився Вашим привітанням. Прийміть, вельмишановні товариші, мою щирю і сердечну подяку за ваше відзначення моєї українофільської діяльності. Ваші ласкаві слова будуть для мене дальшим заохоченням до моїх україністичних праць, для яких є в мене ще значний, досі не опрацьований матеріал з давнішого часу. При тому я також слідкую за новою українською літературою і за роботою Вашого Інституту, якому бажаю якнайбільших успіхів.

Вибачте мені, будь ласка, що я відповідаю і сердечно дякую за ваше мені так миле привітання, яке мене дуже приємно зворушило – але в мене була операція на обох очах; хоч була й мала, все таки в той час мені було тяжко читати і писати.

Прийміть мої щирі привітання разом з виявом моєї глибокої пошани до Вас.

Ваш відданий

Франтішек Главачек

Франтішек Главачек, Fr. Hlavaček
Балбінова, 18, Прага 12,
Чехословаччина
Balbinova 18, Praha 12,
Československo

ЛНІММІФ. – Архів музею. – Оп. 1. – Спр. 66. – Арк. 44.

№ 58

1957 р., березня 13. – Лист
до письменниці Етель-Ліліан Войнич

Глубокоуважаемая госпожа Войнич.

Вас опять беспокоят со Львова работники Львовского государственного музея И. Франко. Из Ваших писем к М. Павлику нам известно, что Вы лично были знакомы с выдающимся украинским писателем, ученым и общественным деятелем И.Франко. Мы знаем, что Вы познакомились в начале 1894 года. Но при каких обстоятельствах, нам этого, неизвестно. В экспозиции нашего музея сейчас экспонируется Ваше письмо к М. Павлику, в котором Вы просите кланяться Франко.

Наша молодежь считает Ваш роман «Овод» своей самой любимой книгой. В связи с тем более широкое раскрытие Вашего знакомства с И. Франко в нашем музее было бы одним из наиболее интересных мест экспозиции.

Мы были бы очень счастливы, если б Вы помогли нам пополнить то, что нам известно, своими воспоминаниями и оценкой творчества И. Франко, столетие со дня рождения которого широко отмечалось в прошлом году.

Зная Вас как страстного поклонника и выдающегося популяризатора украинской культуры, мы верим, что Вы поможете нам. Если возможно, просим также прислать нашему музею Ваше фото начала 90-х годов прошлого столетия.

Извините нас за беспокойство. Желаем Вам здоровья и много сил для труда.

С глубоким уважением –

Директор Львовского государственного литературно-мемориального музея Ивана Франко Цегельник

№ 59

1957 р., квітня 19. – Лист директорів музею Івана Франка у Вінніпезі з подякою за надіслані матеріали

Шановний товаришу.

З великою радістю дирекція Львівського літературно-меморіального музею Івана Франка одержала від Вас комплект фотографій в кількості 32 штук, за що Вам дуже вдячні. Ці фотографії вміщені в спеціальний альбом, який експонується в музеї Ів. Франка в розділі: «Вшанування пам'яті Івана Франка».

З великою пошаною –

Директор Львівського літературно-меморіального музею Івана Франка Цегельник

ЛНІММІФ. – Архів музею. – Оп. 1. – Спр. 66. – Арк. 48.

№ 60

1957 р., травня 7. – Лист директору «Бібліотеки Народової» у Варшаві

Львівському музеєві І. Франка відомо, що у Вашій бібліотеці є бібліографія творів І. Франка і праць про нього польською мовою, здійснене працівниками Вашої бібліотеки в 1952 р. Чи не були б Ви так добрі, шановний редакторе, прислати відбиток цієї бібліографії нашому музеєві. Ми збираємо копії всього, що зв'язане з іменем Франка за кордоном і були б дуже задоволені, коли б серед цілого ряду закордонних видавців знаходилася і праця Вашої бібліотеки. За це будемо щиро вдячні.

З повагою до Вас –

Директор Львівського державного літературно-меморіального музею Івана Франка Цегельник

ЛНІММІФ. – Архів музею. – Оп. 1. – Спр. 66. – Арк. 50.

№ 61

1957 р., травень. – Лист
виконуючого обов'язки директора
Варшавської «Бібліотеки Народової» Б. Городиського
про висилку франківських матеріалів

W odpowiedzi na pismo z dn. 7 maja 1957 Nr 123 Biblioteka Narodowa przesyła bibliografię tłumaczeń utworów Iwana Franko na język polski oraz opracowań o Iwanie Franko. Bibliografia, która obejmuje 127 stron maszynopisu, została wykonana w 1953 r. w Zakładzie Informacji Naukowej Biblioteki Narodowej. Gdyby załączone przez nas materiały były w przyszłości wyzyskane w pracach typu monograficznego czy też bibliograficznego, uprzejmie prosimy o zaznaczenie, że bibliografia wykonana została w Bibliotece Narodowej w Warszawie.

Łączymy wyrazy szacunku

p.o. Dyrektora (Doc. Bogdan Horodyski)

ЛНІММІФ. – Архів музею. – Оп. 1. – Спр. 66. – Арк. 58.

№ 62

1957 р., травня 20. – Лист
до А. Білецького з подякою за надіслані
з Канади матеріали

Шановний товаришу А. Білецький.

Дякуємо за листа, який Ви написала 30 квітня і повідомили нас про те, що надсилаєте нам деякі матеріали. Повідомляємо, що одержали від вас фотографії святкування фестивалю в Канаді, а також газети, що Ви надіслали нашому музеєві. За все це щиро дякуємо. Рідкісні видання творів І. Франка в Канаді – це дуже цінні для нас експонати, і ми були б дуже раді, коли б змогли одержати їх як можна більше. Потрібні нам і переклади творів Франка на англійську і інші мови

світу. У нас існує окремий розділ експозиції «Вшанування пам'яті Івана Франка за кордоном», тому зрозуміло, що для нас корисно мати переклади його творів на різні мови. Якщо зможете нам надіслати такі переклади, то будемо Вам дуже вдячні. Нам хотілося б попросити Вас, щоб Ви надсилали нам хоч звістки (як не самі) про всі нові матеріали, які вийдуть у Вашій країні і будуть зв'язані з ім'ям Франка. Пишіть, чим ми можемо вам допомогти у Вашій роботі. Можливо Вас цікавлять якісь матеріали, що є в нас. Пишіть, і ми дуже радо постараємось Вам допомогти.

Ще і листовно вітаємо Вас з річницею існування музею Івана Франка в Канаді, бажаємо вам успіхів у Вашій роботі.

Директор Львівського державного літературно-меморіального музею Івана Франка *Цегельник*

ЛНЛММІФ. – Архів музею. – Оп. 1. – Спр. 70. – Арк. 122.

№ 63

*1957 р., травня 21. – Лист
директорові польсько-радянського інституту
у Варшаві з проханням надіслати матеріали
святкування ювілею І. Франка*

У київській «Літературній газеті» за 30 квітня 1957 року була надрукована стаття Григорія Вєрвеса про те, що 8 і 9 квітня цього року у Варшаві відбулася, організована Комітетом слав'янознавства Польської Академії наук і Польсько-радянським інститутом, наукова сесія, присвячена Івану Франкові.

Львівський державний літературно-меморіальний музей Івана Франка збирає різні матеріали про життя і творчість Івана Франка, в тому числі і матеріали наукових сесій, присвячених Івану Франкові. Тому просимо Вас надіслати в наш музей запрошення, афіші, програми сесій, фотографії,

друковані матеріали сесії, якщо такі вже є, та інші подібні матеріали, що зв'язані з проведенням цієї сесії, за що будемо щиро вдячні.

Директор Львівського державного літературно-меморіального музею Івана Франка Цегельник

ЛНЛММІФ. – Архів музею. – Оп. 1. – Спр. 66. – Арк. 51.

№ 64

*1957 р., серпня 5. – Лист Гримичу
з подякою за надіслані матеріали з Румунії*

Шановний тов. Гримич!

Щиро дякуємо за надіслані нам матеріали з Румунської Народної Республіки. Газети і марки ми вже використали в експозиції, а саме: у розділі експозиції – відзначення століття з дня народження Ів. Франка в усьому світі.

Якщо у вас будуть подібні матеріали, ми дуже просимо присилати їх нам. Тов. Д. Онищуку ми сьогодні подякували листом. Ще раз сердечно дякуємо Вам за ці матеріали. За дорученням усіх працівників музею

Заступник директора Бонь

ЛНЛММІФ. – Архів музею. – Оп. 1. – Спр. 70. – Арк. 139.

№ 65

*1957 р., серпня 5. – Лист Д. Онищуку
з подякою за надіслані матеріали з Румунії*

Високошановний тов. Онищук!

Редакція «Літературної газети» в м. Києві надіслала нам окремі матеріали про святкування сторіччя з дня народження Івана Франка в Румунській Народній Республіці, які Ви

надіслали їм. Газети [Назва пропущена в оригіналі. – Упоряд.], а також марки з портретом Івана Франка ми використали в експозиції нашого музею. Ми щиро вдячні Вам за надіслані матеріали. Від колективу працівників нашого музею прийміть щире спасибі.

Заступник директора музею Бонь

ЛНЛММІФ. – Архів музею. – Оп. 1. – Спр. 70. – Арк. 140.

№ 66

1957 р., серпня 15. – Лист до О. Мороза
про підготовку до друку «Хроніки святкування
сторіччя з дня народження І. Франка»

Шановний т. Мороз!

Вашого листа ми одержали. Хроніку святкування сторіччя з дня народження І. Франка готуємо, днів через 2–3 вишлемо. Від Спілки письменників ми одержали лише листи різних організацій, які піднімали питання про відзначення ювілею І. Франка у всесвітньому масштабі, а також деякі фотографії святкування. Тому хроніку готуємо в основному за газетними матеріалами, а також деякими документами, які надійшли до нас у зв'язку з ювілеєм.

З пошаною

Заступник директора по н/ч Бонь

ЛНЛММІФ. – Архів музею. – Оп. 1. – Спр. 70. – Арк. 144.

№ 67

1957 р., серпня 30. – Лист до Стадникової
про портрет І. Франка, який колись був виданий у Канаді

Вельмишановна тов. Стадник!

Нам стало відомо, що Ви маєте портрет Івана Франка, який колись видавався українцями Канади. У нас в музеї такого портрету нема. Ми дуже просимо Вас, якщо можете, подарувати для музею Івана Франка цей портрет. Ми розуміємо, що цей портрет дорогий Вам, що Ви зберігаєте його як святість. Честь і слава Вам за це. Але подумайте тільки, що у Вашій шановній хаті цей портрет бачите тільки Ви та сусіди, а в нашому музеї його будуть оглядати тисячі людей не тільки України, але всього світу, бо до нас дуже часто приїжджають люди з-за кордону.

[4 рядки тексту нечитабельні із-за технічних причин (погана копірка). – Упорядн.]

подаруйте нам Ваш портрет Івана Франка. В заміну ми можемо надіслати Вам велику фотографію І. Франка таку ж величиною, як портрет.

Крім цього, ми можемо зробити фотографію з Вашого портрету і також вислати Вам.

Під Вашим портретом, якщо Ви погодитесь віддати його нам, ми напишемо Ваше прізвище і вкажемо, що це Ваш подарунок для музею.

Висилаю Вам невеличку книжечку про наш музей. Дуже прошу відповісти нам, чи погодитесь Ви подарувати нам Ваш портрет, чи ні. Якщо так, то хтось з наших працівників приїде до вас за ним.

Просимо не відмовити нашому проханню.

Заст. Директора музею Бонь.

№ 68

1957 р., серпня 30. – Лист до художника П. Сахра
з просьбою оглянути портрет І. Франка
роботи Ю. Панькевича

Шановний Петро Юр'євич!

Пробачте, що турбую Вас, але що ж зробити, коли більше ніхто не може допомогти нам у цій справі. А справа ось яка: у м. Кутах є тов. Кирницький М. У нього є портрет Івана Франка. Він говорить, що це портрет роботи худ. Панькевича. Я бачила цей портрет. Правду кажучи, він мені не дуже подобається. На днях ми хочемо послати в Кути нашого працівника, щоб остаточно вирішити – брати, чи ні цей портрет. Я прошу Вас, якщо зможете, щоб ви не почислились з трудом, і разом з нашим працівником поїхали в Кути подивитись на цей портрет – чи варто він чого, чи ні. Ви краще в цьому розбираєтесь, ніж ми. Крім цього, прошу ще допомогти нашому працівникові замовити топірець на зразок того, що в «Гуцульщині». Будьте добрі, напишіть мені як можна скоріше, чи Ви зможете це зробити для нас? За все будемо дуже вдячні. Привіт дружині.

З пошаною Бонь

ЛНЛММІФ. – Архів музею. – Оп. 1. – Спр. 70. – Арк. 147.

№ 69

1957 р., серпень. – Лист до музею
та спогади Олексія Цибуляка про Івана Франка

Літературно-меморіальному музею Івана Франка

Надсилаю Вам свої спогади про Івана Яковлевича Франка, якими я поділився з колгоспниками, робітниками і службовцями та з молодію на урочистих зборах присвячених сторіччю з дня народження великого українського письменника рево-

люціонера-демократа І. Я. Франка в селі Балинці Гвіздецького району Станіславської області в неділю 26 серпня 1956 року.

Водночас додаю до цього районну газету «Маяк комунізму» № 69 за 26 серпня 1956 року, в якій надруковано мої спогади – на жаль в дуже скороченому виді.

В статті цієї-ж газети під заголовком «Наш колгосп і наші люди» Ви познайомитеся з нашим колгоспом, який носить ім'я Івана Франка.

Крім згаданого колгоспу в нашому селі є середня школа і маслосирзавод.

27 серпня 1957 р.

Цибуляк

Мої спогади про Івана Франка

Перший мій спогад про Івана Яковлевича Франка відноситься до 1912 року. Я тоді був учнем IV-го класу української гімназії в Коломиї. Від роду було мені 16 років.

Слово Франко – це було для нас велике, цінне і дороге слово. Ми гімназисти вимовляли його з побожністю. Ми розуміли, яку велику справу робить письменник для галицького злиденного народу, для людей праці, для поступу-прогресу. Ми, учні, зачитувалися його творами. Його вірші і поеми виучувалися нами на пам'ять – розуміється не в школі, а в таємному гуртку, який існував при нашій гімназії і носив назву імені Драгоманова.

Знаючи, що Іван Франко перебуває в скрутному матеріальному становищі, учителі і учні нашої гімназії рішили йому допомогти. Але якось ніяково було висилати гроші поштою і їх Франко був би не прийняв як незароблені власною працею. А тому ми запросили його приїхати в Коломию прочитати перлину української поезії – поему «Мойсей» – і щоб при цій нагоді вручити йому нашу скромну допомогу.

Наше запрошення Франко прийняв.

Йому було вже тоді 56 років.

Довгожданий день прийшов. Франко приїхав. Було це якраз після закінчення шкільних занять по обіді. Зустрічати Франка вийшло до поїзду багато людей. Найбільше було гімназіальної молоді. З товаришами на вокзал пішов і я. Мені дуже хотілося побачити того, хто «весь вік свій, весь труд дав у незламному завзятті» галицькому народу, який після скасування панщини в 1848 році і далі стогнав у ярмі австрійських магнатів, польської шляхти і українських багатіїв.

Необмежене хотіння було в мене зустріти того, хто був на передовій лінії боротьби за соціальне і національне визволення українського народу, за волю і щастя тих народів, «що ллють свій піт і кров» та «котрих гнетуть окови».

Горяче в мене було бажання побачити того, хто поставив за мету свого життя:

Наша ціль – людське щастя і воля,
Розум владний, без віри основ,
І братерство велике всесвітнє,
Вільна праця, і вільна любов.

Я палко бажав почути живі слова того, хто учив нас любити рідний народ і йому служити, як шанувати інші народи і як любити свою Батьківщину:

Її пізнавши, чи ж я міг
Не полюбить її сердечно,
Не відректись власних втіх,
Щоб їй віддатись доконечно?

І чи ж перечить ся любов
Тій другій і святій любови
До всіх, що ллють свій піт і кров,
До всіх, котрих гнетуть окови?

Ні, хто не любить всіх братів,
Як сонце боже, всіх зарівно,
Той щиро полюбить не вмів
Тебе, кохана Вкраїно!

За все це ми, учні, любили і шанували поета.

Як тільки поїзд зупинився, двері вагону відчинилися і появилася похила постать Івана Франка, одіта в чорне вже постаріле пальто. До східців вагону підійшла делегація на чолі з старшим вже віком учителем гімназії Кузьмою Леонтієм і допомогла Франкові зійти з вагону.

Боляче мені стало, коли я запримітив, що Франко не може привітатися рукою, а наставляє спаралізоване праве рамя і люди з пошаною і гордістю стискають його рамя своїми руками. Руки його були перев'язані і сховані.

На лиці поета відбивалася радість, мабуть тому, що тепер в 1912 році його вийшло зустрічати так багато людей, його друзів і прихильників в той час, коли 30 років тому в тійже Коломії мало хто його знав.

На пероні відбулося коротке привітання, за яке Франко висловив подяку тихенькими словами. Із вокзала повезли Франка до когось у місто відпочити після дороги.

Читка поеми «Мойсей», яку Франко створив у 1905 році під впливом революційного руху в Росії і була сповнена глибокого вболівання за долю рідного народу та непохитної віри в його світле і щасливе майбутнє – мала відбутися в театральному залі так званої в той час «каси ощадності».

Через три години після зустрічі з Франком на станції театральний зал «каси ощадності» був переповнений людьми. Серед них всетаки найбільше було гімназистів. Приїхали з навколишніх сіл й селяни, переважно члени «руско-української радикальної партії», заснованої Франком в 1890 році. Всі присутні напружено і нетерпеливо чекали появи Франка. Настрій всіх був святочний. Розмови йшли тільки шепотом, щоб не порушити урочистих хвиль.

Нарешті Франко вийшов із за куліс на сцену в супроводі учителя Кузьми. На його появу всі присутні піднялися і привітали його довго незмовкаючими оплесками.

У відповідь на оплески Франко схилив вкриту сивиною голову і сів за стіл, накритий зеленим сукном. Праву руку поло-

жив на стіл, а ліву на коліна. Біля нього присів й учитель Кузьма, який відкрив Франкові книжку. Вступних промов не було.

І ось слабкий тілом, а сильний духом невтомний Каменяр почав читати поему «Мойсей». Читав він спокійно, рівним і сильним голосом. В залі панувала мертва тишина. Всі вп'яли свої погляди в Франка і слухали його з великим напруженням, з насолодою і затамованим подихом, немов чули цю поему перший раз, хоч багато слухачів знали її напам'ять, особливо гімназисти.

Біль стискав моє серце, коли зломаний фізично поет не в силах був перегортати сторінки книжки. Їх перегортав поетові учитель Кузьма. Мимохіть мої очі зайшли слізьми. Глянув я крадькома на сусідів і побачив, що багато з них утирало очі.

Читання тривало майже дві години.

Скінчивши читати Франко поволеньки піднявся. Всі встали і довгими оплесками та вигуками «Слава! Слава Каменяреві» висловлювали свою вдячність і пошану Франку. Іншого способу подякувати поетові не було.

Франко поклонився і підтриманий учителем Кузьмою покинув сцену й скрився за кулісами.

В залі ще довго не замовкали аплодисменти.

На все життя мені запам'ятався образ вірного сина українського народу, мужнього Каменяра, революціонера-демократа.

Другий мій спогад зв'язаний з 1913-им роком, в якому прогресивна-передова громадськість східної Галичини святкувала ювілей 40-річної діяльності великого Каменяра.

В святкуванні цього ювілею активну участь взяла також наша Коломийська гімназія. Щоб цьому дню надати більшого торжества, гімназія попросила шкільну раду, яка находилася у Львові, щоб вона в день проведення ювілею звільнила учнів від шкільного заняття. Одним словом, просили її, щоб вона надала учням гімназії вихідний день.

Шкільна рада відмовила нам в просьбі.

А раз так, то в призначений для святкування день ми прийшли як звичайно з книжками на заняття в школу.

Як тільки дзвінок дав знак початкові уроків, всі учні з книжками під пахою покинули шкільні лавки і вийшли на шкільне подвір'я.

Мій клас находився на другому поверсі, на якому була канцелярія дирекції гімназії. В той час, коли ми виходили з класу, директор гімназії Софрон Недільський стояв якраз на коридорі перед канцелярією. Проходячи попри нього, він й словечка нам не сказав і не запитав про причину нашого ухода з заняття. Видно, що нам співчував.

На шкільному подвіррі ми вишикувалися в чвіртки і з революційними піснями на устах вирушили на демонстрацію в місто. Учителів з нами не було. Пригадую собі, що із пісень співали ми популярну тоді пісню в Галичині «Який-то вітер шумно грає від Сяну, Прута і Карпат» і революційний гімн: «Шалійте, шалійте, скажені кати» та багато інших.

Демонстрація проходила головними вулицями міста. Недоходячи до будинку повітового староства (це була найвища державна влада в повіті), ми побачили перед собою маршируючу роту австрійського війська. Ми вже думали, що військо послане на те, щоб розігнати нашу демонстрацію. Але воно пройшло мимо нас на військову муштру, яка відбувалася над рікою Прут. Пройшовши головніші вулиці, ми повернули в міський парк, в якому відбулося віче (мітинг), присвячене ювілею 40-річчя діяльності Івана Франка. Після виголошення трьох промов учнями вищих класів, була винесена постанова вислати негайно телеграми всім українським гімназіям в Галичині про нашу демонстрацію і просити їх солідаризуватися з нами.

Віче закінчилося відспіванням революційного гімну «Шалійте, шалійте, скажені кати» і пісні «Вічний революціонер».

З віча всі розійшлися додому.

Вечером величаво відсвяткували ювілей в театральному залі «каси ощадності» доповіддю про життя і діяльність Івана Франка та концертом і декламаціями. На святі було немало учнів й з польської гімназії.

На другий день в польській газеті «Kurjer poranny» появилася невеличка стаття про нашу шкільну демонстрацію. Зміст статті відповідав фактичній дійсності.

Ніяких неприємностей як з боку шкільної ради, так і з боку урядових органів за те, що покинули шкільні уроки і організували демонстрацію, ми не мали. А це тому, що революційно-демократичний рух, народжений в Галичині Іваном Франком, вже набирає сили.

Цибуляк Олексій Михайлович,
колишній учень української гімназії в Коломійі,
сейчас бухгалтер Балинецького сирзаводу
Гвіздецького р-ну Станіславської області.

ЛНІММІФ. – Фонди музею. – Група «Ор». – Ін. № 1046. – Автограф.

№ 70

1957 р., вересня 2. – Лист-подяка

Шановний Олексій Михайлович!

Колектив працівників Львівського музею І. Франка виносить Вам щире подяку за спогади про великого Каменяра, які Ви надіслали до нашого музею.

Ми з великим зворушенням познайомились з Вашими спогадами.

Коли будете в м. Львові обов'язково зайдіть до музею. Ми запишемо Вашу розповідь про зустріч з І. Франком на магнітофоні.

Бажаємо Вам довгих років життя.

З глибокою пошаною до Вас

Заст. Директора по н/ч: Бонь

Наукові працівники: Давидова, Ней

ЛНІММІФ. – Архів музею. – Оп. 1. – Спр. 70. – Арк. 149.

№ 71

1957 р., жовтня 2. – Лист заступника голови правління Українського товариства культурного зв'язку з закордоном М. Іваницького про надіслання музею канадської газети «Ukrainian Canadian» з матеріалами про відзначення столітнього ювілею письменника

У відповідь на ваше прохання повідомляємо, що Українське товариство культурного зв'язку з закордоном одержало від Товариства об'єднаних українських канадців і направило Вам 33 номери газети «Ukrainian Canadian», а також окремі її 33 сторінки, в яких вміщені матеріали до 100-річчя Івана Франка.

Заступник голови правління УТКЗ М. Іваницький

ЛНІММІФ. – Архів музею. – Оп. 1. – Спр. 66. – Арк. 55.

№ 72

1957 р., жовтня 11. – Лист до Петра Лукана про портрет Івана Франка, виданий у Канаді

Вельмишановний Петро Лукан!

Нам відомо, що у вас є портрет І. Франка, який колись був виданий у Канаді. У нас в музеї нема такого портрету, а тому ми звертаємось до Вас з проханням, будьте так добрі, подаруйте для музею цей портрет.

У Вашій шановній хаті цей портрет бачите ви і сусіди, а у нашому музеї його будуть бачити тисячі людей, які приходять у це священне місце, де жив великий Каменярь.

Під портретом буде написано Ваше прізвище і буде зазначено, що це Ваш подарунок для музею. Крім цього, ми гарантуємо Вам право власності, так що в любую хвилину коли захочете, зможете забрати назад цей портрет.

Ми сподіваємось, що Ви не відмовите нашому проханню, бо це наша з Вами спільна справа, справа честі і любові до великого Франка.

Директор музею

ЛНЛММІФ. – Архів музею. – Оп. 1. – Спр. 70. – Арк. 153.

№ 73

1957 р., жовтня 26. – Лист
директора чесько-радянського інституту Й. Грозенчика
про пересилку до музею збірника наукових праць

Чехословацко-советский институт Словацкой академии наук посылает Вам экземпляр сборника «Z dejín československo-ukrajinských vzťahov» (Slovanske štúdie I).

Сборник содержит материалы государственной конференции о чехословацко-украинских отношениях, осуществляемой в мае 1956 САН, специальные статьи и студии включающие проблематику истории чехословацко-украинских отношений. Сборник одновременно является и документом творческого сотрудничества чешских, словацких и украинских авторов.

Будьте любезны просмотреть сборник и написать о нем рецензию, реферат, или сообщение для Вашего филологического журнала или для любого другого журнала.

С искренним приветом

И. Грозенчик, директор

ЛНЛММІФ. – Архів музею. – Оп. 1. – Спр. 66. – Арк. 56.

№ 74

1957 р., жовтня 28. – Лист директорів
Слов'янської бібліотеки у Празі

Дирекция музея И. Франко получила от Вас книгу М. Невр-
ли «Иван Франко – украинский басник», за которую Вам
сердечно благодарны.

Высылаем для Вашей библиотеки книги.

С искренним уважением к Вам

Директор музея М. Франко

ЛНЛММІФ. – Архів музею. – Оп. 1. – Спр. 70. – Арк. 161.

№ 75

1957 р., жовтня 29. – Лист редактору
Словацького видавництва художньої літератури в Братиславі
з проханням надсилати словацькі видання

Дирекція музею Івана Франка просить Вас надіслати на-
шому музеєві другий том творів Івана Франка словацькою
мовою, який вийшов під заголовком «Галицькі образки»,
а також і перший том, який вийшов у вашому видавництві.

Дуже просимо Вас надіслати на ім'я дирекції музею працю
М. Мольнара та М. Мундяк «Зв'язки Івана Франка з чехами
та словаками».

З дружнім привітом

Директор музею Івана Франка Цегельник

ЛНЛММІФ. – Архів музею. – Оп. 1. – Спр. 70. – Арк. 162.

№ 76

1957 р., листопада 6. – Наказ № 45 по музею
з подякою працівникам музею за роботу в 1957 році

До 40-х роковин Великого Жовтня колектив музею І. Франка прийшов зі значними досягненнями в роботі за 1957 р.: поширено й поліпшено експозицію, збільшилась кількість відвідувачів, добре налагоджено збирання експонатів, читання серед населення, появилась наукова робота, досягнуто належного господарського й санітарного стану в музеї.

За відмінну й сумлінну роботу дирекція, парторганізація й профспілка представили в міністерство культури кращих працівників – заступника директора по н/частині Бонь В. Л. та ст. н/працівника Давидову М. С. до нагороди значком «За отличную работу».

У зв'язку з відзначенням 40-х роковин Великої Жовтневої соціалістичної революції оголошую подяку таким кращим працівникам музею:

1. Бонь В. Л. – за добру організацію наукової роботи, збирання музейних матеріалів та читання лекцій серед населення;
2. Ст. н/пр. Давидовій М. С. – за виконання й перевиконання індивідуального плану роботи, за майстерне ведення лекцій-екскурсій;
3. Нею В. А. – за виконання індивідуального плану роботи, за найбільшу кількість проведених лекцій-екскурсій по музею;
4. Возняку І. Я. – за зразкову організацію глядача й за збирання та виготовлення музейних експонатів;
5. Дутко С. Д. та Вербовому М. П. – за зразкове й сумлінне виконання всіх своїх обов'язків.

Вітаю і поздоровляю всіх працівників музею зі святом славної 40 річниці Великої Жовтневої соціалістичної рево-

люції, бажаю всім працівникам нових, ще кращих успіхів в роботі і житті на благо нашої рідної Вітчизни.

Директор музею І. Франка Я. Цегельник

ЛНЛММІФ. – Архів музею. – Оп. 1. – Спр. 57. – Арк. 53-54.

№ 77

1957 р., листопада 20. – Наказ № 48 по музею
про проведення інвентаризації усіх майново-
матеріальних цінностей у музеї

На виконання наказу № 819 від 20/IX 57 р. по Міністерству культури Української РСР і на доповнення наказу № 44 від 31/IX 1957 р. по Львівському музеї про інвентаризацію наказую:

1. Для проведення інвентаризації всіх музейних майново-матеріальних цінностей, бібліотечного фонду, а також грошових коштів, розрахунків та всіх інших рахунків балансу створити комісію в такому складі:
Бонь В. Л., заступник директора по н/ч – голова комісії;
Шоріна М. Ф., бухгалтер, – заступник голови комісії;
Беркута Є. В. – секретар комісії;
Ней В. А., Кияшко П. Е. – члени комісії.
2. Провести повну інвентаризацію засобів товаро-матеріальних цінностей, канцелярської мебелі, матеріалів на складі, малоцінних та швидко спрацьовуваних предметів, а також розрахунків з дебеторами та кредиторами – (станом на 1 жовтня 1957 р.) до 21 листопада 1957 р.
3. Інвентаризацію капітального та біжучого ремонту – станом на 1 грудня 1957 р.
4. Провести інвентаризацію бібліотеки станом на 1 січня. Роботу закінчити до 1 січня 1958 року.
5. Інвентаризацію всіх грошових коштів, розрахунків з фінансовими органами, з усіма установами і організаціями,

підводження сум та всіх інших розрахунків балансу (станом на 1-ше січня 1958 р.) закінчити до 4 січня 1958 року.

6. При проведенні інвентаризації керуватися «Положенням про інвентаризацію» та положеннями про бухгалтерські звіти.

Акти інвентаризації оформити в 3-х екземплярах і здати директору на затвердження в установлені строки.

Повну відповідальність за роботу комісії покладаю на її голову Бонь В. Л.

Директор музею Я. Цегельник

ЛНЛММІФ. – Архів музею. – Оп. 1. – Спр. 57. – Арк. 56.

№ 78

1958 р., січня 10. – Лист директора
Слов'янської бібліотеки в Празі Й. Стрнадла
про висилку книг для музею

На Ваше бажання, висловлене в листі від 12 вересня 1957 року, висилаємо Вам слідуючі книжки:

Ivan Franko: Obrazky z Haliče

Ivan Franko: Na Čeremoši

Ivan Franko: Poesie

Ivan Franko: Povidky

Ми зі свого боку були б вдячні за присилку Ваших публікацій, про котрі Ви згадуєте у своїм листі. Нас цікавлять видання гуманістичного характеру, котрі вийшли на території бувш. Галичини.

З товариським привітом

Др. Й. Стрнадла, директор

Додаток:

Z dejin Československo-ukrajinskych vzťahov.

ЛНЛММІФ. – Архів музею. – Оп. 1. – Спр. 66. – Арк. 59.

№ 79

1958 р., лютого 21. – Лист-подяка
Онищуківі з Румунії

Вельмишановний Товаришу Онищук.

Вашу посилку ми одержали в доброму стані і щиро дякуємо за все. Матеріали, які Ви надіслали нам, дуже цінні, і ми вже використали їх в експозиції нашого музею. Фотографії ми переробимо на більші і також використаємо в експозиції.

Ваш повний переклад вірша «Каменярі» на румунську мову ми вже давно одержали і також експонуємо його в розділі «Столітній ювілей Івана Франка за кордоном».

Ми думаємо зібрати більш повні дані про святкування сторіччя з дня народження І. Франка з усього світу і виготовити книгу-альбом, але не відомо, чи це нам вдасться, бо колектив наших працівників дуже малий і відповідних коштів на це потрібно. Тому Ваша допомога для нас дуже цінна.

Ми дуже просимо вас і на майбутнє повідомляти нас про все нове, що виходитиме у вас про Франка.

Зі щирою пошаною від колективу працівників музею

Заступник директора музею Івана Франка Бонь

ЛНЛММІФ. – Архів музею. – Оп. 1. – Спр. 66. – Арк. 61.

№ 80

1958 р., березня 17. – Лист голові Товариства
взаємної допомоги «Білоруське вогнище» (Аргентина)

Дирекція Львівського державного літературно-меморіального музею Івана Франка просить Вас надіслати в музей різні матеріали про відзначення вашим Товариством в 1956 році 100-річчя з дня народження українського письменника Івана Франка. Правда, що вже минуло півтора року з дня відзначення цього 100-річного ювілею, але, якщо це для Вас

буде можливим, все, що зможете зібрати, просимо висилати в наш музей. До цих матеріалів можуть належати:

1. Фотографії урочистих зборів, засідань, присвячених 100-річчю з дня народження Івана Франка, фотографії із сцен драматичних творів письменника та інші подібні фотографії;
2. Газети, журнали на українській, аргентинській чи іншій мові, в яких надруковані статті про життя і творчість І. Франка або переклади його творів на аргентинську мову та інші потрібні матеріали.

Директор Львівського державного літературно-меморіального музею Івана Франка *Цегельник*

ЛНЛММІФ. – Архів музею. – Оп. 1. – Спр. 66. – Арк. 63.

№ 81

*1958 р., березня 19. – Лист до болгарського вченого
Петко Атанасова з проханням вислати матеріали
про відзначення франківського ювілею*

Глубокоуважаемый тов. Атанасов.

Коллектив сотрудников Львовского музея И. Франко решил обратиться к вам с небольшой просьбой. Для экспозиции нашего музея необходимы материалы о праздновании 100-летия со дня рождения Ивана Франко в Вашей стране. Нам интересно, где (в каких городах проходили сессии, посвященные И. Франко, концерты и др.), какая пресса (хотя бы название газет и журналов) печатала материалы о столетии великого камняра.

Интересуют нас также издания произведений И. Франко в переводе на болгарский язык. Мы использовали Вашу статью «И. Франко и Болгария» для раскрытия такой темы в экспозиции музея, и нам бы очень хотелось шире показать, как проходил 100-летний юбилей И. Франко в Болгарии.

Если Вам не трудно, пожалуйста, напишите нам обо всем. Может у Вас есть фотографии сессий или концертов, то очень просим прислать нам. Мы будем глубоко признательны.

Есть ли у Вас уже книга «Вінок Івану Франку», Киев-1957, где печатається Ваша стаття? Если нет, мы с удовольствием Вам вышлем. Может Вас интересуют какие-нибудь другие издания, мы тоже постараемся выслать.

С глубоким уважением к вам М. Давыдова

ЛНЛММІФ. – Архів музею. – Оп. 1. – Спр. 66. – Арк. 67.

№ 82

1958 р., березня 21. – Лист редактора газети-тижневика «Наше слово» (Варшава) М. Щирби з проханням надіслати матеріали про вишанування І. Франка у Польщі

Шановний товаришу.

Вашого листа нр. 930/58 ми одержали, за якого Вам щиро вдячні. В найближчому часі вишлемо Вам критичну літературу про І. Франка, яка появилася друком у нас. Ви просите вислати Вам твори І. Франка. Напишіть, будь ласка, які саме твори Ви маєте на увазі. Чи твори І. Франка у 20-ти томах, чи вибрані, які виходили в останній час. Ми радо вишлемо все, що буде Вам потрібне. Вас ми дуже просимо, якщо це не справляє труднощів, дати нам хоч короткі відомості про те, як у Польщі відзначалось століття І. Франка. Такі відомості нам потрібні для експозиції музею. З багатьох країн ми вже зібрали матеріали, а з Польщі майже нічого не маємо. Нам потрібні такі дані:

1. Де проходили ювілейні засідання в честь І. Франка, які театри ставили драматичні твори І. Франка, фотографії засідань, зборів, п'єс, фотографії членів ювілейних комітетів, запрошення на збори, на сесію, програми сесій, об'яви, марки з портретом Франка і інше.

2. Як в пресі висвітлювався ювілей Каменяра. Які газети, журнали писали про І. Франка. Які твори були видані до цієї дати. Можливо були написані вірші, присвячені Франкові, або якісь інші матеріали Вам відомі.

Ми дуже просимо написати нам про це що знаєте. Може порекомендуєте, до кого нам звернутись, щоб одержати такі матеріали. Ваша газета напевно друкувала статті чи інформації про ювілей Івана Франка, тому ми дуже просимо вислати нам окремі номери її за 1956, 1957 рр.

У нас є певні відомості лише про наукову сесію, яка відбулась в Варшаві 8–9 квітня 1957 року, але фотографій засідань нема, є також двотомник вибраних творів Франка польською мовою, який вийшов до століття з передмовою Мар'яна Якубця.

Не гнівайтесь, що звертаємось до Вас з таким великим проханням. Це тому, що більше не маємо до кого звернутись, крім цього, знаємо, що Ви, так як і ми любимо і шануємо Івана Франка.

Зі щирою пошаною

Заступник директора музею Івана Франка Бонь

ЛНЛММІФ. – Архів музею. – Оп. 1. – Спр. 66. – Арк. 68–69.

№ 83

1958 р., травня 15. – Звернення

працівників музею до українських письменників
з проханням вписати свої вірші, висловлювання, думки
про І. Франка в альбом для експозиції музею

Вельмишановні товариші письменники

Втретє звертаємось до Вас з великим проханням, щоб у найближчий час записали Ви свої вірші, висловлювання й думки про Великого Каменяра в альбом, виготовлений для експозиції Львівського державного музею І. Франка.

Вже півтора року цей альбом знаходиться в Києві, в Вашій бібліотеці СРПУ.

Ваші коротенькі, але так потрібні і цінні для нас записи свідчили б про творчий зв'язок радянських письменників з українською класикою. Альбом цей буде одним з найцінніших експонатів музею. Отже, звертаємось з сердечним проханням, щоб до кінця місяця травня 1958 р. в альбом зробили свої записи зокрема такі письменники:

П. Г. Тичина, М. П. Бажан, М. Т. Рильський, А. Малишко, Усенко, Н. Забіла, Годованець, С. Голованівський, Є. Фомін, Л. Первомайський, А. Турчинська, М. Пригара, Л. Дмитерко, Крижанівський, С. Воскресенко, П. Дорожко, М. Нагнибіда, В. Бичко, В. Ткаченко, П. Воронько, О. Ющенко, М. Познанська, С. Олійник, Д. Білоус, О. Підсуха, О. Є. Корнійчук, А. Головка, Гончар, Смолич, Рибак, І. Ле, З. Тулуб.

Директор музею Івана Франка Цегельник
Зав. Фондами Возняк

ЛНІММІФ. – Архів музею. – Оп. 1. – Спр. 75. – Арк. 31.

№ 84

1958 р., травня 17. – Лист
до азербайджанської письменниці Мірзоевої

Глубокоуважаемая тов. Мирзоева!

Мы вам очень благодарны за библиографию произведений И.Франка на азербайджанском языке.

Разрешите еще раз обратиться к Вам с просьбой. Мы искали во Львове Ваших соотечественников, чтобы перевести список на русский язык и не смогли найти.

Пришлось обратиться к уроженцу Дагестана, который немного владеет азербайджанским языком. Он старался сделать перевод, но, как видите, не совсем удачно. Поэтому

очень просим вас сделать нам перевод, присланной Вами библиографии. А также переведите, пожалуйста, несколько стихотворений Франко в переводе на Ваш язык, которые мы Вам посылаем.

Очень просим указать где, в каких изданиях печатались переводы Франко и фамилии переводчиков.

От имени коллектива сотрудников музея И. Франко

Давыдова М. С.

ЛНЛММІФ. – Архів музею. – Оп. 1. – Спр. 75. – Арк. 32.

№ 85

1958 р., травня 25. – Спогад І. І. Салагуби
«Мій спогад про Франка Івана Яковича»

Мій спогад про Франка Івана Яковича

В р. 1897/8 був я учнем І класу акад. гімн. у Львові. в тім часі прочитав я дещо з творів Франка як «Лис Микита», «Абу Казімові капці», «Коли ще звірі говорили» та деякі ін. його оповідання. Франкові твори мені дуже сподобалися і я їх запам'ятав. Я дізнався, що їх автор – селянський син, син коваля зі села Нагуєвич, Дрогобицького повіта, проживає у Львові і працює в Науковому Товаристві ім. Шевченка у Львові по вул. Чарнецького 26. Чув я, що Він надзвичайно здібна людина, пише не тільки оповідання і казки для молоді, але і наукові праці з різних ділянок і на різних мовах.

В І класі мав я учителем укр. мови Володимира Гнатюка, знаного вченого етнографа. Цей мій дорогий Вчитель нераз розказував мені про Франка як великого ученого, найбільшого тоді укр. поета. Професор Гнатюк нераз говорив, що Франко будучи ще учнем гімназії записував з уст народа пісні, казки, перекази, приказки, а це давало основу для Його творів, і за-сіб пізнати український нарід і його мову. Гнатюк заохочував

також мене збирати в своїх місцевостях народні пісні, повір'я, приказки, оповідки так як робив Франко. Це все збудило у мене велике зацікавлення і інтерес до особи Франка і я хотів конечно пізнати цього славного селянського сина. Коли в якийсь час потім стрінув я професора Гнатюка, що вже тоді в нашій гімназії не вчив, і Він пізнав мене і одержав зі запитом: «Чи Ви пригадуєте собі, що я Вам казав в клясі через доручення робити?». Я на це відповів, «що пам'ятаю» і «маю записаний піснями цілий зошит». Я просив тоді професора Гнатюка, щоби Він – знаючи про те що Він і Франко працюють в НТШ – поміг мені побачити Франка. Професор Гнатюк сказав мені прийти в найблищу суботу по полудні до бібліотечної чит. НТШ і там зможу побачити Франка. Надійшла та субота, і я взявши зошит зі записами увійшов до читальні. Там застав я проф. Гнатюка при столі з розставленими книжками. З другого кінця стола сиділа старша людина, що щось писала. Я привітавши проф. Гнатюка, за його вказівкою присів при нім і притишеним голосом, вказуючи на Франка сказав: Оцей? Я передав свій зошит проф. Гнатюкові і вийшов, і від того часу що суботи заходив до читальні та прочитував книги.

Коли я був в V кл. склалася в нашому клясі акад. гімн. замітна подія на лекції польської мови, яку в нас вчив проф. Gawlikowski (Гавліковський). був це великий польський шовініст. Один раз ізза дрібниць так розсердився до безтями, що нас учнів – називав: «Dzicz hajdamacka, chamskie nasieni і etc». Ця подія була описана в укр. газетах. Ученики всіх кляс рішили бойкотувати науку польської мови, що була у нас предметом згл[ядно] обов'язковим – доки буде її вчити Гавліковскі.

Дирекція переводила слідство в тій справі, пок. директор Харкевич старався нас відвести від того – але безуспішно.

Про ту подію як наочний свідок я оповідав тишком проф. Гнатюкові, що просив мене ще раз оповісти голосно, щоби чув це Франко, який сидів по другім боці стола і щось писав. Я оповів цілу подію голосно. Коли я скінчив свою до-

повідь Франко сказав: «Оце педагог укр. гімназії! Він не знає історії, не знає, що гайдамаки – це народні месники за кривди укр. народа заподіяні польською шляхтою і єзуїтами». На тій заввазі Франко знова поринув у свою роботу».

Я розпрощався з проф. Гнатюком і вийшов.

Салагуб І. І.

25/5 58.

ЛНІММІФ. – Фонди музею. – Група «Ор. – Ін. № 1087. – Автограф.

№ 86

1958 р., червня 24. – Лист
головному прокурору Львова Ляшенкові
у справі розслідування трудової книжки
наукового працівника музею І. Возняка

16 червня ц. р. ми направили для розслідування трудову книжку працівника музею Возняка І. Я., яка викликала в нас сумнів щодо свого оформлення.

Ні трудової книжки, ні відповіді на лист досі від Вас не одержали. Гр. Возняк заявив, що трудова книжка знаходиться тепер в його руках, але в музей він її чомусь не здає.

Тому дуже просимо дати письмову відповідь-висновки щодо трудової книжки т. Возняка, бо це потрібно для скорого вирішення питання про його роботу.

Директор музею Івана Франка Цегельник

ЛНІММІФ. – Архів музею. – Оп. 1. – Спр. 75. – Арк. 41.

№ 87

1958 р., серпня 12. – Лист до білоруського поета
П. С. Пестрака з просьбою надіслати в перекладі
на білоруську мову книгу Івана Франка «Коли ще звірі говорили»

Шановний Пилипе Семеновичу!

З преси нам стало відомо, що в м. Мінську вийшла у Вашому перекладі книга Івана Франка «Калі звяры яшча умелі гаворыць» тиражом 20.000 прим.

Дуже просимо вас, Пилипе Семеновичу, якщо це не справить Вам труднощів, надіслати нам цю книгу накладною оплатою для експонування в музеї Івана Франка. Ми будемо вдячні за це.

З пошаною до вас

Директор музею І. Франка В. Л. Бонь.

ЛНЛММІФ. – Архів музею. – Оп. 1. – Спр. 75. – Арк. 46.

№ 88

1958 р., серпня 15. – Лист
до директора Словенського видавництва

Дирекция Львовского государственного литературно-мемориального музея И. Франко просит Вас выслать повесть И. Франко «Захар Беркут» в переводе Павла Голечека на словенский язык. Эта книга очень ценная для нас и будет экспонироваться в музее Ивана Франко. Взамен этой книги мы сможем выслать Вам другую литературу, которая издается в нас по вашему желанию.

Мы будем вам очень благодарны за книгу.

С уважением к вам
Директор музея И. Франко В. Л. Бонь

ЛНЛММІФ. – Архів музею. – Оп. 1. – Спр. 75. – Арк. 48.

№ 89

1958 р., серпня 15. – Лист
директорові Державного художнього музею в Москві
про твори українського графіка В. Литвиненка –
ілюстратора творів І. Франка

Из прессы нам стало известно, что в Вашем музее экспонируются работы украинского графика В. Г. Литвиненко. Нас интересуют иллюстрации к произведениям Ивана Франко. Очень просим Вас написать нам, какие экспонируются иллюстрации графика В. Г. Литвиненко к произведениям Ивана Франко и укажите его адрес.

Мы Вам будем благодарны.

С уважением к Вам

Директор музея И. Франко В. Л. Бонь

ЛНЛММІФ. – Архів музею. – Оп. 1. – Спр. 75. – Арк. 47.

№ 90

1958 р., серпня 16. – Лист працівників музею
до редактора газети-тижневика «Наше слово» М. Щирби
з проханням надіслати матеріали про І. Франка

Шановні товариші!

Колектив працівників Львівського державного літературно-меморіального музею І. Франка звертається до Вас з проханням допомогти нам у зборі матеріалів про відзначення сторіччя з дня народження Івана Франка в Польщі у 1956 році. Ми дуже просимо вислати для нашого музею журнал «Slavia Orientalis» Nr. 2, де надруковані матеріали наукової сесії, присвяченої пам'яті Івана Франка. Напишіть, будь ласка, чи вже вийшов з друку журнал «Sprawozdania z prac naukowych Wydziału nauk społecznych Polskiej Akademii nauk», присвячений І. Франкові.

Висилаємо Вам список літератури, яка нам дуже потрібна у музеї і дуже просимо хоч дещо прислати нам.

В заміну вказаної літератури ми можемо вислати вам іншу, яка виходить у нас.

Зі щирою пошаною

Директор музею І. Франка Бонь

ЛНЛММІФ. – Архів музею. – Оп. 1. – Спр. 75. – Арк. 49.

№ 91

1958 р., вересня 16. – Лист

Львівського обласного управління культури
про підбір і виділення матеріалів про Маркіяна Шашкевича
для бібліотеки с. Підлісся Олеського району
Львівської області

Львівське обласне управління культури просить підібрати та виділити для бібліотеки села Підлісся, Олеського району літературу та фотографії про літературну діяльність М. Шашкевича.

Заст. Начальника
Облуправління культури Ф. Томашевський

ЛНЛММІФ. – Архів музею. – Оп. 1. – Спр. 75. – Арк. 51.

№ 92

1958 р., вересня 17. – Лист

до польського вченого Мар'яна Якубця

Вельмишановний тов. Якубець

Колектив працівників нашого музею щиро дякує Вам за книжечку «Іван Франко», яку Ви прислали нам, а також за листа, в якому Ви повідомляєте про святкування століт-

нього ювілею Івана Франка в Польщі. Ваші цінні поради допомогли нам зібрати деякі матеріали. Проте зібраного ще мало. Журнал «Славіа орієнталіс» ми вже одержали, гірше стоїть справа з періодичною пресою 1956 року, яка друкувала матеріали про Івана Франка. Тому просимо Вас і на майбутнє, якщо зможете щось дістати, будьте добрі, вишліть нам. Чи не змогли б Ви вислати нам «Квартальник інституту польсько-радянського». В знак подяки за Вашу увагу до музею Івана Франка висилаємо наше скромне видання – путівник по музею.

Зі щирою пошаною

Заст. Директора музею Бонь

ЛНЛММІФ. – Архів музею. – Оп. 1. – Спр. 66. – Арк. 77.

№ 93

1958 р., вересня 22. – Лист до М. Щирби
з проханням надіслати матеріали про І. Франка

Шановний товаришу М. Щирба!

Спогад товарища Шеремети про І. Франка ми перевірили і повідомляємо, що він відповідає дійсності. Спогад трохи запутано написаний, але факти правдиві. Заарештування Франка, про яке пише тов. Шеремета, відноситься дійсно до 1889 року – третій арешт письменника. Франко був заарештований в с. Дидьові за зв'язки з прогресивними молодими людьми, що прибули із Східної України. Після арешту Франка відвезено до Львова і ув'язнено. Про виступ Франка 1914 р. у Турці конкретних відомостей нема, але це також можливе, бо відомо, що в 1911–1914 роках письменник їздив по містах і містечках з читанням своєї поеми «Мойсей».

Думаємо, що цей спогад досить цікавий і його слід надрукувати.

Тепер чергове прохання до Вас. Ще весною цього року ми просили Вас допомогти нам у зборі матеріалів про святкування 100-річчя І. Франка у Польщі. У своєму листі від 14 травня Ви повідомляли, що висилаєте нам матеріали, зібрані гром. Анчевською. Ми одержали лише список бібліографії праць про Франка і вашу газету, інших матеріалів не одержали. Нам потрібні журнали, газети, книжки і інші видання зі статтями про Франка чи перекладами його творів на польську мову. Тому ще раз повторяємо наше прохання. Якщо зможете, подайте нам адресу тов. Анчевської, ми вишлемо їй твори Франка. Сьогодні висилаємо Вам перші два томи творів Франка.

З щирою пошаною

Директор музею Івана Франка Цегельник
Інспектор управління музеїв Забарило Л. К.

ЛНЛММІФ. – Архів музею. – Оп. 1. – Спр. 75. – Арк. 63.

№ 94

1958 р., вересня 24 – жовтня 4. – Із «Висновків
по перевірці експозицій літературно-меморіальних музеїв
Чернівецької, Станіславської та Львівської областей,
проведеній інспектором Управління музеїв тов. Забарило Л. К.
протягом 24 вересня – 4 жовтня 1957 р.»

[...]

Літературно-меморіальний музей Івана Франка.

Експозиція музею Ів. Франка поповнилась новими матеріалами. Збудовано новий розділ: Іван Франко – дитячий письменник.

Для цього розділу зібрано новий цікавий матеріал. Експозиція поповнилась оригінальними фотографіями письменника.

На основі вивчення життя та творчості Франка виявлено матеріали про зв'язки Івана Франка з Войніч.

Музей також поповнився матеріалами до 100-річчя з дня народження Франка. Отже, музей покращав збирацьку роботу. Докорінно змінилась робота по організації екскурсій в музей. Зараз музей відвідують кожен місяць від 1 до 4 тисяч чоловік.

Наукові працівники читають багато лекцій для населення. Колектив музею працює над темами: «Іван Франко у Львові» (прикро, що таке видання не поставлено в план роботи музею), «Видання творів Франка різними мовами світу», «Хроніка святкування столітнього ювілею». З метою популяризації творчості письменника музей друкує окремими метеликами список найважливіших праць Ів. Франка, праць, надрукованих в журналі «Друг», список основних періодичних видань та збірників, в яких друкувався Франко.

Отже, треба відмітити, що після наказу по Міністерству про незадовільне керівництво музеєм, робота колективу музею покращала, директор музею тов. Цегельник ще не зовсім усвідомив критичні зауваження комісії по перевірці музею. Він до цього часу не ознайомив наукових працівників ні з висновками комісії, ні з наказом по Міністерству культури УРСР.

Пропозиції:

1. Бажано було б створити пересувну виставку: «Українська література за 40 років Радянської влади».
2. Працювати над більш глибоким вивченням творчості письменника.
3. В планах науково-дослідної роботи передбачити розробку найбільш актуальних тем франкознавства.
4. Поліпшити наукове вивчення фондів.

Інспектор управління музеїв Забарило Л. К.

№ 95

1958, вересня 25. – Лист Головного Управління
в справах культосвітніх установ про те,
що в експозиції музею не показано боротьбу І. Франка
проти релігії Ватикану

В газеті «Радянська культура» за 7/IV-1958 р. вміщена стаття тов. Полкунова під назвою «І недостатньо і примітивно», в якій автор вказує на те, що у Львівському літературно-меморіальному музеї Івана Франка слабо поставлена науково-атеїстична пропаганда і що в експозиції не показано боротьбу письменника проти релігії і Ватикану.

Головне Управління в справах культурно-освітніх установ зобов'язує Вас розглянути на науково-методичній раді музею статтю тов. Полкунова і намітити практичні заходи щодо поліпшення науково-атеїстичної пропаганди в експозиції та в лекційній діяльності наукових працівників музею.

Начальник Головного Управління
в справах культосвітніх установ В. Буцол

ЛНЛММІФ. – Архів музею. – Оп. 1. – Спр. 75. – Арк. 70.

№ 96

1958 р., жовтня 9. – Лист до Ю. Назаренка
з подякою за надіслані матеріали про відзначення
столітнього ювілею Івана Франка

Шановний Юрію Іванович!

Сьомого і восьмого жовтня ми одержали від Вас дуже багато матеріалу (шість великих бандеролей, три маленьких і чотири листи). Щиро Вам дякуємо за все. Але крім нас, Вам ще буде дякувати і майбутнє покоління франкознавців всього світу за таке багатство для науки, яке Ви збираєте тепер.

Дякуємо також за пораду відносно класифікації цього матеріалу. Обов'язково зробимо так, як Ви нам порадили. Це, правда, так буде найкраще.

Щодо новин в музеї: гроші Вам вислали шостого жовтня, Віра Лук'янівна зараз в тарифній відпустці до п'ятого листопада, Яків Хомич захворів. Надіємось, що йому скоро покращає і числа 13 жовтня він приступить до роботи. Всі наукові працівники – живі, здорові, зайняті своєю творчою працею.

Дякуємо ще раз за ваші турботи про музей Івана Франка у Львові.

Бажаємо здоров'я і успіхів у Вашій роботі.

З пошаною до Вас

Бібліотекар Христич

ЛНІММІФ. – Архів музею. – Оп. 1. – Спр. 75. – Арк. 64.

№ 97

1958 р., жовтня 18. – Лист до Івана Білінкевича

Шановний Іван Омелянович

З радістю дізнались ми про Вашу чудову роботу по вивченню життя і творчості І. Франка. Про Вашу діяльність, любителя-франкознавця гримить слава далеко за межами Станіславщини. Ми також вивчаємо і популяризуємо життєвий і творчий шлях письменника.

Просимо написати нам про Ваші успіхи і плани. Ми дуже цікавимося Вашою роботою. Надіємось, що Ви в найближчий час завітаєте до нас в музей. До скорого побачення.

Директор Цегельник

ЛНІММІФ. – Архів музею. – Оп. 1. – Спр. 75. – Арк. 67.

№ 98

1958 р., листопада 13. – Лист начальника
Слов'янського відділу Гарвардської коледжської бібліотеки
Чарльза Р. Гредлера (переклад з англійської)

Дорогі Панове!

Гарвардська коледжська бібліотека дуже зацікавлена у придбанні за обмін нище згаданої назви, яка, як ми вважаємо, стала би важливим доповненням до нашої колекції.

В заміну ми можемо офірувати вам видання преси Гарвардського університету або інших відділів Гарвардського університету, як різні гарвардські журнали, періодичні видання.

Просимо адресувати до Слов'янського відділу Гарвардської коледжської бібліотеки.

Щирі для Вас

Чарльз Р. Гредлер
начальник (завідуючий) Слов'янського відділу

Полюга Л. М.: Список основних творів І. Франка. Львів, 1958 (Книжна літопись: 1958/39, пункт 49397)

Полюга Л. М.: Основні періодичні видання і збірника, в яких друкувались твори І. Франка. Львів, 1958. (КЛ: 1958/39, пункт 49396).

ЛНІММІФ. – Архів музею. – Оп. 1. – Спр. 66.

Англійський оригінал: Арк. 78.

Переклад українською: Арк. 79.

№ 99

1958 р., грудня 26. – Наказ № 1020 –
ОС Міністерства культури УРСР про призначення
Кіх Марії Семенівни директором музею і звільнення
з цієї посади Я. Цегельника

Тов. Кіх Марію Семенівну призначити директором Львівського літературно-меморіального музею І. Франка, увільнивши з цієї посади тов. Цегельника Я. Х., в зв'язку з переходом його на іншу роботу.

Підстава: клопотання Львівського обласного управління культури.

Заступник міністра культури
Української РСР Г. Шаблій

Надіслати: Львівському літературно-меморіальному музею І. Франка, головному управлінню в справах культосвітніх установ, Управлінню кадрів, Загальній канцелярії.

ЛНЛММІФ. – Архів музею. – Оп. 1. – Спр. 75. – Арк. 86.

№ 100

1959 р., січня 7. – Наказ № 1 по музею
про матеріальні цінності музею

Відповідно до наказу по Міністерству Культури УРСР № 1020 – ОС від 26 грудня 1958 р., цього числа приступила до виконання обов'язків директора музею.

Ст. бухгалтеру т. Чеборек М. Т. підготувати і подати всі матеріали для укладення акту про прийом і здачу справ та матеріальних цінностей музею.

Директор музею Кіх М. С.

ЛНЛММІФ. – Архів музею. – Оп. 1. – Спр. 83. – Арк. 1. – Машинопис.

№ 101

1959 р., лютого 10. – Лист

Українського товариства культурного зв'язку з закордоном
директору музею М. Кіх про надсилання видань
творів Івана Франка

Українське товариство культурного зв'язку з закордоном
надсилає при цьому твори Івана Франка, видані в країнах
народної демократії та два фото, присвячені святкуванню
100-річчю з дня народження Ів. Франка в Китаї та Румунії.

Додаток: 9 книжок і 2 фото.

Голова правління УТКЗ К. Литвин

ЛНІММІФ. – Архів музею. – Оп. 1. – Спр. 82. – Арк. 3. – Машинопис.

№ 102

1959 р., жовтня 1. – Лист

директора музею М. Кіх голові виконкому
Львівської міської ради депутатів трудящих
В. Ніколаєнку

В музеї І.Франка знаходиться 7 меморіальних вінків, які
необхідно реставрувати. Жодна організація м. Львова не може
виконати цю роботу, а тому просимо дозволити оплатити
по умові господарським способом 4500 крб. за рахунок 5-3
статей по безлюдному фонду.

Директор музею М. Кіх

ЛНІММІФ. – Архів музею. – Оп. 1. – Спр. 82. – Арк. 23. – Машинопис.

№ 103

1959 р., грудня 1. – Лист директора музею
головному редакторові Львівського книжково-журнального
видавництва Тимошеві Одудькові щодо публікації
збірника наукових робіт працівників музею

Львівський літературно-меморіальний музей Івана Франка
просить включити в план видання на 1960 р. збірник музею –
планову роботу, виконану науковими працівниками музею,
під назвою:

«Три славні ювілеї Івана Франка» (25-літній ювілей літе-
ратурної і громадсько-політичної діяльності Івана Франка.
40 – літній ювілей літературної і громадсько-політичної ді-
яльності Івана Франка. 100-літній ювілей Івана Франка).

Директор музею М. Кіх

ЛНЛММІФ. – Архів музею. – Оп. 1. – Спр. 82. – Арк. 37. – Машинопис.

№ 104

1960 р., серпня 1. – Наказ № 43 по музею
про прийняття на роботу М. Косіва

З 1 серпня ц. р. прийняти на посаду наукового працівника
музею І. Франка тов. Косіва Михайла Васильовича з окладом
згідно штатного розпису.

Підстава: Заява тов. Косіва М. В.

Директор музею М. Кіх

ЛНЛММІФ. – Архів музею. – Оп. 1. – Спр. 88. – Арк. 55. – Машинопис.

№ 105

1960 р., листопада 9. – Лист Одарки Бандрівської
до директора музею Марії Кіх про передачу
Франкових першовидань для музею

Вельмишановна Марія Семенівна!

На Ваші руки дозвольте передати давні видання книжок,
які Ви узнали за потрібні у музеї Великого Каменяра.

Прошу прийняти їх як мій скромний дарунок для музею
ім. Івана Франка.

З глибокою пошаною
Одарка Бандрівська

9. XI. 1960 р.

ЛНЛММІФ. – Архів музею. – Оп. 1. – Спр. 90. – Арк. 30. – Рукопис.

№ 106

1960 р., листопада 9. – Акт № 35
про передачу в дар Одаркою Бандрівською
рідкісних книг для музею

Акт № 35

Складений в присутності заст. директора музею тов.
Бонь В. Л., наукового працівника тов. Косіва М. В. та бібліо-
текаря тов. Христич А. Р. в тому, що цього дня тов. Бандрів-
ська Д (м. Львів, вул. Шашкевича 2/7) подарувала для музею
Івана Франка таку літературу:

І. Франко «Радикальна тактика»	м. Львів	1898	3373	1-00
Порабощасливий народ	м. Львів	1895	3374	3-00
Юлія Шнайдер. Збірник поезій	м. Львів	1885	3375	20-00
Шевченкові ідеали і укр. дійсність. Накладом І. Франка	м. Львів	1892	3376	5-00

Українські баптисти. Накладом І. Франка	м. Львів	1895	3377	10-00
В. Будзиновський. Хлопська земля.	м. Львів		3378	1-00
В. Будзиновський. Хлопським коштом.	м. Львів		3379	1-00
Съезд галицько-русских ученых в 1848 г.	м. Львів	1898	3380	10-00
Л. Н. Толстой. Утро помещика.	м. Львів	1887	3381	10-00
Л. Боровиковський. Маруся.	м. Львів	1902	3382	15-00
Поезії Т. Шевченка. т. 1.	м. Львів	1867	3383	25-00
Н. Кобринська і О. Пчілка. Перший вінок.	м. Львів	1887	3384	25-00
Антологія руська. Збірник	м. Львів	1881	3385	15-00
Історія боротьби між релігією і наукою	м. Львів	1898	3386	10-00
М. П. Драгоманов і М. Павлик (1841–1895). Його юбілей, смерть.	м. Львів	1896	3387	30-00
Г. Гайне. Вибір поезій.	м. Львів	1892	3388	15-00
В. Навроцький. Твори. Т. 1.	м. Львів	1884	3389	10-00
Всього	17 книг			206-00

Комісія літературу оцінила як рідкісні книги на суму 206 крб. (двісті шість крб.).

Комісія: Бонь, Косів, Христич

ЛНІММІФ. – Архів музею. – Оп. 1. – Спр. 90. – Арк. 10. – Машинопис.

№ 107

1960 р., грудня 2. – Наказ № 68а по музею
про відрядження М. Давидової до Криворівні

З 2 грудня 1960 р. командирувати в Станіславську область
старшого наукового працівника музею тов. Давидову М. С.
з метою організації музею Івана Франка в с. Криворівня.

Срок командировки 5 днів.

Вихід на роботу 6 грудня 1960 р.

Директор музею Кіх М.

ЛНЛММІФ. – Архів музею. – Оп. 1. – Спр. 88. – Арк. 93. – Машинопис.

№ 108

1956 р. – Зі статті Володимира Дорошенка
«Радянське франкознавство»

Закінчу цей огляд ще згадкою про літературу, присвячену культові Франка. Під заголовком «Державний літературно-меморіальний музей Івана Франка у Львові» вийшов накладом Книжково-журнального Видавництва путівник по цьому музею (Львів, 1956, ст. 73 + 3 неп. + портрет у барвах і 15 окремих вкладок ілюстрацій).

Музей був заснований 10 жовтня 1940 року. Директором його призначено Франкового сина Петра. З приходом німців музей був зліквідований, а його приміщення зайняв нацистський достойник. Самого директора большевики вивезли й тепер у своїх виданнях подають, що він умер таки того ж самого року, як і вивезені акад. А. Кримський і акад. К. Студинський. Речі й обстанову Музею вивіз я до Наукового Т-ва ім. Шевченка та Національного музею. Про це очевидно в путівнику ні слова, наче музей існував безперебійно від дня заснування. Розташовано музей у дев'ятьох кімнатах за

звичайною в СРСР системою, де все підігнане для вихваляння марксизму-ленінізму та «передової» російської культури й літератури й її «великих» діячів. Про зв'язки Франка з рідним середовищем та з західноєвропейською літературою ні слова. Їх замовчують і не експонують. Очевидно впорядчики не проминули нагоди дзюгнути М. С. Грушевського. Архів і бібліотеку Франка, що їх він заповів Науковому Т-ву Шевченка, хотів був Петро Іванович забрати до музею, тепер большевики вивезли до Києва. Про львівський Музей помістив Василь Бережний в київській «Україні» репортаж під заг. «Франкові яблуні» (1956, ч. 14, стор. 6-7), в якому справедливо вказує на невідповідне оформлення Франкового кабінету, який цілком не нагадує, як виглядала його робітня за його життя. Керує музеєм і працюють у ньому люди цілком у франкознавстві невідомі.

Збірник «Української літературної газети» 1956. – Мюнхен: Видання «Українського товариства закордонних студій», 1957. – С. 46–47.

109

1956 р. – Рецензія Олексія Дея на путівник по музею

Рецензія на путівник по літературно-меморіальному музею Івана Франка в м. Львові (67 стор. машинопису)

Створення путівника по музею є фактично завершальним етапом будови й осмислення його експозиції. Путівникові, розповсюдженому значним тиражем, належить одна з першорядних ролей в популяризації музею серед широких мас, в донесенні до них ідейного спрямування, змісту та експонатних цінностей музею.

Досі, незважаючи на значний уже час існування літературно-меморіального музею Івана Франка у Львові, не було ство-

рено путівника по цьому музею. І це некорисно відбивалось не лише в ділянці популяризації даної культурно-освітньої установи, але і впливало на саму експозицію. Як відомо, добре зроблений, продуманий путівник сприяє певній стабілізації експозиції, не дає змоги кардинально міняти її за бажанням чи смаком кожного нового директора музею або кожної з комісій, що оглядають експозицію.

Дуже добре, що науковий колектив Львівського літературно-меморіального музею Івана Франка нарешті створив путівник по експозиції. В цілому він заслуговує позитивної оцінки, бо справляє добре враження як за своїм змістом, так і за повнотою розкриття експозиції музею. Путівник написано із глибоким знанням життя та діяльності І. Франка, боротьби навколо його спадщини, оцінки її в наші дні та значення цієї спадщини в історії української культури й революційного руху взагалі. Хорошою рисою путівника є також ясність викладу, доступність його для найширших кіл відвідувачів музею.

Зміст путівника, як і експозиції, що є його першоджерелом, в цілому охоплює головні моменти життя, творчості та революційної боротьби Івана Франка. Вони представлені в дев'яти кімнатах експозиції по таких вузлових темах: загальна характеристика діяльності І. Франка, його дитячі та юнацькі роки, формування революційного діяча в 1876–1880 рр., життя і творчість письменника в 80-х–90-х рр., діяльність І. Франка в 1900–1913 рр., останні роки життя, смерть і похорон, боротьба за вшанування пам'яті І. Франка в Західній Україні, вшанування пам'яті Івана Франка в СРСР, Іван Франко в народному мистецтві. Окреме місце в експозиції та в путівнику займає суто меморіальна частина – робочий кабінет письменника. Все це в путівнику відображено чітко, змістовно і цілком вірно з методологічного боку.

Рекомендуючи путівник Львівського літературно-меморіального музею Івана Франка до видання, раджу його авторам внести деякі незначні зміни, поправки та доповнення в його текст, зокрема:

Стор. 1. Твердження, що «На початку ХХ століття Франко завоював широке визнання і як видатний письменник», виправити, бо це сталося ще в 80-х рр. (після повістей «Борислав сміється», «Захар Беркут», збірки «З вершин і низин»).

Стор. 2. Опустити рядки, де говориться про думки Франка з приводу свого будинку, бо вони документально не стверджуються.

Стор. 17. Уточнити, що Франко ще в 1880 р. не «подорожував з науковою метою по Підкарпаттю», а їхав як репетитор в с. Нижній Березів.

Стор. 21. Оповідання «Микитичів дуб» і комедія «Рябина» – не варто ставити як тематично споріднені з оповіданням «Ліси і пасовиська».

Стор. 23-24. Варто додати один абзац про «Перший вінок», «Товариш», участь Франка в «Зорі».

Стор. 44. Замість 1904 треба 1907 (про висування Франка в Російську академію).

Стор. 44-45. Франко в 1912 році не був «на курортах Одеси». Він взагалі не був там на курорті, а жив у знайомих. І це було лише в 1909 році. Те, що писалось в одеській газеті за 26.XII. 1940 р. дуже сумнівне і ґрунтується на спогадах людей, які забули точну дату приїзду І. Франка в Одесу.

Стор. 48. Не раджу цитувати з М. Колодія, який вніс своїми «спогадами» чимало плутанини. Краще звернутись до спогадів самого попа – Т. Галущинського.

Стор. 61. Забагато говориться про потомків І. Франка. Вважаю, що це можна без шкоди для путівника випустити, незалежно від того, що в експозиції і є їх фото. Покаже те, що всі західноукраїнські трудящі одержали широкі права до праці й освіти, а не те, що діти і внуки письменника мають добрі посади.

Стор. 67. Назвати третій музей І. Франка.

Всі ці недоліки мають частковий характер і не можуть в якійсь мірі затримати рекомендації та підписання цього справді потрібного, широкого і змістовного путівника до друку.

кандидат філолог. наук О. Дей

№ 110

Повідомлення Юрія Назаренка
«Перший в історії України міжнародний ювіляр»

Перший в історії України міжнародний ювіляр

У листопаді 1955 року «Нестор» Київських літераторів Павло Ходченко написав текст: Клопотання до Радянського комітету захисту миру, щоб порушити в Стокгольмі на сесії Всесвітньої Ради Миру питання про перший в історії українського народу ювілей у міжнародному масштабі діяча української культури, інтернаціоналіста – Каменяра.

Пухом йому земля, Остап Вишня, прочитавши текст, сказав:

– Gut!

І підписав. За ним – Степан Олійник, Володимир Сосюра, Марія Тобілевич (дочка драматурга), Тарас Франко...

Згодом подали свої голоси: старі арсенальці, 17 колгоспників Черкащини та Київщини зі школи голів колгоспів, шахтарі Криворіжжя, колектив нині Ордена Леніна університету імені Івана Франка, Полтавський вагоноремонтний завод, колгоспники села Криворівні над Черемошем, академічний ордена Леніна театр імені Івана Франка в Києві, нар. арт. СРСР Амвросій Бучма, Марія Литвиненко-Вольгемут, нар. арт. СРСР Василь Касіян, академік АН Української РСР Левко Ревуцький, Башкирський комітет захисту миру (голова Мустай Карим), Спілка письменників Чуваської АРСР на чолі з нар. поетом АРСР Педером Хузангаєм, двічі Герой Соціалістичної Праці з Кіровоградщини Олександр Гіталов.

А в квітні 1956 року з Стокгольма Олександр Корнійчук привіз в червоній оксамитовій обкладинці постанову французькою мовою: Всесвітня рада Миру задовольнила клопотання Радянського комітету захисту миру про міжнародне вшанування Каменяра (1856 – 27 серпня 1956). Текст передано на вічне зберігання до музею у Львові. 476 документів про готування до сотої роковини Каменяра Тарас Франко по-

дарував у копіях: музеям Івана Франка у Львові, Криворівні, у селі Франковому, у Кабінет Франкознавства при Львівському університеті, у бібліотеку Академії Наук СРСР у Москві, в Публічну бібліотеку ім. Салтикова-Щедріна в Ленінграді, в Бібліотеку ім. В.І. Леніна БРСР у Мінську.

Чи не буде й 28 травня 1916–1966 р. ювілеєм Каменяра по лінії ЮНЕСКО, як 1964 був Тарас Шевченко?

Юрій Назаренко.

ЛНЛММІФ. – Фонди музею. – Група «Ор». – Ін. № 738.

№ 111

1956 р., серпня 26. – Спогад В. Матвєєва
«Чоло з печаттю важких дум»

Чоло з печаттю важких дум (із спогадів про І. Франка)

...Як ця книжечка попала до мене в красnojарську в'язницю в 1903 році важко сказати: «діла давно минулих днів...» Але ось перед самим моїм відходом «в партію» на північ мені хтось подарував дві книжечки. Одна з них в червоній палітурці – «Кобзаря» Шевченка, а друга в чорній потертій обкладинці – Франка «В поті чола»...

Памятається мені, що перше Франкове оповідання «На дні» я «проковтнув», і життя нашої тюрми, нашого підпілля встали переді мною з усією повнотою.

Мені було соромно за себе, що на протязі одного року я бачив стільки тюремної «шпани» і «Іванів», але до жодного з них не підійшов так, як автор цієї книжечки в особі свого Андрія Темери, який, потрапивши в середовище кримінальних, зумів підійти до них так близько, що їх людяність, їх душа стала перед ним у всій повноті. Мені здавалося, що я занадто абстрактно і холодно ставлюсь до оточуючих мене людей, мені соромно було за себе.

За цим оповіданням пішло друге, третє і так до останньої, порваної чиєюсь необережною рукою, сторінки. Я знову перечитав цю книгу. Переді мною в оповіданні «Schön schreiben» стояла частинка мого життя, моїх дитячих літ, в інших оповіданнях – життя моїх приятелів. Словом, це було життя праці, життя «в поті чола»...

Таке було моє знайомство з Іваном Франком, в далеких хащах Сибіру. В той час хтось із моїх українських приятелів прислав цитату із вірша, відмітивши її іменем Франка:

Щастя хочеш ти дізнати –
Щастя дурно не дається,
Тільки той його придбає,
Хто за нього в бою б'ється.

Через 5 років після моєї першої серйозної втечі з Сибіру я опинився втретє в Харкові і, щоб глибше зрозуміти український рух, близько зійшовся з українською молоддю, придивлявся до таких «батьків», як Микола Міхновський, Кость Бич-Любенський; тут вперше мене глибоко зацікавила українська художня література. А тому, коли в 1909 році харківська поліція стала мене втретє висилати за межі України і всіх «населених пунктів» Росії, то я захопився за поїздку в Галичину.

Яким прекрасним містом мені здавався тоді Львів! Привітно мене, росіянина за походженням, зустріли в «Науковому товаристві імені Шевченка» Іван Кревецький і Володимир Гнатюк. Зараз же посадили мене за роботу – я повинен був написати історію промисловості на Україні, почавши з гірничозаводської, матеріалів про яку у мене набралось багато під час перебування в статбюро ради з'їзду гірничих промисловців; та я вже й раніше писав в журналі «Экономист России».

Життя львівської української маси інтелігенції було таким, що їй по плечу була альбомна поезія Пачовського з його Ганусями та іншими танцюючими панночками із «Росипаних перлів», де замість перлів були прості скельця.

І ось на цьому фоні я швидко зустрівся з автором книжки, яка очарувала мене в сибірській глушині, – Іваном Франком. Це було на засіданні «Наукового товариства імені Шевченка».

За великим столом в просторому світлому залі засідало вже досить багатолюдне зібрання українських вчених. Головував «сам» Михайло Грушевський, в тоні якого, зовнішньо любязнім, почувся «хазяїн», а у ввічливості інших тоді прослизала якась опозиція. Я був чоловік новий, а тому з інтересом придивлявся до всього. Проти мене висів портрет Івана Франка, але його самого на зібранні не було.

Під час розгляду моєї роботи в зал ввійшов якийсь невідомий мені чоловік... Зібрання якось відразу зупинилось, навіть сам Грушевський зупинився на півслові: видно було, що з тим, хто ввійшов, рахуються. Я хотів було запитати, хто це з такими хворими очима і страшною задумою на обличчі. Але в цей момент мій погляд упав на портрет на стінці, і я пізнав у прибулому Івана Франка.

Хтось з учених підбіг до Франка, розстебнув на його пальті гудзики, зняв пальто, шапку, любязно підставив йому стілець до столу. Франко сидів, опустивши трохи обличчя, що ще сильніше відтіняло його задумливість, заховавши руки під стіл. Ці руки, виявилось, були вже остаточно паралізовані.

– Зараз ми розглянули роботу добродія Матвеева про економічний розвиток України і ту частину, з якою він нас познайомив, схвалили надрукувати в «Студіях», – знайомив Грушевський Франка з тим, що обговорювалось в цей момент на зібранні.

– Так... так... так... – підтакував Франко. – Але я хотів вказати добродію Матвееву, щоб він у своїй роботі дав загальний фон економічного розвитку України – це економіку Росії, тому що без цього буде незрозумілим і економічне життя України. Точно так само можна говорити про економічне життя галицької України без економіки Австрії...

Я до цього часу знав Франка як белетриста, знав дещо з його поезії, дещо з його історичних праць, але тут, на зі-

бранні, я побачив, що і в питаннях економічних він у себе дома. Поради його були слухними. Лише згодом я побачив у Франка рідкісний універсалізм, різносторонність. З ним можна було говорити майже про все.

Вдруге зустрівши Франка в коридорі «Наукового товариства», я повинен був йому передати зошит із своїми оповіданнями. На цей раз ми якось перейшли на мій інтернаціоналізм, що я, будучи великоросом, на Україні ще в 1902 році наполягав в підпільній роботі на необхідності української мови, на мою роботу в литовській партії. Я чекав осудження з боку Франка, але він, говорячи про націоналізм і шовінізм, висловився так:

– Не дивуйтеся тим, що я не схожий трохи на знайомого вам Миколу Міхновського і на наших націонал-патріотів, я теж трохи... інтернаціоналіст... Через це я писав в польській, чеській і німецькій пресі. Як вам відомо, я раджу перекладати на українську мову великоруських письменників. Мене за це не дуже-то люблять. Може, ви читали мою книжку «Мій Ізмарагд». По-моєму, майбутнє належить соціалізму, але я сам мужик, мій батько був сільським ковалем, і я на мужицькі гроші одержав освіту. Я повинен був працювати для мужиків. Я думаю, що людство рухається через розвиток національної культури до спільнолюдської інтернаціональної культури. Помилку роблять ті, які говорять, що в інтернаціоналі повинна панувати національність російська або німецька, а тому асимілюйтесь останні народності в ім'я прогресу. Кожна культурна нація вкладе свою власну частинку в загальну скарбницю культури. Чим культурніший народ, тим більше він має інтернаціональних рис.

Ця розмова глибоко врізалася в мою пам'ять, вона дещо освітила і з моїх шукань і, крім того в розмовах з іншими галицькими діячами вона мені служила ніби масштабом для виміру демократичності й українства.

В. Матвеев.

«Молодь України» (Київ), 26 серпня 1956 р.

№ 112

Хронологія святкувань сторіччя з дня народження І. Франка

**Хроніка святкувань сторіччя
з дня народження І. Франка**

9 квітня 1956 року Всесвітня Рада Миру прийняла рішення про відзначення століття з дня народження І. Франка у всесвітньому масштабі. В Радянському Союзі на протязі 1955–1956 років йшла підготовка до відзначення цієї знаменної дати. У містах України були створені спеціальні ювілейні комісії по підготовці і проведенні ювілею І. Франка. Всією роботою по підготовці і проведенню цього свята керував Республіканський Урядовий Комітет під головуванням М. П. Бажана. По містах і селах нашої країни трудящі урочисто святкували столітній ювілей письменника.

26 серпня 1956 р. в рідному селі І. Франка відбувся урочистий мітинг. З Дрогобицької, Львівської, Станіславської і інших областей сюди прибули люди на святкування цієї визначної дати. На мітингу було більше 30 тисяч чоловік. Мітинг відкрив секретар парторганізації колгоспу В. І. Соломчак. На мітингу виступили: голова Дрогобицького облвиконкому І. Й. Яворський, від колгоспної молоді виступила ланкова Лідія Джеджула; бібліотекар Діна Кащій. В цей день в клубному залі відбулась ювілейна сесія Підбузької районної та Івано-Франківської Рад депутатів трудящих. Сесію відкрив голова Підбузького Райвиконкому т. Лобусевич. З доповіддю виступив викладач української літератури (зав. кафедрою української літератури Дрогобицького педінституту) М. І. Домницький. На мітингу виступила сучасниця І. Франка Розалія Гаврилик. Після закінчення ювілейної сесії всі відправились на свято пісні і танцю. На святі виступив зведений хор учасників художньої самодіяльності міст Дрогобича, Борислава, Стрия, Самбора, Підбузького і Сколівського районів.

25–26 серпня на північно-східній околиці села Івана Франка, біля пам'ятного дуба відбувся обласний зліт юних туристів-

краєзнавців Дрогобицької області, присвячений століттю з дня народження І. Франка.

26 і 27 серпня урочисті вечори відбулися в Дрогобичі, Бориславі, Станіславі, Тернополі, Чернівцях, Ужгороді, а також в районах і селах, зв'язаних з ім'ям І. Франка: в Криворівні, Жаб'є, Косові, Кутах, Буркуті, Явірнику, Самборі, Миколаєві і інших.

26 серпня у Львові в приміщенні театру опери і балету відбулось урочисте засідання, присвячене століттю з дня народження І. Франка. Урочисте засідання відкрила заступник голови Виконкому Львівської Обласної Ради депутатів трудящих М. С. Кіх. З доповіддю про життя і діяльність І. Франка виступив Юрій Мельничук. У виступах взяли участь: робітник електролампового заводу, член Радянського Комітету Захисту Миру Я. Мальчевський, ректор Львівського державного університету Є. Лазаренко, колгоспниця артіль ім. Калініна Івано-Франківського району О. Дзядзяк, письменниця Ірина Вільде, композитор М. Колесса.

27 серпня у Львові на Личаківському кладовищі на могилі І. Франка відбувся багатолюдний мітинг. На мітингу виступили: інженер автобусного заводу тов. Макар, колгоспниця артіль ім. Шевченка Глинянського району Львівської області тов. Новак, робітник ремонтного заводу Львівського трамвайно-тролейбусного управління тов. Цибрух, поет Ростислав Братунь. Мітинг завершився покладенням вінків на могилу Каменяра.

25–27 листопада у Львові в приміщенні Будинку актора відбулось виїзне поширене засідання Президії Українського театрального товариства та правління Львівського відділення УТТ, присвячене постановкам творів І. Франка на радянській сцені.

30 серпня у Львові в Будинку вчених відбувся вечір, присвячений ювілею І. Франка. Вечір підготували рада Будинку вчених разом з кафедрою української літератури Львівського університету ім. І. Франка.

27 серпня в Одесі в літньому театрі обласної філармонії відбулось урочисте засідання виконкому міської Ради депутатів трудящих, міськкому КП України і обласного ювілейного

комітету, присвячене століттю з дня народження І. Франка. З доповіддю про життя і творчість письменника виступив доцент держуніверситету імені Мечнікова К. Данилко.

27 серпня в Одесі на будинку бувшої гостиниці «Версаль» по вул. Карла Лібкнехта № 42 встановлено меморіальну дошку з написом: «В цьому будинку в 1909 році жив великий український письменник Іван Франко». Урочисті вечори в честь ювілею І. Франка відбулись в Ковелі, Вінниці, Херсоні, Ворошиловграді, Черкасах і в інших містах України.

Крім відзначення століття з дня народження І. Франка в день 26–27 серпня на місцях, в ювілейні дні Республіканський Урядовий Ювілейний Комітет провів свої засідання у Києві, Львові, Дрогобичі, в селі І. Франка і в Бориславі.

26 серпня до Києва на святкування століття з дня народження І. Франка прибули діячі науки і культури з Москви, Ленінграда, Білорусії, Узбекистану, Грузії, Молдавії, Латвії, Казахстану і інших братніх республік, а також зарубіжні друзі – представники Польщі, Болгарії, Чехословаччини, Угорщини, Румунії, Німецької Демократичної Республіки, представники українських прогресивних організацій Канади. Учасники ювілейних свят відправились пароплавом «Гоголь» у Канів на могилу Т. Г. Шевченка.

26 серпня в Каневі біля підніжжя пам'ятника Т. Г. Шевченка відбувся мітинг, який завершився покладенням вінків. Мітинг відкрив секретар Канівського райкому КП України П. К. Сокол. У виступах взяли участь: Заступник голови Спільноти радянських письменників України Л. М. Новиченко, поет М. Т. Рильський, заступник голови облвиконкому Черкаської області Л. Л. Снисаренко, робітник Смілянського паровозоремонтного заводу ім. Шевченка К. О. Білокінь, правнук великого кобзаря І. А. Шевченко, письменник І. Рябокляч, член Всесвітньої Ради Миру колумбійський письменник Хорхе Саломеа Борда, член делегації прогресивних українців Канади Іван Вір, письменниця Марія Комісарова, поети Андрій Малишко, Платон Воронько, Любов Забашта, Микола Нагнибіда.

27 серпня у Київському державному академічному театрі опери та балету УРСР ім. Т. Г. Шевченка відбулось урочисте засідання Республіканського Урядового Ювілейного Комітету, присвячене століттю з дня народження І. Франка. На урочисте засідання прибули члени Республіканського Урядового Ювілейного Комітету, члени президії і секретарі ЦК КП України товариші М. С. Гречуха, М. М. Гурєєв, М. Т. Кальченко, М. В. Підгорний, І. С. Сенін, Н. Д. Бубновський, С. В. Червоненко, голова Радянського Комітету Захисту Миру, секретар правління Спілки радянських письменників СРСР М. С. Тихонов, представник Всесвітньої Ради Миру колумбійський письменник Хорхе Саломеа Борда, керівник делегації Товариства об'єднаних українців Петро Прокопчак, син І. Франка – Тарас Іванович Франко, сучасники І. Франка і інші. З доповіддю про життя і діяльність І. Франка виступив Павло Тичина.

28 серпня у Києві на площі, що носить ім'я І. Франка, відкрито пам'ятник Каменяреві (скульптори А. Ю. Білостоцький і О. О. Супрун). Мітинг відкрив секретар Київського міськкому партії М. С. Синиця. На мітингу виступили: Голова Ради Міністрів УРСР М. Т. Кальченко, поет М. Т. Рильський, коваль заводу «Ленінська кузня» В. Г. Трищук, віце-президент Академії наук УРСР Г. М. Савін, внучка Івана Франка – Зіновія Тарасівна Франко, народний артист СРСР Г. П. Юра, студентка Київського державного університету ім. Т. Г. Шевченка Л. Ф. Дяковець.

28 серпня у Києві відбувся прийом, організований Республіканським Урядовим Комітетом для гостей, що прибули на святкування ювілею великого Каменяра.

29 серпня в колонному залі Української республіканської філармонії відбувся пленум правління Спілки письменників України, присвячений сторіччю з дня народження Івана Франка. Пленум відкрив голова правління Спілки письменників України О. Гончар. У виступах взяли участь: поет, академік М. Рильський, сучасники І. Франка Д. Я. Лукіянович та М. Ю. Яцків, білоруський письменник Пилип Пестрак, поль-

ський письменник Річард Матушевський, азербайджанський письменник Алі Кара-огли Велієв, чуваський письменник Олексій Талвір, композитор П. О. Козицький, грузинський письменник Шалва Дадіані, румунський письменник Марін Преда, поет В. Сосюра, казахський письменник Нуртазін Теміргалі, болгарський письменник Тодор Харманджієв, литовський письменник Пакштеліс Юозас, угорська письменниця Ланаї Шарлоті, заступник голови Співки чехословацьких письменників Карел Розенбаум, член делегації Товариства об'єднаних українських канадців Юрій Кренц, узбецький письменник Султанов Ізат, туркменський письменник Сейтлієв Кара, молдавський письменник Леонід Корняну, латвійський письменник Карл Краулінь, син І. Франка Тарас Іванович.

30 серпня у Києві в приміщенні клубу Ради Міністрів УРСР відбувся перегляд кінофільмів, присвячених І. Франку.

30–31 серпня у Києві проходила ювілейна сесія загальних зборів Академії наук УРСР. На сесії були присутні академіки, діячі культури Радянської України, учені Російської Федерації, Білорусії, Грузії, Молдавії, Вірменії, Латвії, Туркменії та інших братніх республік, а також Болгарії, Чехословаччини, Угорщини, Польщі, Румунії, Німецької Демократичної Республіки, делегація Товариства об'єднаних українців Канади.

1 вересня 1956 року до м. Львова на святкування ювілею Івана Франка прибули члени Республіканського Урядового Ювілейного Комітету, гості з м. Києва, братніх республік Радянського Союзу, а також іноземні делегації. В числі делегатів були: генеральний секретар Товариства об'єднаних українців Канади Петро Прокопчак, болгарський вчений Сімеон Русакієв, чехословацький академік Андрій Мраз, румунський письменник Марін Преда, заступник голови Співки чехословацьких письменників Карел Розенбаум, академік Німецької Демократичної Республіки Едвард Вінтер, угорський вчений Імре Тренчені-Вальдапфель, польський письменник Юліан Стрийковський, члени канадської делегації Іван Вір, Юрій Кренц, Василь Глуханюк.

2 вересня учасники ювілейних свят, що прибули до Львова, поклали вінки на могилу Івана Франка. Біля могили відбувся мітинг, який відкрив львівський письменник Петро Козланюк. У виступах взяли участь: російська поетеса М. Комісарова, український поет А. Малишко, таджицький письменник Амін-Заде, від делегації канадців виступив Іван Вір. В цей же день гості відвідали музей Івана Франка, побували в Львівському університеті ім. І. Франка, в Публічній бібліотеці, на Львівському автозаводі.

3 вересня біля головного корпусу Львівського державного університету ім. І. Франка в урочистій обстановці закладено пам'ятник великому Каменяреві. Мітинг після відкриття пам'ятника відкрив голова виконкому Львівської обласної Ради депутатів трудящих С. В. Стефаник. На мітингу виступив голова Республіканського Урядового Ювілейного Комітету М. П. Бажан, слюсар заводу «Львівсільмаш» М. В. Грабовський, ланкова колгоспу ім. Івана Франка Бродівського району П. В. Бусь, директор Львівського філіалу Центрального музею В. І. Леніна Б. К. Дудикевич, поет Д. Павличко. В цей день в актовому залі Львівського університету відкрилась виїзна сесія відділу суспільних наук Академії наук УРСР. Сесію відкрив президент Академії наук УРСР академік О. В. Палладін. З доповідями про творчість Івана Франка виступили: професор І. П. Крип'якевич, академік О. І. Білецький, професор Єрьомін, від Академії наук Грузинської РСР – академік К. П. Корсакас, Вірменської РСР – академік Й. А. Орбелі, від Польської Академії наук професор Ярослав Якубець, від Чехословацької – доктор Ярослав Вавра, від Болгарської – професор С. Руссакієв, Угорської – академік Імре Тренчені-Вальдапфель, Румунської – академік Еусебіу Камілар, Німецької Демократичної Республіки – академік Едвард Вінтер, від імені українців Канади – керівник делегації Петро Прокопчак і інші.

4 вересня в м. Дрогобичі, в приміщенні музично-драматичного театру відбулися урочисті збори трудящих, присвячені 100-літтю з дня народження Івана Франка. На зборах були

присутні члени Республіканського Урядового Ювілейного Комітету, діячі науки, письменники України та братніх республік СРСР, зарубіжні гості. Урочисті збори відкрив голова виконкому обласної Ради депутатів трудящих І. Й. Яворський. З доповіддю про Івана Франка виступив директор Дрогобицького педагогічного інституту т. Підпригорщук.

4 вересня група учасників ювілейних свят виїхала до м. Борислава. Тут в Палаці культури відбулися урочисті збори, присвячені ювілею Івана Франка. В президію зборів були обрані: М. О. Тихонов, М. П. Бажан, керівник делегації ТОУК Петро Прокопчак та інші. Збори відкрив член Республіканського Урядового Ювілейного Комітету, депутат Верховної Ради СРСР, майстер буріння Є. М. Гринчак.

5 вересня в селі Івана Франка Підбузького району Дрогобицької області в приміщенні сільського клубу відбулось засідання Республіканського Урядового Ювілейного Комітету, присвячене 100 роковинами з дня народження великого Каменяра.

6 вересня 1956 року у Львівському державному театрі опери і балету імені Івана Франка відбулось урочисте заключне засідання Республіканського Урядового Ювілейного Комітету, присвячене сторіччю з дня народження Івана Франка.

29 серпня в Москві у Великому залі консерваторії імені П. І. Чайковського відбулось урочисте засідання на честь І. Франка, організоване правлінням Спілки письменників СРСР, Радянським Комітетом Захисту Миру, Слов'янським Комітетом СРСР. На засіданні були присутні: Заст. Міністра Культури СРСР В. І. Пахомов, видатні московські письменники, представники письменницьких організацій України, Білорусії, внучка І. Франка – Зіновія Тарасівна, прогресивний діяч Канади І. Вір, голова Всесвітньої Ради Миру, колумбійський письменник Хорхе Саломеа Борда, бразильський письменник Мендес. З доповіддю про життя і творчість І. Франка виступив дійсний член Академії наук УРСР професор М. К. Гудзій. Століття з дня народження І. Франка урочисто святкували трудящі Ленінграда, Горького, Мінська, Чебоксар, Тамбова,

Азербайджана, Вірменії, Грузії і ряду інших міст братніх республік Радянського Союзу.

Наукові сесії, присвячені сторіччю з дня народження І. Франка

10–13 вересня у Львівському державному університеті імені І. Франка проходила наукова сесія, присвячена сторіччю з дня народження І. Франка. В сесії взяли участь вчені Львівського університету, Академії наук УРСР, Одеського університету, Чернівецького університету, Чехословацької Академії наук, Ленінградського відділення Академії наук СРСР, Академії наук Литовської РСР, Словацької Академії наук, вчені Польщі, Болгарії.

17–18 вересня у Москві в приміщенні конференц-залу Інституту світової літератури ім. Горького відбулась наукова сесія, присвячена сторіччю з дня народження І. Франка. Сесію підготували Інститут світової літератури ім. Горького Академії наук СРСР і Інститут літератури ім. Шевченка Академії наук УРСР. Такі ж наукові сесії відбулися у Київському педінституті (6, 8 вересня), Житомирському педінституті (27 серпня по 2 вересня), Харківському університеті (8–10 вересня), Дрогобицькому педінституті (27 серпня по 2 вересня), Ужгородському університеті (10–11 вересня), Чернівецькому університеті (4, 7–13 вересня), Станіславському педінституті, Дніпропетровському університеті, Одеському університеті і інших.

Святкування сторіччя з дня народження І. Франка за кордоном

Чехословацька Народна Республіка

В 1955 році у Чехословаччині був утворений загально-державний комітет по відзначенню в Чехословаччині столітнього ювілею І. Франка. Заходи по проведенню цього ювілею

були проведені Слов'янським Комітетом Чехословаччини, Чехословацьким комітетом захисників миру, Спілкою чехословацько-радянської дружби, Спілкою чехословацьких письменників.

В травні 1955 р. у Пряшеві відбулась загальнодержавна конференція про чехословацько-українські зв'язки. Конференція була присвячена століттю з дня народження і сорокаліттю з дня смерті І. Франка.

9 червня 1956 р. у Празі в клубі Міністерства енергетики відбувся франківський вечір. З ювілейною промовою виступив др. Генік-Березовський. В клубі чехословацьких письменників відбувся другий франківський вечір.

22 вересня 1966 р. в Празі на так званому Слов'янському острові в «Будинку художників» була відкрита меморіальна дошка Івану Франкові з барельєфом письменника. Тут Іван Якович у травні 1891 р. виступав з промовою на першому з'їзді слов'янської прогресивної молоді.

25 вересня 1956 р. в Празі в залі міської бібліотеки відбулась ювілейна сесія на честь І. Франка. Сесію відкрив проректор Карлового університету проф. Карел Крейчі. З ювілейною промовою виступив проф. Юліус Доланський.

Китайська Народна Республіка

27 серпня 1956 р. в м. Пекіні відбулись ювілейні збори, присвячені століттю з дня народження Івана Франка. З доповіддю про життя і творчість І. Франка виступив заступник генерального секретаря Товариства китайсько-радянської дружби, член правління Спілки китайських письменників Го Бао-цюань. З промовою про Івана Франка виступив член президії Спілки радянських письменників України, Герой Радянського Союзу Ю. Збанацький.

Пекінське Товариство китайсько-радянської дружби організувало в парку Бейхай м. Пекіна фотовиставку, присвячену життю і творчості І. Франка.

Румунська Народна Республіка

27 серпня 1956 р. в Румунській Народній Республіці у зв'язку зі сторіччям з дня народження Івана Яковича Франка відкрилась декада української літератури та мистецтва.

У франківських торжествах у Бухаресті взяла участь делегація Української РСР на чолі з О. Корнійчуком.

Канада

6–8 липня 1956 р. в Канаді у м. Вінніпегу заходом Товариства об'єднаних українських канадців було проведено святкування століття з дня народження І. Франка.

6 липня 1956 р. у Вінніпегу в Українському робітничому домі розпочався фестиваль драматичних вистав. Були поставлені на сцені інсценізовані оповідання І. Франка «До світла», «Олівець» та одноактна п'єса «Будка Ч. 27».

7 липня 1956 р. у Вінніпегу відбулось урочисте відкриття пам'ятника і музею І. Франка. Мітинг відкрив голова місцевого ювілейного комітету Антін Білецький. Привітання від народів УРСР передав радник посольства СРСР в Оттаві Є. П. Демченко, від прогресивних українців США поет Микола Тарновський, від Канадського конгресу миру д-р Дж. Ендікотт.

Пам'ятник І. Франкові відкрив Дмитро Стецишин, один із найстаріших діячів українського робітничого руху у Вінніпегу. Музей І. Франка відкрили Кирило Томашівський, перший учитель української робітничої дитячої школи у Вінніпегу Денис Мельник.

7–8 липня 1956 р. у великому Вінніпегському залі відбувся фестиваль-концерт української пісні, музики і танцю, на якому було присутніх більше 8 тисяч чоловік.

Вінок Івану Франкові / Упоряд. А. А. Каспрук.

Ред кол.: О. С. Дяченко, Ю. С. Кобилецький, А. А. Каспрук, О. С. Пащенко, Л. І. Смілянський. – Київ: Радянський письменник, 1957. – С. 623–630.

Fig. 10-8

ОРГАН ПРАВДЛИВІЯ СПІЛКИ ПИСЬМЕННИКІВ УКРАЇНИ

DA 17 (LIT)

[illegible]

Орган управління спілки письменників України

1

До 100-річчя з дня народження великого українського письменника Івана Франка

Рішення Всесвітньої Ради Миру

100 років з дня народження великого українського письменника Івана Франка

Міжнародний день письменників народної творчості

195

Рішення Всесвітньої Ради Мир,
15 серпня п. о. минає 100 років з дня народження великого українського
письменника Івана Франка. Всесвітня Рада Мир прийняла рішення швидко ві-
значити цей великий аспект країн у часі великих гуманістичних подій 1958
року.

[Faint, illegible handwritten notes at the bottom of the page.]

[Handwritten signature]

سید محمد

Dakofam
47-nd. m. 2008

12 (12-11-1)

2 Cth

of the

Shree & Jagan
Kote Ganesha

Class

droda maslin
= 月 3 号 - (am)

۱۰۰

1875

Miss Pollock
Cedar Grove

THE

2.9. 1941

[Faint handwritten text]

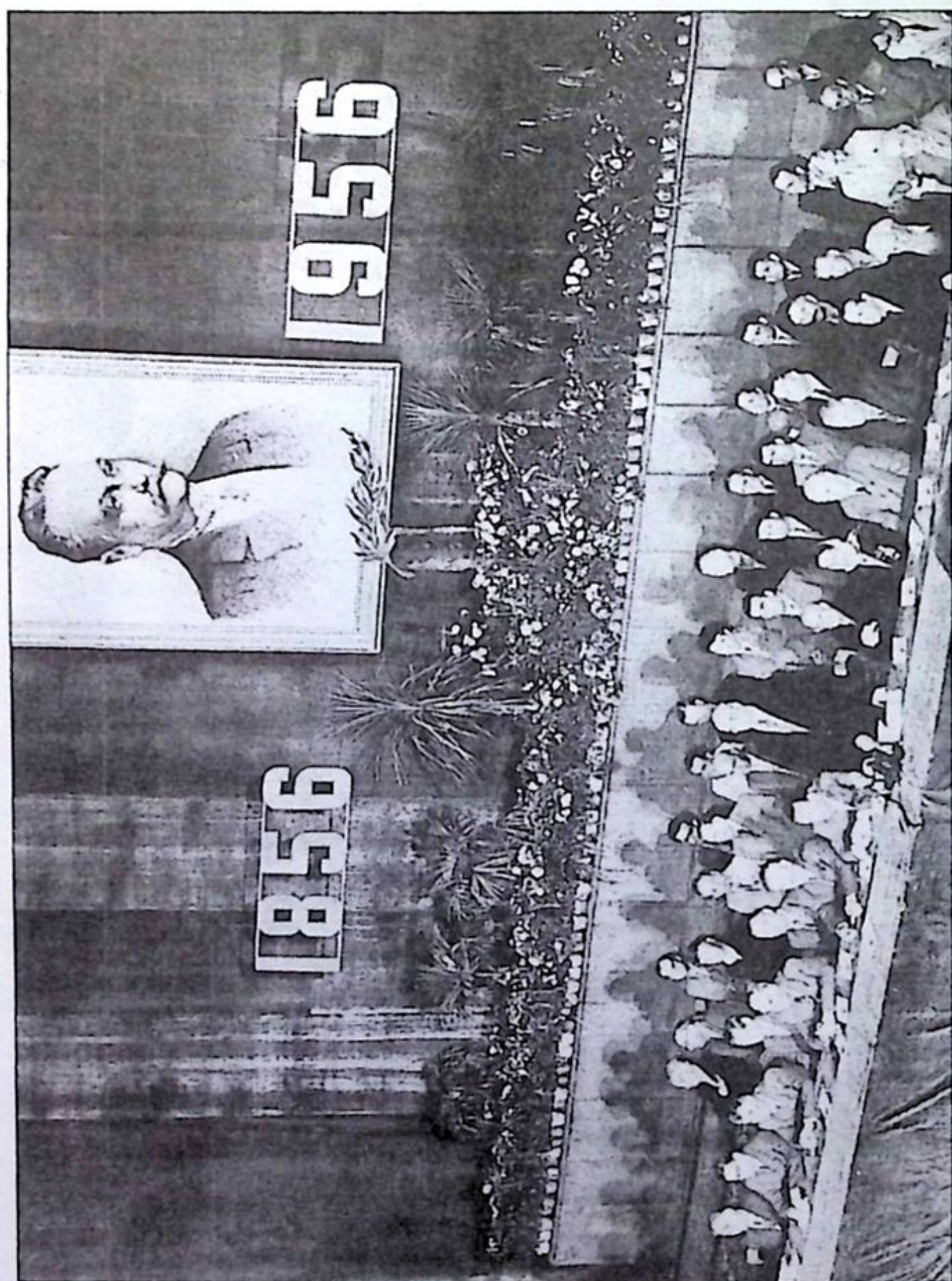
...the ...

1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100. 101. 102. 103. 104. 105. 106. 107. 108. 109. 110. 111. 112. 113. 114. 115. 116. 117. 118. 119. 120. 121. 122. 123. 124. 125. 126. 127. 128. 129. 130. 131. 132. 133. 134. 135. 136. 137. 138. 139. 140. 141. 142. 143. 144. 145. 146. 147. 148. 149. 150. 151. 152. 153. 154. 155. 156. 157. 158. 159. 160. 161. 162. 163. 164. 165. 166. 167. 168. 169. 170. 171. 172. 173. 174. 175. 176. 177. 178. 179. 180. 181. 182. 183. 184. 185. 186. 187. 188. 189. 190. 191. 192. 193. 194. 195. 196. 197. 198. 199. 200. 201. 202. 203. 204. 205. 206. 207. 208. 209. 210. 211. 212. 213. 214. 215. 216. 217. 218. 219. 220. 221. 222. 223. 224. 225. 226. 227. 228. 229. 230. 231. 232. 233. 234. 235. 236. 237. 238. 239. 240. 241. 242. 243. 244. 245. 246. 247. 248. 249. 250. 251. 252. 253. 254. 255. 256. 257. 258. 259. 260. 261. 262. 263. 264. 265. 266. 267. 268. 269. 270. 271. 272. 273. 274. 275. 276. 277. 278. 279. 280. 281. 282. 283. 284. 285. 286. 287. 288. 289. 290. 291. 292. 293. 294. 295. 296. 297. 298. 299. 300. 301. 302. 303. 304. 305. 306. 307. 308. 309. 310. 311. 312. 313. 314. 315. 316. 317. 318. 319. 320. 321. 322. 323. 324. 325. 326. 327. 328. 329. 330. 331. 332. 333. 334. 335. 336. 337. 338. 339. 340. 341. 342. 343. 344. 345. 346. 347. 348. 349. 350. 351. 352. 353. 354. 355. 356. 357. 358. 359. 360. 361. 362. 363. 364. 365. 366. 367. 368. 369. 370. 371. 372. 373. 374. 375. 376. 377. 378. 379. 380. 381. 382. 383. 384. 385. 386. 387. 388. 389. 390. 391. 392. 393. 394. 395. 396. 397. 398. 399. 400. 401. 402. 403. 404. 405. 406. 407. 408. 409. 410. 411. 412. 413. 414. 415. 416. 417. 418. 419. 420. 421. 422. 423. 424. 425. 426. 427. 428. 429. 430. 431. 432. 433. 434. 435. 436. 437. 438. 439. 440. 441. 442. 443. 444. 445. 446. 447. 448. 449. 450. 451. 452. 453. 454. 455. 456. 457. 458. 459. 460. 461. 462. 463. 464. 465. 466. 467. 468. 469. 470. 471. 472. 473. 474. 475. 476. 477. 478. 479. 480. 481. 482. 483. 484. 485. 486. 487. 488. 489. 490. 491. 492. 493. 494. 495. 496. 497. 498. 499. 500. 501. 502. 503. 504. 505. 506. 507. 508. 509. 510. 511. 512. 513. 514. 515. 516. 517. 518. 519. 520. 521. 522. 523. 524. 525. 526. 527. 528. 529. 530. 531. 532. 533. 534. 535. 536. 537. 538. 539. 540. 541. 542. 543. 544. 545. 546. 547. 548. 549. 550. 551. 552. 553. 554. 555. 556. 557. 558. 559. 560. 561. 562. 563. 564. 565. 566. 567. 568. 569. 570. 571. 572. 573. 574. 575. 576. 577. 578. 579. 580. 581. 582. 583. 584. 585. 586. 587. 588. 589. 590. 591. 592. 593. 594. 595. 596. 597. 598. 599. 600. 601. 602. 603. 604. 605. 606. 607. 608. 609. 610. 611. 612. 613. 614. 615. 616. 617. 618. 619. 620. 621. 622. 623. 624. 625. 626. 627. 628. 629. 630. 631. 632. 633. 634. 635. 636. 637. 638. 639. 640. 641. 642. 643. 644. 645. 646. 647. 648. 649. 650. 651. 652. 653. 654. 655. 656. 657. 658. 659. 660. 661. 662. 663. 664. 665. 666. 667. 668. 669. 670. 671. 672. 673. 674. 675. 676. 677. 678. 679. 680. 681. 682. 683. 684. 685. 686. 687. 688. 689. 690. 691. 692. 693. 694. 695. 696. 697. 698. 699. 700. 701. 702. 703. 704. 705. 706. 707. 708. 709. 710. 711. 712. 713. 714. 715. 716. 717. 718. 719. 720. 721. 722. 723. 724. 725. 726. 727. 728. 729. 730. 731. 732. 733. 734. 735. 736. 737. 738. 739. 740. 741. 742. 743. 744. 745. 746. 747. 748. 749. 750. 751. 752. 753. 754. 755. 756. 757. 758. 759. 760. 761. 762. 763. 764. 765. 766. 767. 768. 769. 770. 771. 772. 773. 774. 775. 776. 777. 778. 779. 780. 781. 782. 783. 784. 785. 786. 787. 788. 789. 790. 791. 792. 793. 794. 795. 796. 797. 798. 799. 800. 801. 802. 803. 804. 805. 806. 807. 808. 809. 810. 811. 812. 813. 814. 815. 816. 817. 818. 819. 820. 821. 822. 823. 824. 825. 826. 827. 828. 829. 830. 831. 832. 833. 834. 835. 836. 837. 838. 839. 840. 84

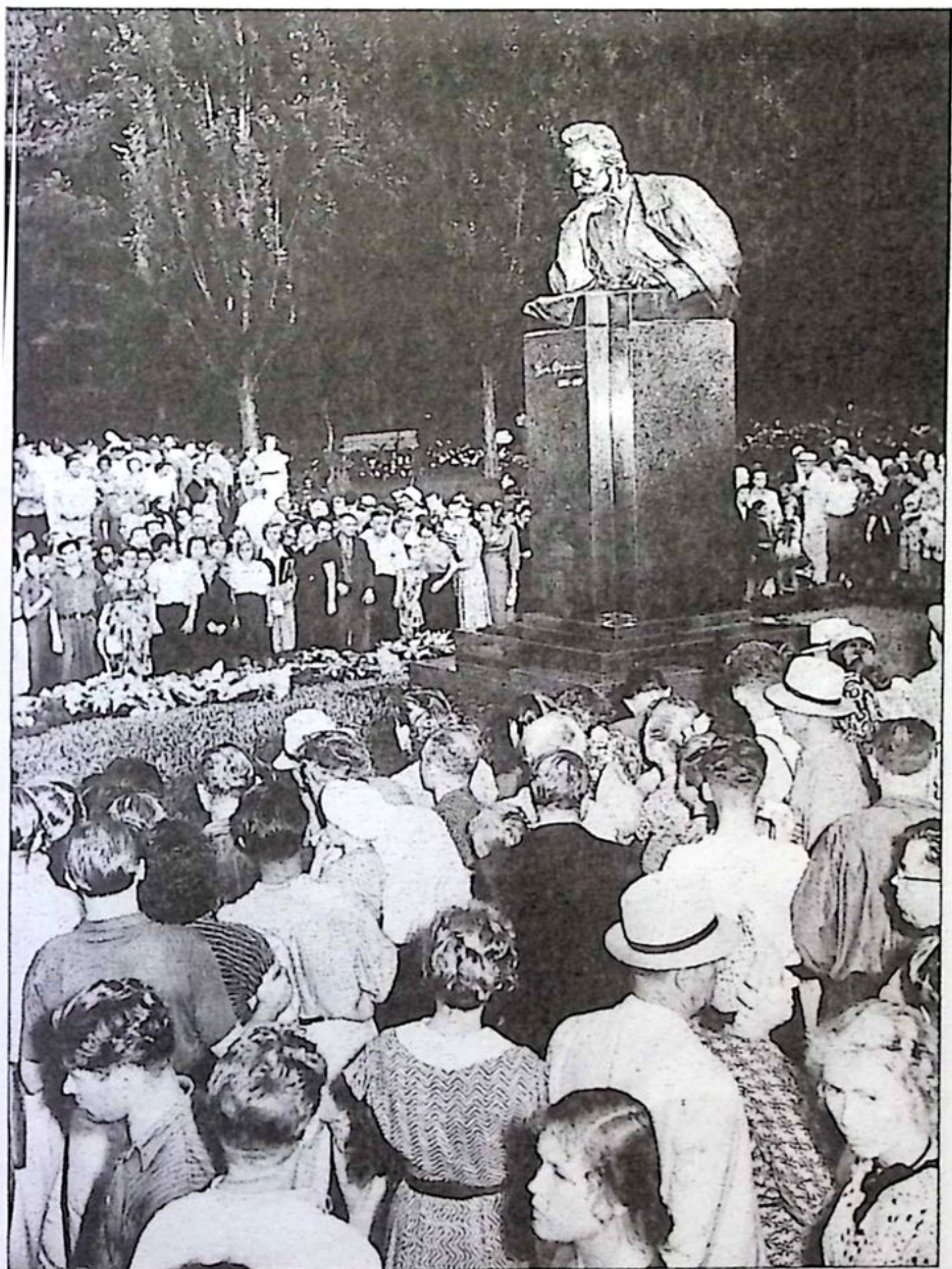
ення Всесвіт

Mury

Рішення Всесвітньої Ради Миру

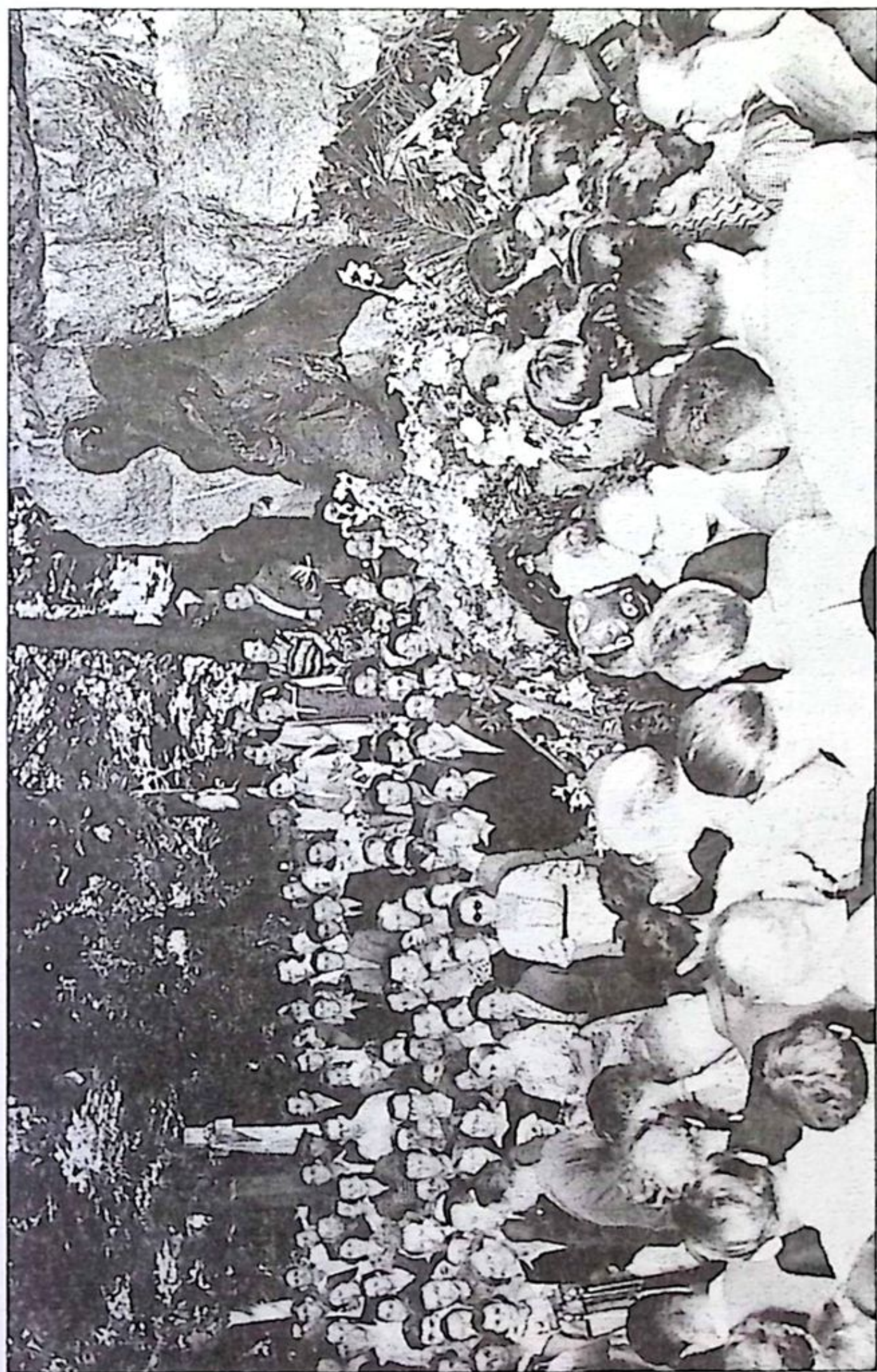
Республіканська ювілейна сесія, присвячена 100-літтю з дня народження І. Франка
в Київському театрі опери та балету ім. Т. Шевченка

Відкриття пам'ятника І. Франкові в Києві.
Скульптори О. Супрун і А. Білостоцький. 28 серпня 1956 р.

Засідання Франківської ювілейної сесії в оперному театрі у Львові

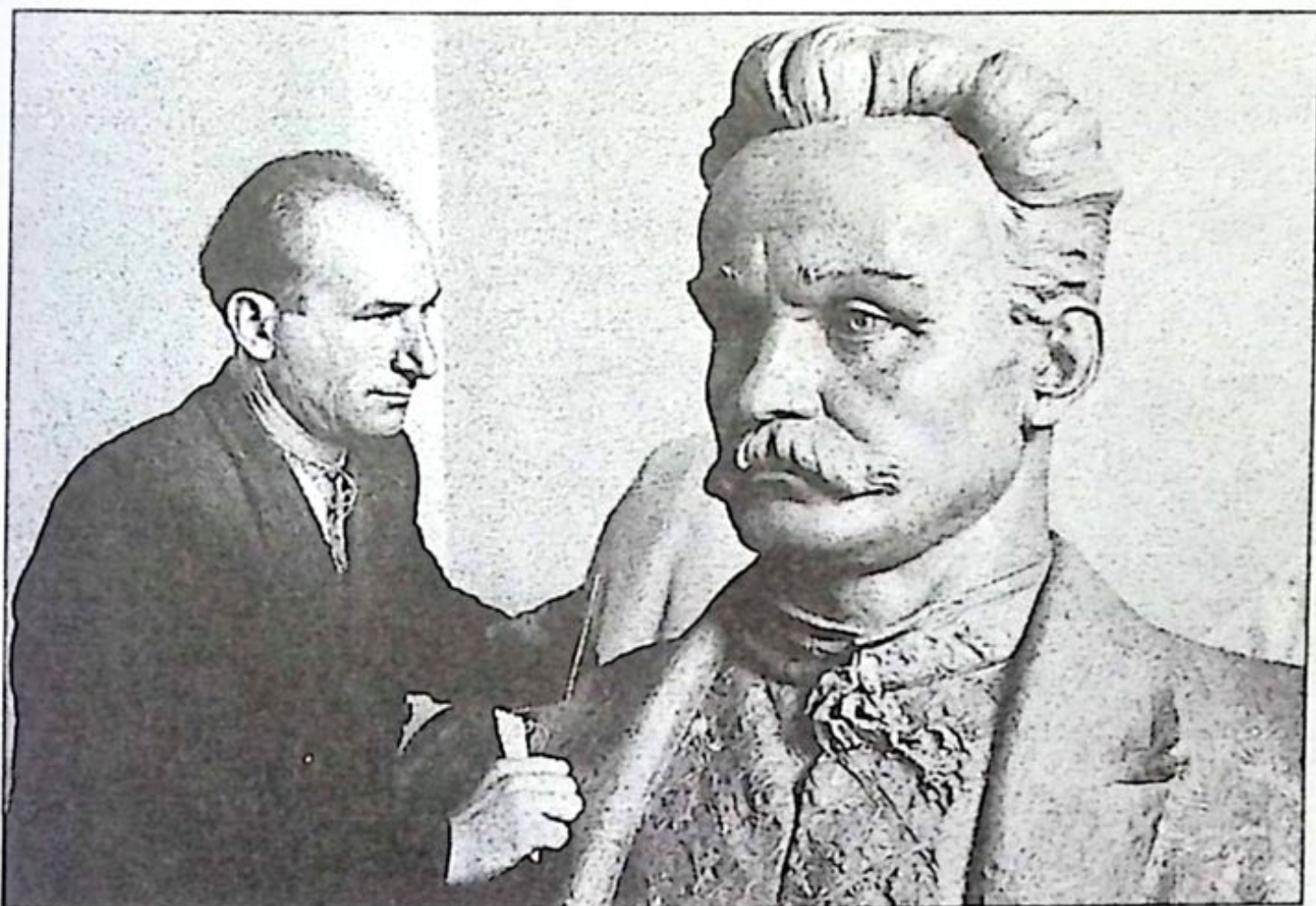
Мітинг на могилі Івана Франка 27 серпня 1956 р.

*Любомир Дмитерко, Микола Бажан, Максим Рильський,
Павло Тичина несуть вінок на могилу І. Франка. 1956 р.*

*Любов Забашта, Євген Давидяк, Михайло Рудницький
біля музею І. Франка. 1956 р.*

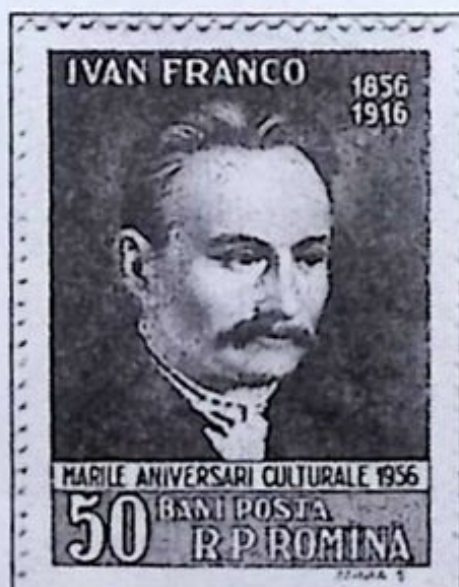
Скульптор В. Сколоздра за роботою над погруддям І. Франка

Сучасники Івана Франка в редакції журналу «Жовтень». 1956 р.

Екскурсію в музеї І. Франка проводить В. Ней. 1956 р.

Марки з портретом І. Франка,
видані до столітнього ювілею письменника

Арка, поставлена 1956 р.
на місці садиби Франків у Нагуєвичах

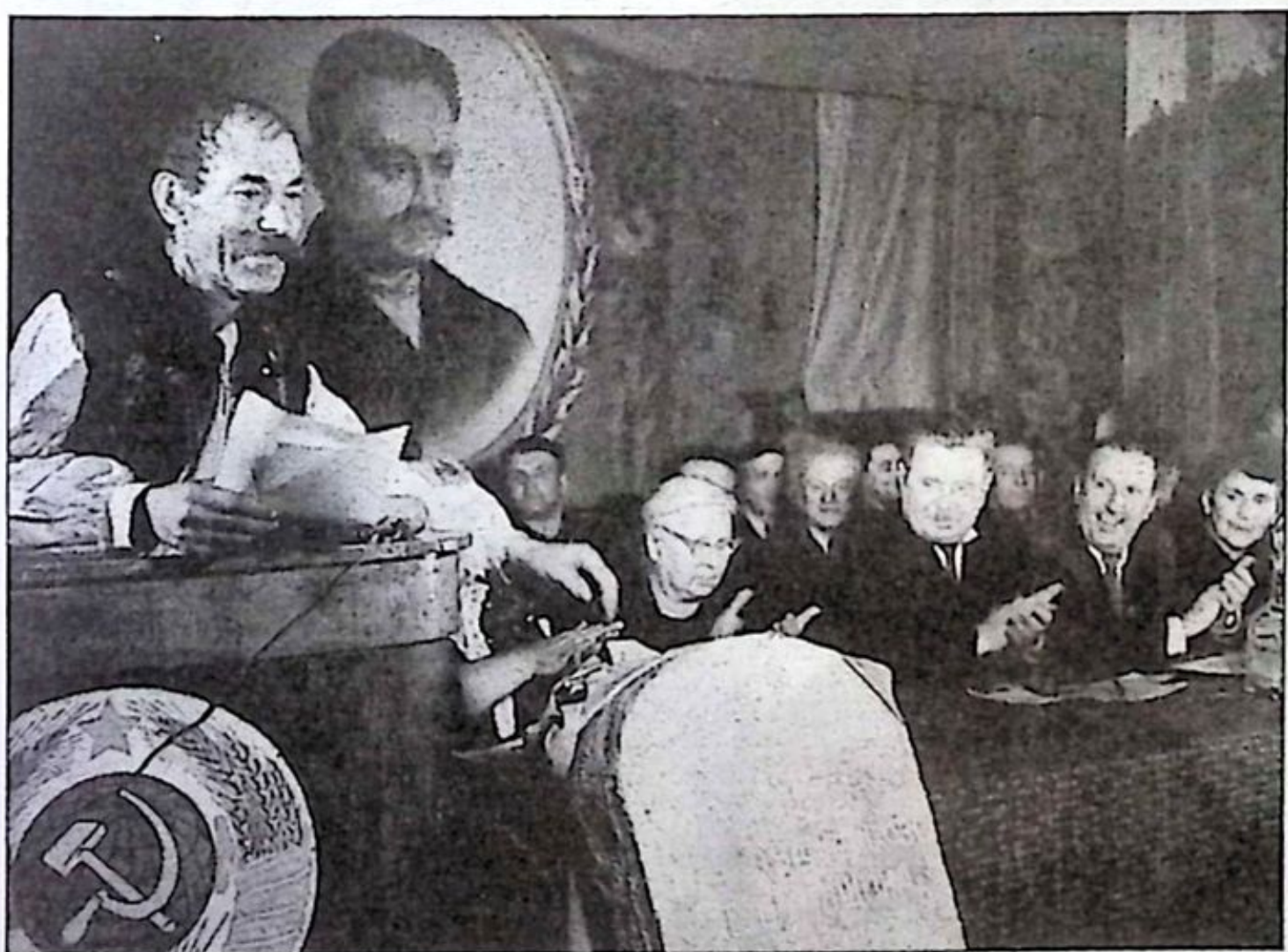
*Святкування 100-літнього ювілею І. Франка
в рідному селі письменника. Виступає М. Тихонов*

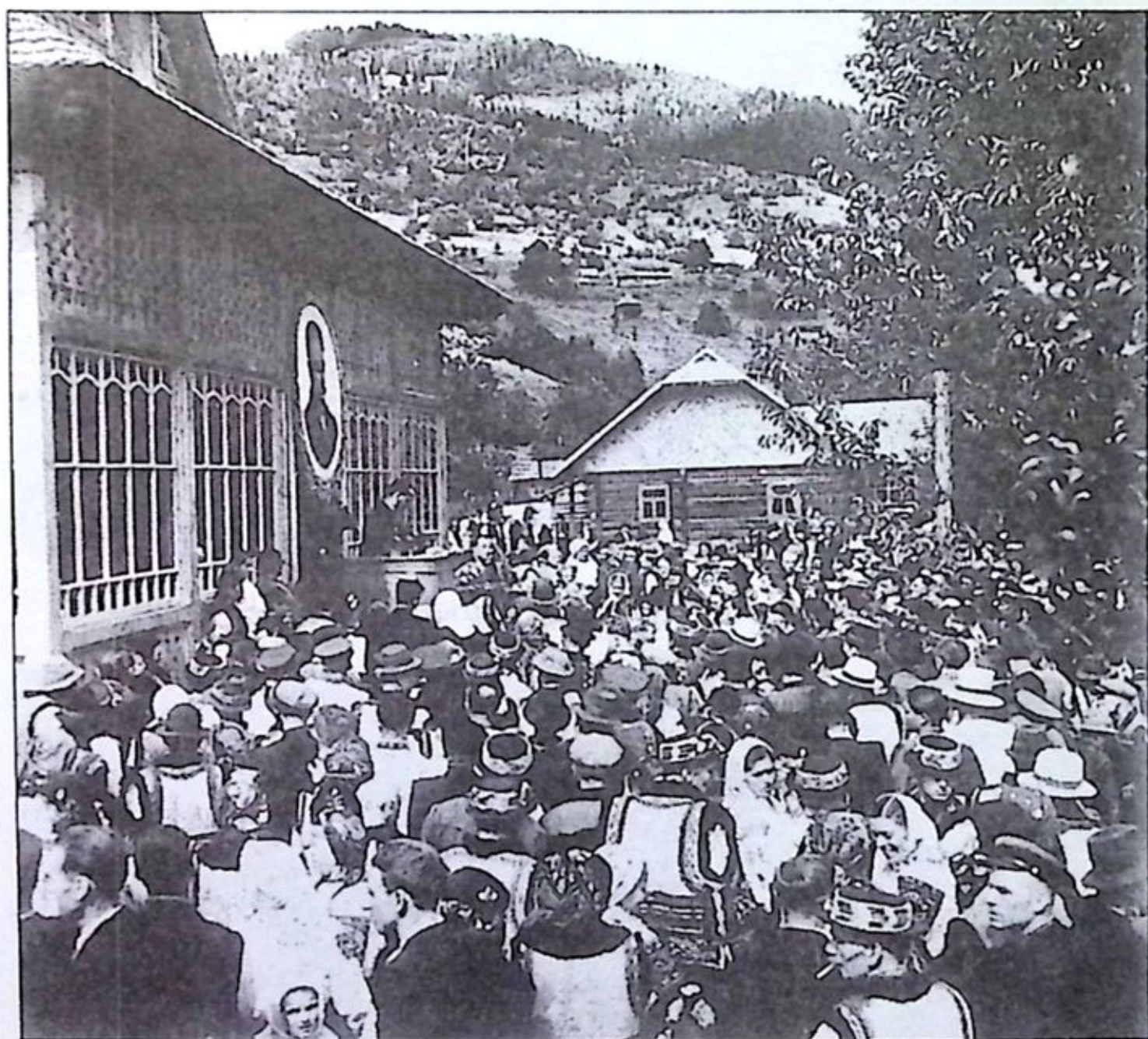
*Канадський письменник Іван Вір
серед молоді в Нагуєвичах у дні ювілею*

На святкуванні у Нагуєвичах виступає Дмитро Павличко

Урочисте засідання у дні ювілею І. Франка в Криворівні

Святкування 100-літнього ювілею І. Франка в Криворівні

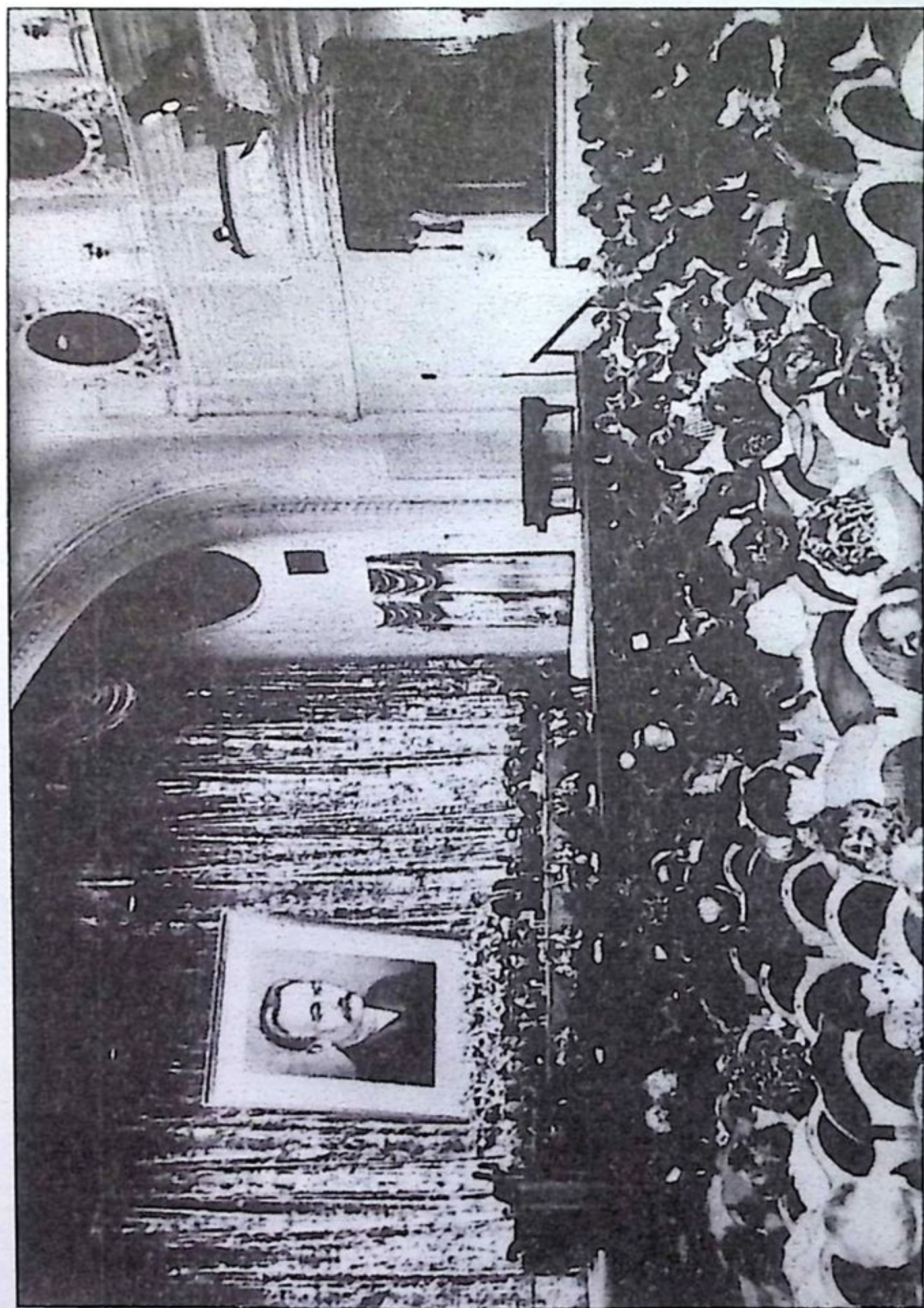
*Директор музею у Криворівні
Платонида Хоткевич веде екскурсію*

М.С. ДАВИДОВА

**ЛІТЕРАТУРНО-МЕМОРІАЛЬНИЙ
МУЗЕЙ
ІВАНА ФРАНКА
У КРИВОРІВНІ**

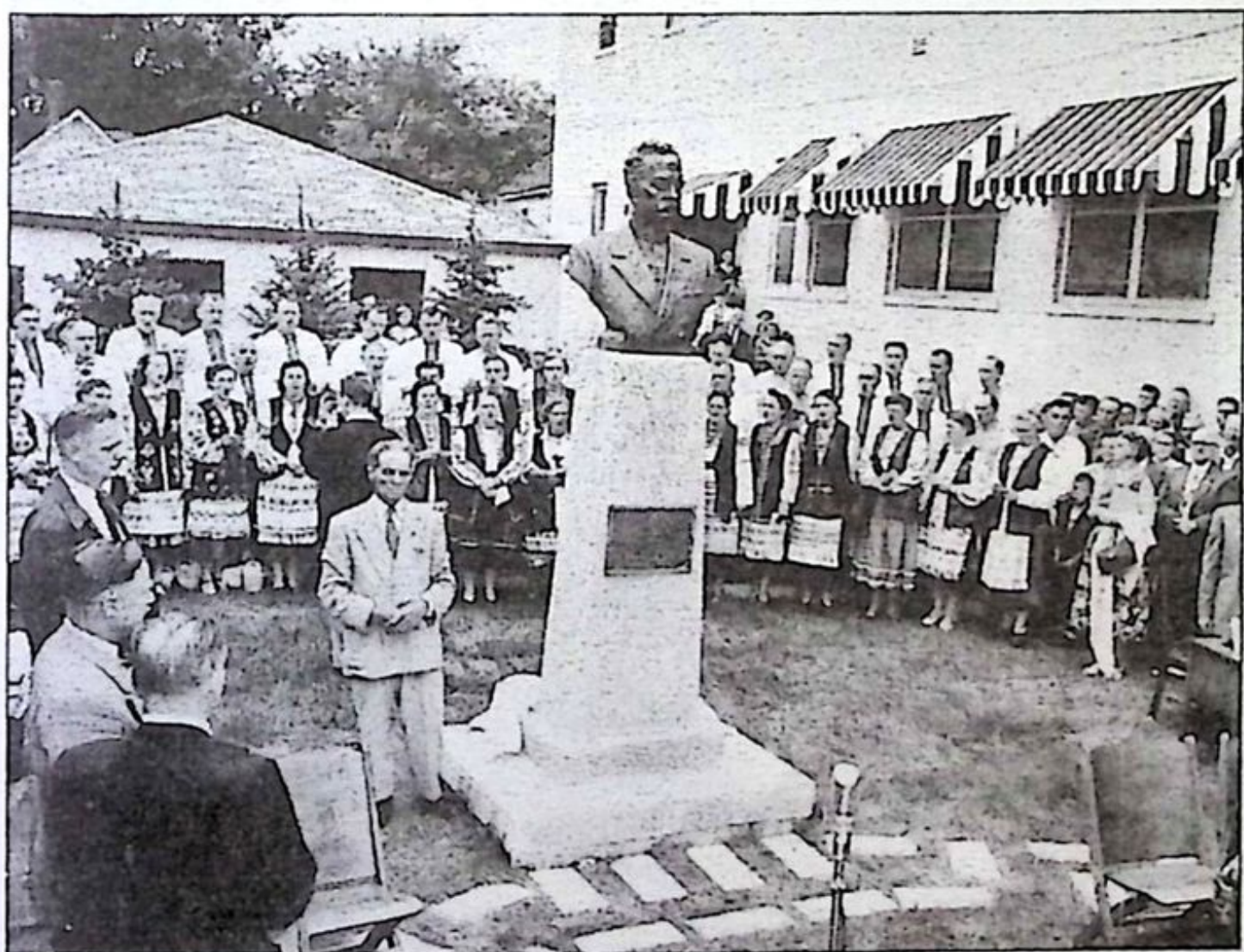
*Путівник по музею
І. Франка в Криворівні*

Урочисе засідання з нагоди 100-літнього ювілею І. Франка у Московській консерваторії

Ювілейна Франківська медаль,
викарбувана Ленінградським монетним двором

Відкриття пам'ятника І. Франкові у місті Вінніпезі (Канада).
Виступає Д. Стецишин. 7 липня 1956 р.

Будинок музею Івана Франка у Вінніпезі

На відкритті пам'ятника І. Франкові
і музею письменника у Вінніпезі

Франківське свято у Вінніпезі

Джеймс Ендікотт –
голова канадського
конгресу миру,
член Всесвітньої
Ради Миру
виступає
на відкритті
пам'ятника і музею
І. Франка у Вінніпезі

Учасники драматичного гуртка міста Вінніпез
у виставі за оповіданням І. Франка «Оловець»

*Українські жінки з провінції Манітоба,
які вишили рушники для музею Івана Франка у Вінніпезі*

ПРОПАМ'ЯТНА КНИГА

ОСНОВОПОЛОЖНИКІВ

**ЯКІ СВОЇМИ ЖЕРТВАМИ ДОПОМОГЛИ
СПОРУДИТИ І ВЛАШТУВАТИ**

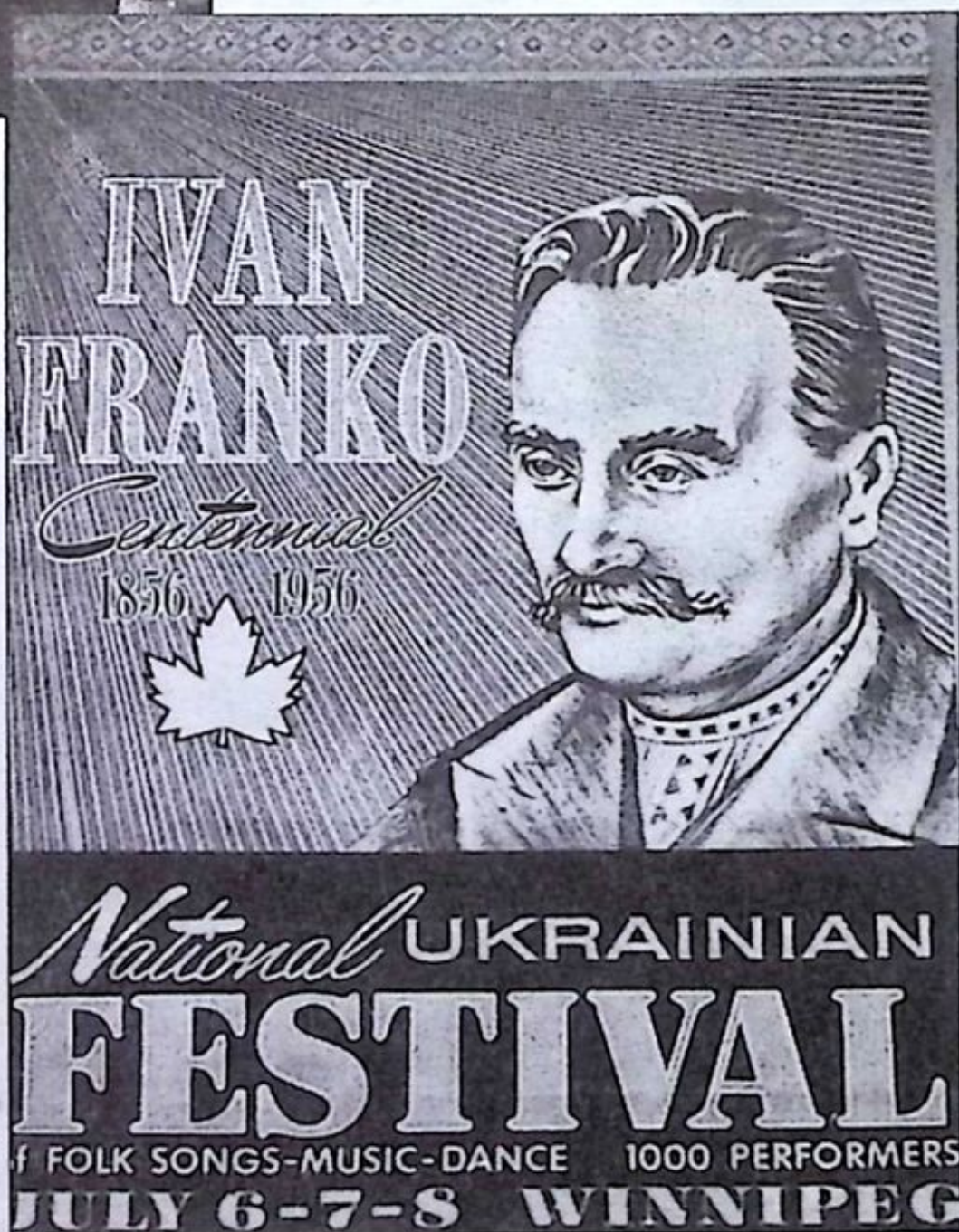
***Музей Івана Франка
у Вінніпезу***

1956 - 1957

*Пам'ятна книга,
в якій записані
прізвища людей Канади,
які дали пожертви
на побудову будинку музею
Івана Франка у Вінніпезі*

Дочка І. Франка
 Анна Франко-Ключко
 виступає на святкуванні
 100-літнього ювілею І. Франка,
 яке відбулося 11 липня 1956 р.
 у Торонто (Канада)

Плакат
 з портретом
 Івана Франка,
 виданий у Канаді
 1956 р.

АННА ФРАНКО-КЛЮЧКО
ІВАН
ФРАНКО
І ЙОГО РОДИНА

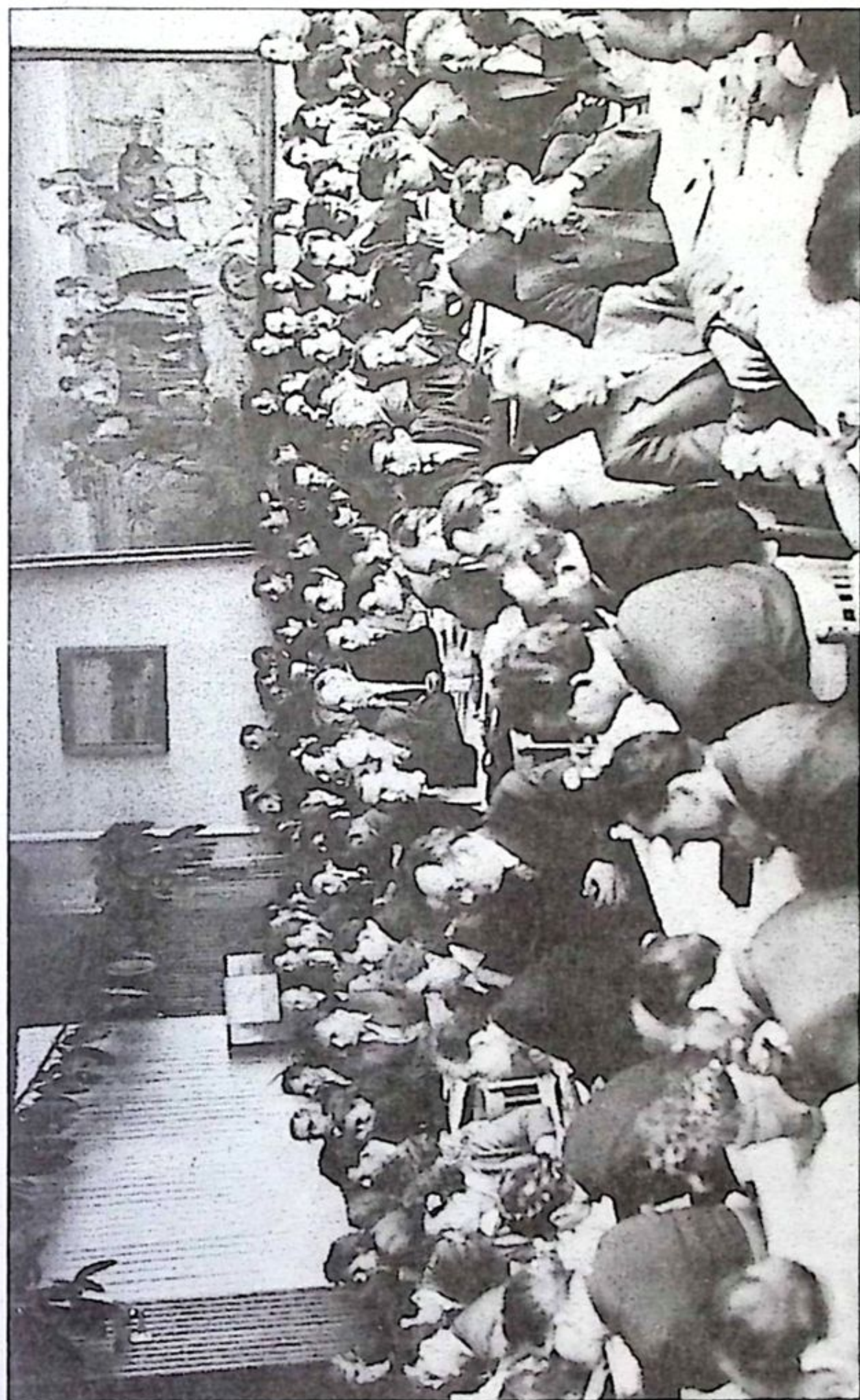
СПОМИНИ

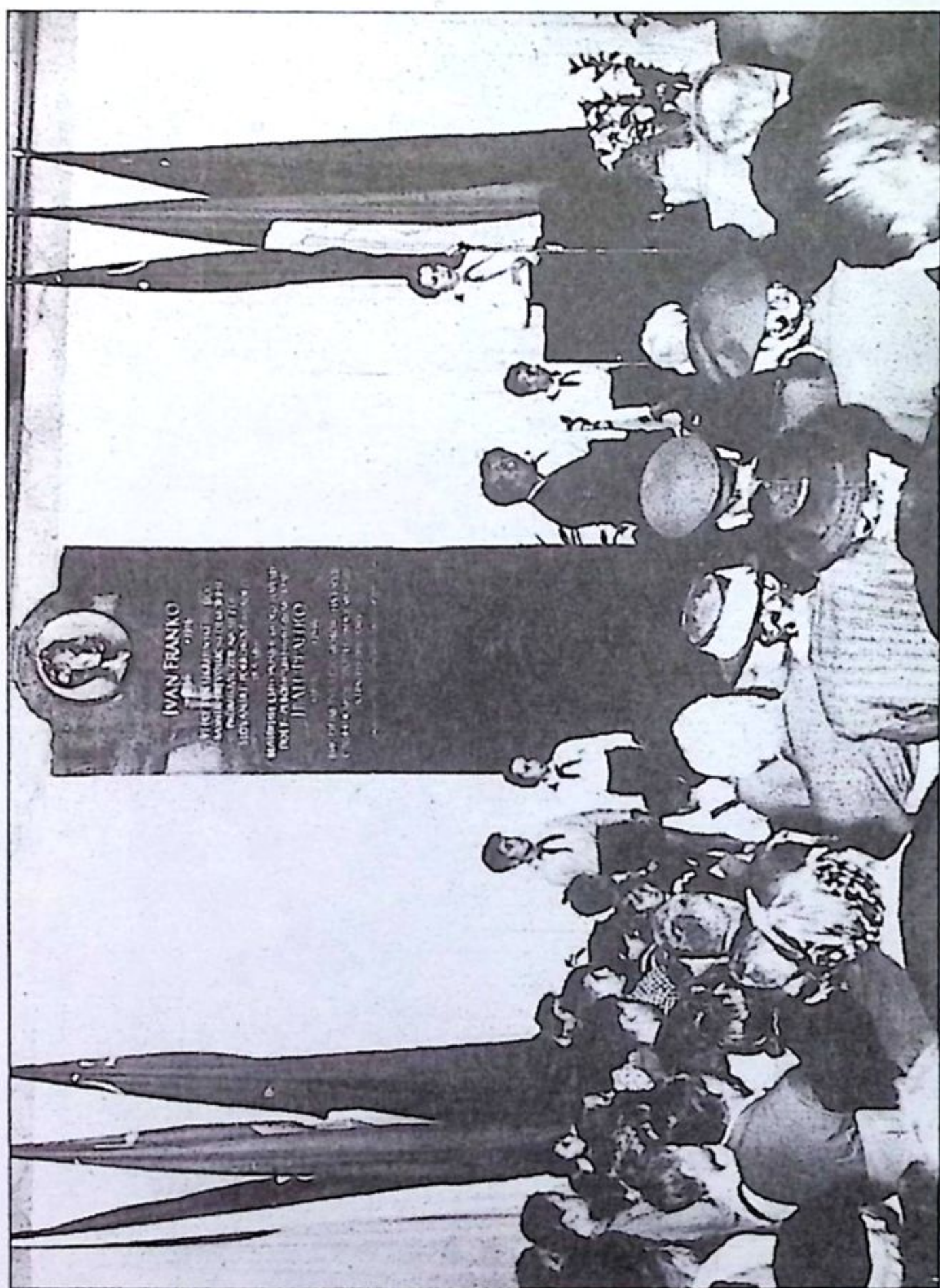
Книга Анни Франко-Ключко
«Іван Франко і його родина», видана 1956 р.

Анна Франко-Ключко – донька Івана Франка

Учасники наукової конференції, присвяченої столітньому ювілею Івана Франка,
яка відбулася в Братиславі у травні 1956 р.

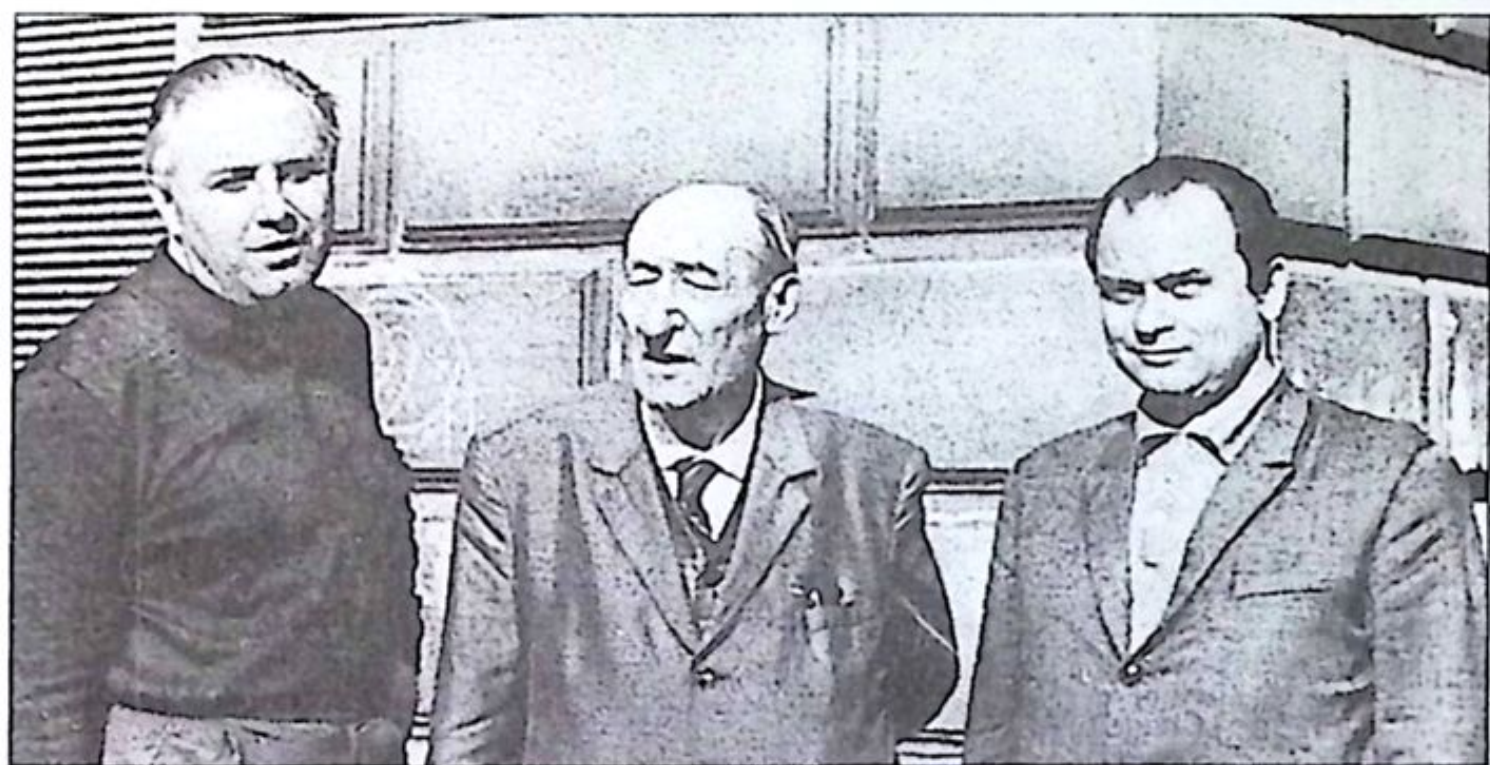
Відкриття меморіальної дошки з барельєфом Івана Франка
на Слов'янському Острові в Празі у дні святкування ювілею І. Франка

Подружжя Мольнарів –
Марія Мундяк
Михайло Мольнар –
упорядники збірника
«Зв'язки Івана Франка
в чехах і словаках»,
виданого 1957 р.

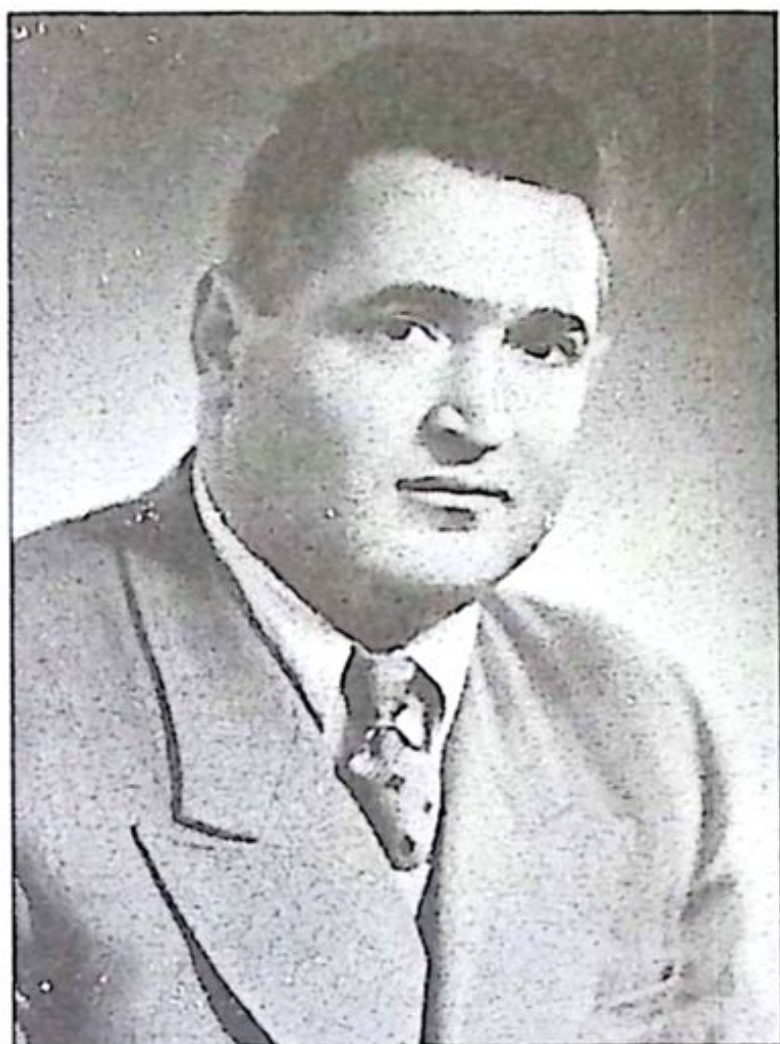
Сучасник Івана Франка
чеський вчений
Франтішек Главачек
і український поет
Дмитро Павличко

*Львівський вчений Володимир Моторний,
Франтішек Главачек та Дмитро Павличко*

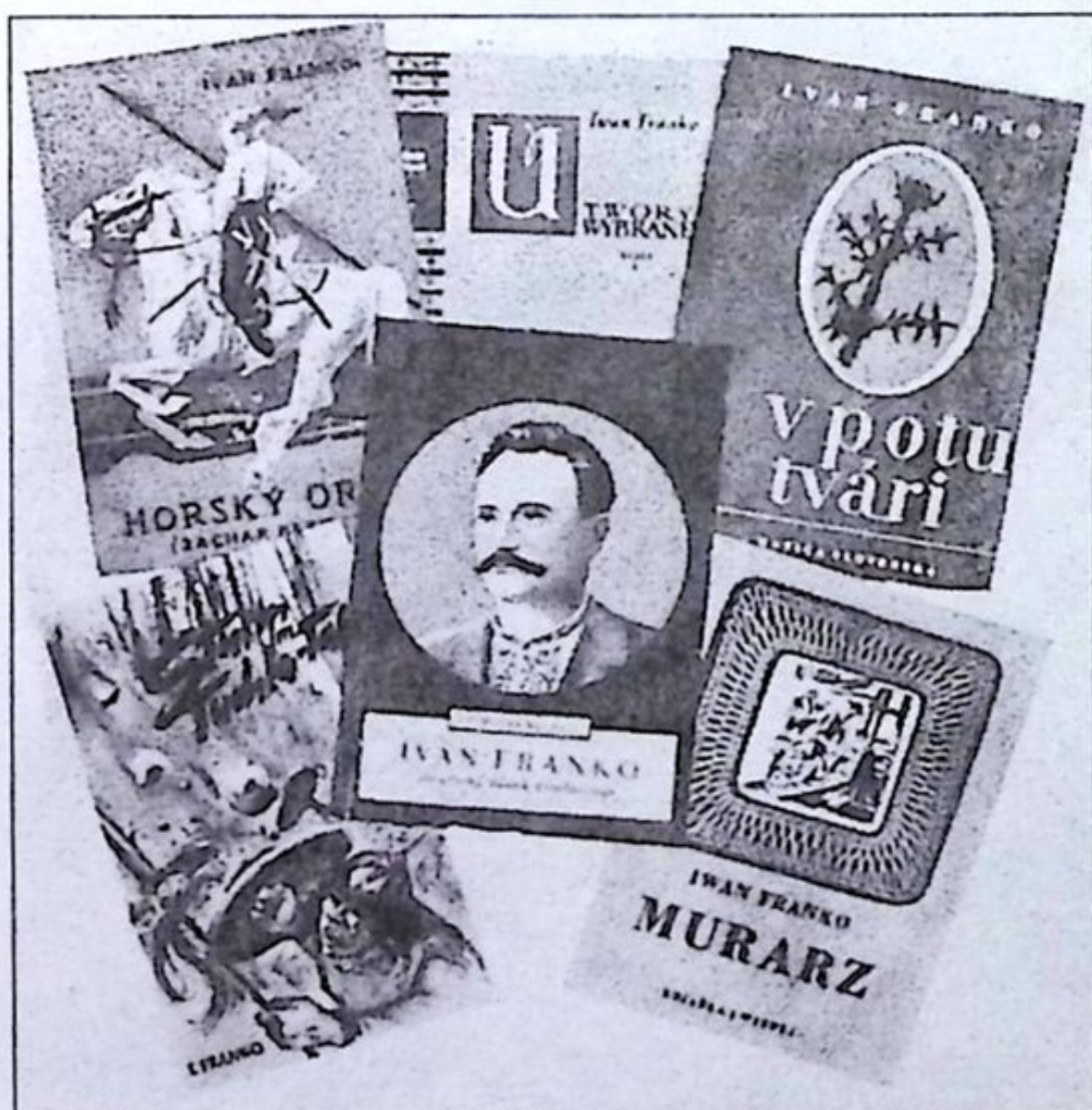
*Мар'ян Якубець – польський вчений-франкознавець,
професор Варшавського університету*

Петко Атанасов –
болгарський вчений-
франкознавець

Урочисте засідання в Пекіні,
присвячене сторічному ювілею І. Франка

Твори Івана Франка мовами народів СРСР
та іноземними мовами, видані до ювілею письменника

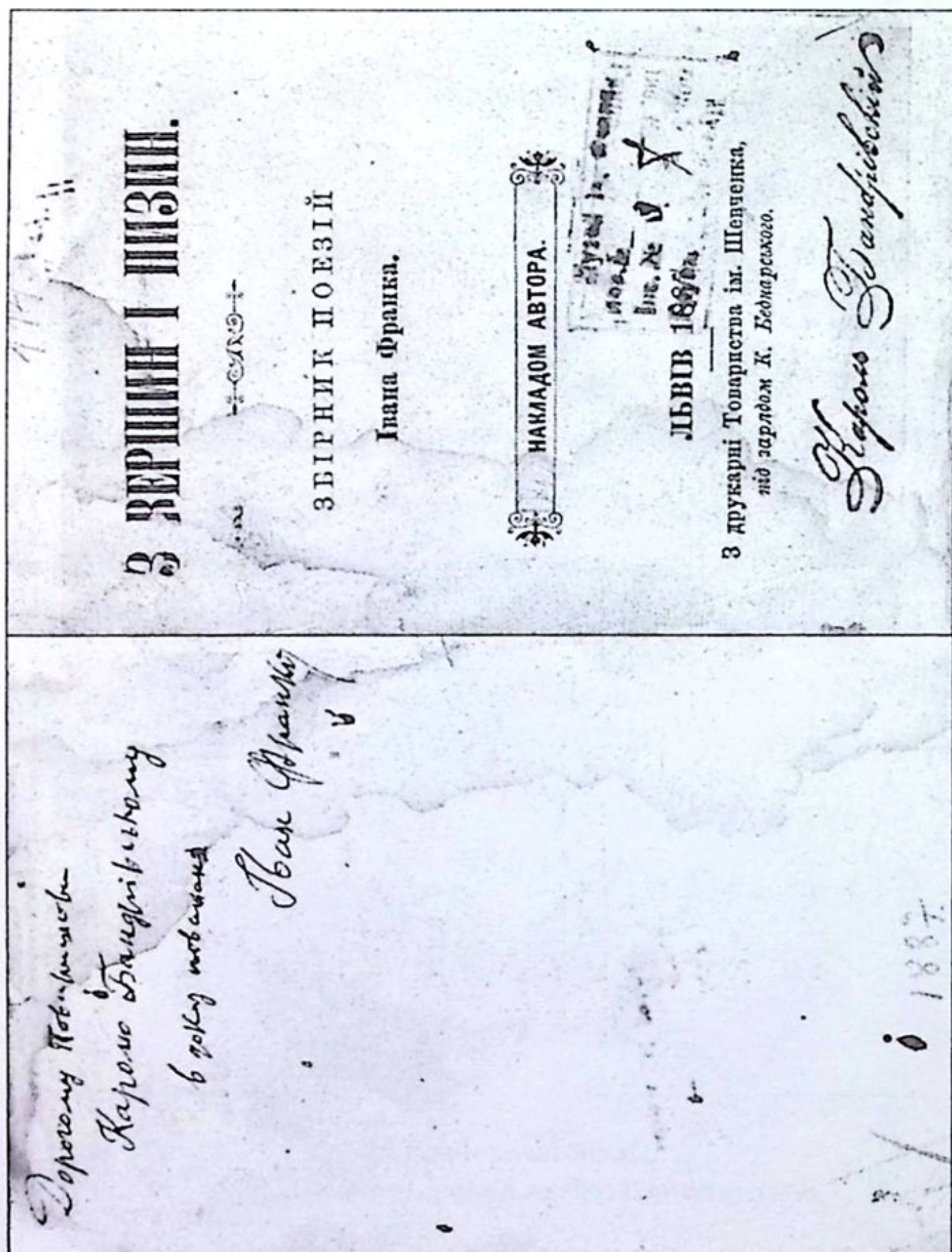
Львів 9. 18 червня 1914.

Високоповажений Добродію!

Покійного Станіслава Жолтійського знав від малого ма-
лохот кілька літ із ним разом працював у редак-
ції „Kurjera Lwowskiego“ та друкував у своїх пи-
сань у вищевказаній публічній редакції та журналі „
„Ruch“, аби я міг написати про нього якісь статті,
чи багаті друку. А писати звичайний короткий
Некролог після поміщенні його в газету, я по-
смертної згадки була би зовсім не потрібна робота,
бо така згадка не цікавила би навіть жодного
щодняного читача. Про якість перекладування покійного
когда-то якось було вважати мені нічого не було
встановити з повнотою

Др. Іван Франко.

Лист Івана Франка
до селянина Теодора Кульчицького. 1914 р.

*Одарка Карлівна Бандрівська, яка передала музеєві
першовидання збірки «З вершин і низин»*

*Дорогому приятелю В. Давидяку
М. Франко.*

ПИСЬМА ИВАНА ФРАНКА. Для 13/4 76

I.

БАЛЯДЫ И РОСКАЗЫ.

(Посвячено бл. дівниці Надежді***).

Ціна приміринка 6 кр. а. в.

ЛВОВЪ, 1876.

Зъ друкарнѣ Товариства имени Шевченка,
пбдъ зарядомъ Фр. Сарницкого.

Збірка поезій І. Франка «Баляди і розкази»
з автографом Володимирові Давидяку

Син Василя Давидяка Євген дарує музеєві збірку поезій
І. Франка «Баяди і розкази». Приймає дарунок Віра Бонч

Наукове видання
Львівський національний літературно-меморіальний
музей Івана Франка

**НАУКОВИЙ ВІСНИК
МУЗЕЮ ІВАНА ФРАНКА У ЛЬВОВІ**

*(Документи і матеріали
про історію музею в 1956–1960 роках)*

Випуск 17

Упорядники: *Роман Горак, Віра Бонь,
Ольга Глібовицька, Петро Зозуляк*

Підготовка текстів: *Віра Бонь, Марія Войціцька,
Ольга Глібовицька, Яким Горак*

Художнє редагування *Ольга Глібовицька*

Світлини з фондів музею

Видавець *Юрій Николишин*

Заступник директора *Святослав Шот*

Технічний редактор *Надія Стахур*

Відповідальний за випуск *Валентина Хомів*

Свідоцтво держреєстру:
серія ДК № 3684 від 27.01.2010 р.

Підписано до друку 26.12.2014 р. Формат 60x84/16.
Папір офс. Друк офсетн. Гарнітура Palatino Linotype.
Умовн. друк. арк. 11,39. Умовн. фарбовідб. 11,96.
Обл.-вид. арк. 10,72. Наклад 500 прим.

ПП «Видавництво «Апріорі»
79000, м. Львів, вул. Сковороди, 4
тел./факс (032) 235-62-18, моб. 095-64-54-255, 067-314-05-10.
Для листування: 79000, м. Львів, а/с 242,
e-mail: apriori.knyga@gmail.com, www.apriori.lviv.ua

ЛЬВІВСЬКИЙ
УНІВЕРСИТЕТ

ISBN 978-617-629-227-2

9 786176 292272